

prvi
zgornjevipavski časnik

latnik

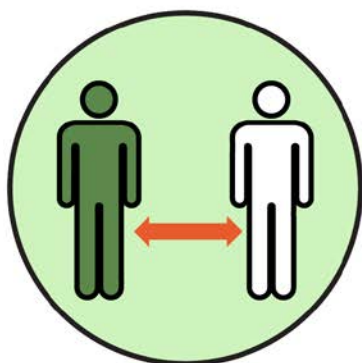
Nagrada za prenovu Kastre

Projekt ureditve Kastre v Ajdovščini je na 22. Salonu arhitekture v Novem Sadu prejel nagrado v kategoriji Urbani prostor. Salon je letos potekal prek spleta, od 10. do 17. oktobra, in na ogled ponudil kar 236 projektov iz sedmih držav. Žirija je še posebej izpostavila visoko kakovost prenove ajdovskega mestnega jedra, ki »na prepričljiv način prispeva k spoštovanju in vzpostavljanju identitete kraja, obdanega s koreninami preteklosti.«

Epidemija koronavirusne bolezni

Naj bosta solidarnost in odgovornost tisti vrlini, ki bosta našo skupnost obvarovali zdravo. Le z odgovornim in samozaščitnim ravnanjem bomo uspeli epidemijo zajezi in tako zaščititi najranljivejše skupine. Ostanite zdravi.

NOSIMO MASKO**UPOŠTEVAMO HIGIENO
KIHANJA IN KAŠLJANJA****SPOŠTUJEMO OMEJITVE
IN UKREPE****VZDRŽUJEMO MEDSEBOJNO
RAZDALJO****PREZRAČUJEMO
PROSTORE****RAZKUŽUJEMO ROKE
IN POVRŠINE**

Trgovina z mešanim blagom

Takšen napis so nosile svoj čas vse trgovine po vaseh, pa še kakšna v trgu in mestu Vipavske doline. Imele so praktično vse, kar so v vasi potrebovali - od osnovnih živil (rinfuza) do 'globina, špage in cvekov'. Le za tekstil se je bilo treba pomujati drugam in tudi v podjetniški fazi po osamosvojitvi, ko se je sicer nabor izdelkov tovrstnih trgovin razumljivo razširil, kaj več kot kašnega predpasnika, kuhinjske krpe ali prta ni bilo v ponudbi.

Z novim tisočletjem so nakupovalna središča dosledno uveljavila specializacijo - ob osrednji pretežno živilski trgovini so nanizali še vrsto lokalov s specifično ponudbo, pogosto tudi oblačilno. S prihodom novih tujih verig, načeloma živilskih, pa smo zelo hitro spet dobili 'trgovine z mešanim blagom', seveda v novodobnih razmerjih. Tako se (visoke) police z živili vse bolj umikajo na stranice trgovin, osrednje prostore pa zapolnjujejo nižji in širši boksi, kjer - ni da ni! Kupite lahko tudi računalnik, motorno ali električno žago, tako ali drugačno kosilko in ni več daleč dan, ko bo na voljo še kakšen manjši traktor ali Smart. Da o tekstilu ne govorimo ... v bistvu pa moram - na vrhuncu vseh možnih omejitev sem zašel v enega od koridorjev s 'cunjami' in se z nakupovalnim vozičkom (uporabljam ga zaradi distance, ne količine nakupa) le stežka prebijal med ostalimi. Moj »Malo prostora, prosim!« je bilo izpod maske najbrž slišati kot renčanje, saj mi je bližnje bitje odbrusilo: »Kaj ne veš, da je akcija!« Akcija pomeni šop gat za 9,999 in šop nogavic za 4,999 evra ali nekaj takega. In zato je treba z golimi rokami tiste šope premetavati, ogledovati, če številka ustreza, tudi prave barve je treba izbrati, pa čeprav je treba drugemu (drugi) šop izpuliti iz rok.

V mestu je trgovin z mešanim blagom še veliko in prav vsaka ima n akcij dnevno, tako da jih je nujno obiskati, v teh hudih časih prihraniti kakšen cent, predvsem pa za nekaj ur razbiti socialno monotonijo in/ali anksioznost.

Lepo prosim, zresnimo se!

Saj vem, kaj porečejo trgovci z novci - povpraševanje in ponudba! Pa ne bi lahko tudi oni v teh prelomnih tednih stopili z gasa in nas nehali bombardirati 'z akcijami' (pogosto sploh niso tako ugodne, kot se sliši) za robo, ki za preživetje še zdaleč ni potrebna. Najbrž bi jih moral opomniti nekdo drug in ne zgolj občan

Ivan Horvat.

S solidarnostjo in odgovornostjo do zdrave skupnosti

Zaradi vse slabšega epidemiološkega stanja je upoštevanje omejitev in samozaščitnih ukrepov nujno. Vse občanke in občanke pozivamo, da se ukrepov držijo, od doma pa odhajajo le po najnujnejše. Praznike, ki so pred nami, izkoristite za druženje v ožjem družinskem krogu in individualne aktivnosti v naravi.

Spoštujemo ukrepe in omejitve

S tem tednom so se ukrepi za obvladovanje epidemije še zaostri. V veljavo je stopil nov ukrep – omejitev gibanja na občine, pri čemer je določeno nekaj izjem. Še naprej je začasno omejeno gibanje med 21. in 6. uro zjutraj, z izjemami, prav tako ostajajo prepovedane vse prireditve, shodi, poroke in verski obredi ter kakršno koli zbiranje več kot šest oseb, razen če gre za ožje družinske člane ali člane skupnega gospodinjstva. Zaprte so vse nenujne dejavnosti, kot so gostinski obrati (dovoljena je dostava in prevzem jedi in pijač), hoteli (z nekaterimi izjemami), trgovski centri (razen živilskih trgovin, trgovin z gradbenih in tehničnim materialom, hrano za živali in kmetijske potrebščine), frizerski in kozmetični saloni, pa tudi vrtci ter dijaški in študentski domovi, razen nujnih izjem. Javni potniški promet deluje omejeno.

Pred nami sta praznika, dan reformacije in prvi november. Zaradi trenutne situacije stroka poziva k čim manjši množični udeležbi na pokopališčih. Pomembno je opomniti, da je prehajanje v drugo občino zaradi vzdrževanja groba dovoljeno, a zgolj posamezniku, ki mora imeti ob sebi ustrezno dokazilo. **Izjavo o utemeljenih razlogih morate izpolniti pred predvidenim prehajanjem.** So pa prazniki tudi čas za druženje z družino ali za aktivnosti v neokrnjeni naravi. Naša občina nudi nešteto lepih in sproščujočih koticov, ki obdani z jesenskimi barvami kar vabijo na plano. Po novem je vlada določila tudi, da pri sprehodih na zelenih površinah ni več treba nositi zaščitne maske, če je mogoče vzdrževati razdaljo najmanj treh metrov.

Trenutno epidemiološko stanje je v tem tednu zaprlo tudi obe kulturni ustanovi v naši občini. V Pilonovi galeriji so dosegljivi po telefonu ali pa jih kontaktirajte preko elektronske pošte. Virtualne vsebine pa najdete na njihovi spletni strani: www.venopilon.com. Svoja vrata ja zaprla tudi Lavričeva knjižnica, ki sporoča, da v času zaprtja zamudnin ne bodo zaračunavali. Več aktualnih informacij na njihovi spletni strani: www.ajd.sik.si.

Bodimo odgovorni do sebe in skupnosti ter upoštevajmo vladne ukrepe – nosimo maske, razkužujemo roke in pazimo na varno razdaljo. Le skupaj nam bo v boju s koronavirusom uspelo.

UPOŠTEVAJMO UKREPE, OMEJIMO EPIDEMIJO!

ZAŠČITNA MASKA TUDI NA
ODPRTIH JAVNIH KRAJIH

OMEJITEV GIBANJA
MED 21. IN 6. URO ZJUTRAJ

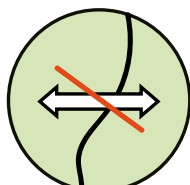
OMEJENA GOSTINSKA
DEJAVNOST

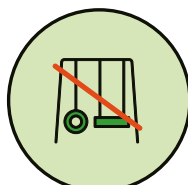
ZAPRTI TRGOVSKI CENTRI

OMEJENA ŠPORTNA
DEJAVNOST

OMEJENO PREHAJANJE
MED OBČINAMI

ZAPRTA SO OTROŠKA IGRALA
IN ZUNANJI ŠPORTNI OBJEKTI

PREPOVED KURJENJA

PREPOVED VSEH PRIREDITEV,
SHODOV, POROK IN VERSKIH OBREDOV

ZAPRTI HOTELI

ZAPRTE FRIZERSKE IN
KOZMETIČNE STORITVE

VRTEC LE ZA
NUJNO VARSTVO

ZAPRTE KULTURNE
USTANOVE

POMEMBNE TELEFONSKE ŠTEVILKE IN POVEZAVE ZA POMOČ V ČASU EPIDEMIJE

KLICNI CENTER ZA INFORMACIJE
O NOVEM KORONAVIRUSU

ZDRAVSTVENI DOM AJDOVŠČINA
www.zd-ajdovscina.si

112
za nujne primere

051 656 831
Informacije o cepljenju proti gripi

CIVILNA ZAŠČITA OBČINE AJDOVŠČINA

041 442 701

Od 8. do 16. ure, za nujne primere
je številka aktivna 24 ur na dan.

Vse informacije, povezane z epidemijo na našem območju, na spletni strani
www.ajdovscina.si/koronavirus/obvestila/

COVID TELEFON POLICIJE

015 14 70 01

Za vsa vprašanja o
ukrepih in aktivnostih policistov.

RDEČI KRIŽ AJDOVŠČINA

051 430 722

S pomočjo prostovoljcev nudijo
raznolike oblike pomoči in druge
storitve za obelele in tiste, ki so v karanteni.

ZAVOD PELIKAN-KARITAS

030 646 946

pogovor v stiski

KARITAS

041 442 238

Izvajajo razvoz hrane obolelim,
nemočnim, starejšim, nudijo
tudi ostale vrste pomoči.

PLUTON AJDOVŠČINA

031 417 244

pogovor s psihoterapevko

POPOLDAN NA CESTI

041 762 029

učna pomoč

Spletna stran Nacionalnega inštituta za javno zdravje

www.nijz.si

Na placu plapola ajdovska zastava

Društvo arhitektov Novi Sad prav letos obeležuje že 60. obletnico. Letošnji 22. Salon arhitekture Novi Sad, ki je namenjen predstavitvi novosti na področju arhitekture, interierja in urbanizma v regiji, je pa tudi tekmovalnega značaja, pa je v luči aktualne zdravstvene situ-

dnjega trga na zelo prepričljiv način prispeva k spoštovanju in vzpostavljanju identitete kraja kot najvišje vrednote pri vsakem posegu v prostor, kate-rega korenine segajo tako da-leč v preteklost.« Pohvaljena je uporaba lokalnega kamena ter tlakovanje v rimskem slogu,

acije potekal prek spleta. Kljub temu je bila udeležba odlična. Prijavljenih in predstavljenih je bilo kar 236 projektov iz Srbije, Hrvaške, BiH, Črne Gore, Slovenije, Madžarske in Romunije. Projekte je ocenjevala mednarodna žirija. Poleg gran prix-a – velike nagrade salona, so nagrade in priznanja podelili v treh kategorijah – arhitektura, interier in urbani prostor.

V kategoriji urbani prostor je edino nagrado prejel projekt ureditve Kastre v Ajdovščini. Žirija je še posebej izpostavila visoko kakovost nagrajenega dela: »Projekt prenove osre-

kar je dodatni poudarek identitete in zgodovinskih korenin kraja, hkrati pa je končni izdelek tudi estetsko dovršen: »Ni pretiranih potez, vse je narejeno z mero okusa in z namenom ustvariti različne manjše ambientalne enote, ki ponujajo možnost za najrazličnejše aktivnosti obiskovalcev trga.« Čestitke avtorjem – ekipi arhitekturnega biroja Ravnikar – Potokar.

Na placu že plapola ajdovska zastava, v kratkem bo v bližino droga nameščena maketa Kastre, pod vse tri latnike pa lične kamnite klopi.

Na podlagi 112. in 119. člena Zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS, št. 61/2017)
Občina Ajdovščina objavlja

JAVNO NAZNANILO O ZAKLJUČKU RAZGRNITVE

- Dopolnjenega osnutka občinskega podrobnega prostorskega načrta za večstanovanjsko sosesko Lipa v Ajdovščini (v nadaljevanju: OPPN Lipa), ki ga izdelalo podjetje OS Arhitektura Katarina Šauperl s. p., Framska ulica 3, 2000 Maribor, pod številko projekta 16/2019 in identifikacijsko številko Ministrstva za okolje in prostor 1499, in
- Okoljskega poročila za OPPN Lipa, ki ga je izdelalo podjetje Matrika ZVO d.o.o., Stegne 21 c, 1000 Ljubljana, pod številko projekta OP_14.20.

Gradivo iz prejšnjega odstavka bo javno razgrnjeno do 24. novembra 2020 v avli Občine Ajdovščina, Cesta 5. maja 6 a, 5270 Ajdovščina, v poslovnem času občinske uprave, in v digitalni obliki na spletni strani Občine Ajdovščina (<http://www.ajdovscina.si>).

Javno naznanilo o zaključku javne razgrnitve se objavi v časopisu Latnik, na spletni strani Občine Ajdovščina (<http://www.ajdovscina.si>), na oglasni deski Občine Ajdovščina in na oglasnih deskah krajevnih skupnosti.

Tadej Beočanin,
župan

Venec k spomeniku ob dnevu spomina na mrtve

Območno združenje NOB Ajdovščina – Vipava je v dneh pred prazničnim dnevom spomina na mrtve k Spomeniku upora primorskega ljudstva na Cesti 5. maja položilo venec. Letos zelo intimno, brez tradicionalne javne prireditve.

Delegacija Območnega združenja NOB Ajdovščina – Vipava je v dneh pred 1. novembrom tradicionalno položila venec k Spomeniku upora primorskega ljudstva na Cesti 5. maja. Letos brez glasbe, nagovorov in obiskovalcev, kot velevajo ukrepi za preprečevanje širjenja koronavirusa. Predsednik območnega združenja NOB Ajdovščina – Vipava Božo Novak pa je pripravil kratek spominski zapis: »Čas vojne se nezadržno odmika. Pravih, avtentičnih borcev, partizanov, ki so doživeli in preživeli izkušnje druge svetovne je žal vse manj in manj. Prav tako tisti in mi, ki smo sklenili, da bomo zagovarjali vrednote, za katere so se borili naši dedje in starši, postajamo vse starejši. Žal je opaziti, da mlajše generacije, mladine, razen posameznih izjem, vse to skupaj ne zanima preveč. Primorci bi morali ostati ponosni na ljudski odpor, na svoje partizanske borce in aktiviste ter na vse prebivalstvo, ki nam je dajalo veliko pod-

poro v borbi do končne zmage. Ko se bomo v teh dneh spominjali svojih pokojnih, staršev in sorodnikov, si vzemimo še nekaj časa in ga posvetimo mislim na vse padle, ki so za našo

Kiparka Milena Lah je Spomenik upora primorskega ljudstva v kamnu in bronu izdelala leta 1954, v času, ko je zaključila podiplomski študij. Lahova je otroštvo in del mla-

svobodo darovali življenja ali pa so jim bila ta odvezta. Hvalležni bomo vsakomur, ki se bo ustavil ob spomenikih padlih borcev ter žrtvam nacifašizma, bo tam za trenutek obstal in se spomnil nanje.«

dosti preživela v Vipavskem Križu, od koder se je družina zaradi naraščajočega fašizma na Primorskem izselila najprej v Maribor, nato pa v Zagreb, kjer je umetnica živela in leta 2003 umrla.

Dan suverenosti obeležili na daljavo

Društvo veteranov Sever severne Primorske in Zveza vojnih veteranov Slovenije Ajdovščina – Vipava sta obeleževanje praznika, dneva suverenosti, razmeram primerno, izvedla na daljavo. Na pomembnost praznika, ki je utrdil našo državo, je v video nagovoru spomnil tudi župan, Tadej Beočanin.

Društvo veteranov Sever severne Primorske je v sodelovanju z Zvezo vojnih veteranov Slovenije Ajdovščina – Vipava pristopilo k organizaciji letošnje proslave, ki so jo izvedli na daljavo. V kulturnem programu sta sodelovala Pevska skupina Zarja in oktet Castrum, govora pa sta pripravila Angel

Vidmar, predsednik Društva veteranov Sever severne Primorske in župan Tadej Beočanin. Posnetke je v celoto zrežiral Vid Šibelja. Dan pred praznikom so predstavniki domoljubnih in veteranskih organizacij v ožjem krogu izvedli še slovesen dvig zastave ob hbeljskem obeležju.

Naj nas praznik, ki ga obeležujemo v spomin na dogodek, ko je pred 29. leti zadnji vojak zapustil naše ozemlje, spomni, da smo v najtežjih časih zmorni neverjetnih dejanj in da so prav težke okoliščine tiste, ki nas povežejo in združijo.

Foto: Nevenka Vidmar

Poškodovane ceste

Po zadnjem večjem deževju konec septembra je voda povzročila precejšnjo škodo na cestah in poljskih poteh. Popis škode je že opravljen in znaša dobrih 50.000 evrov. K odpravi škode se bo pristopilo glede na finančna sredstva in po prioritetenem seznamu.

Mnoge predvsem makadamske povezovalne ceste in poljske poti, so po septembrskem hudourniškem deževju ostale hudo poškodovane. Tako je odneslo tampon s poplavljenе ceste ob potoku Jevšček, od hrasta pred Ustjami proti Malim Žabljam. Razrita in uničena je tudi cesta, ki se od Tevč spušča do Uhanj. Precej so poškodovane makadamske poti med Batujami in Črničami ter tiste, ki od tod peljejo do aku-

mulacijskega jezera Vogršček, pa tudi ceste in poti v novi stanovanjski soseski v Lokavcu. Nasploh je večina strmih makadamskih cest in poti zaradi hudourniških vod ostala brez tampona. Med asfaltiranimi cestami jo je najbolj nesrečno odnesla cesta pri koritih v Dolgi Poljani, ki pelje proti športnemu igrišču. Voda si je namreč izdolbla pot pod asfaltno prevleko in jo nakodrala, tako da je površina ceste uničena.

Stavbe 3 ni več

Nekdanja šolska stavba 3 na Cesti 5. maja je porušena. Območje bo začasno namenjeno parkiranju, kasneje pa bo tu urejeno športno igrišče in parkovne površine.

OŠ Danila Lokarja se je v nove prostore preselila septembra 2016. Na nekdanji lokaciji v bližini so ostale tri prazne stavbe. Eno je takoj po selitvi nekdanje šole napolnila Waldorfska osnovna šola, ki je v tem času v Ajdovščini že pogonala korenine. Druga je bila imenitno prenovljena – vanjo se je lanske jesen vselila Glasbena šola Vinka Vodopivca. Stavba 3 pa je bila energetsko neučinkovita in neprimerna za obnovo. V času, ko je čakala na rušenje ter med rušenjem samim, so jo nekatere reševalne službe koristno uporabile za izvedbo vaj. Sledilo je dokončno rušenje in

odvažanje materiala v reciklažo – ves material se je namreč premlelo in bo ponovno uporabljen za različne namene.

Dolgoročno je na tem območju predvidena izgradnja športnih igrišč ter parkovna ureditev, do uresničitve načrtov pa bo tu nastalo parkirišče, tla bodo utrjena s tamponom, ob robovih bodo urejene zelenice. Na prvi pogled dobrodošla pridobitev, glede na to, da so vsa okoliška parkirišča zasedena do zadnjega kotička. Bomo pa tudi v Ajdovščini počasi morali doumeti, da jekleni konjički ne sodijo v urbana okolja, niti kadar mirujejo. Ko se Ajdovke

in Ajdovci odpravimo v 'velika mesta', se znamo organizirati in preveriti kje bomo parkirali, niti nam ni težko pet ali celo deset minut pešati do našega cilja. Tudi Ajdovščina je postala veliko mesto, z imenitnim središčem, do katerega pelje veliko lepo urejenih poti. Parkirišča v bližini središča so tako namenjena predvsem stanovalcem, medtem ko je za obiskovalce mesta, ob tistem pri starem mlinu, na voljo še vrsta parkirišč na obrobju urbanega središča, nobeno vam za pot do centra ne bo vzelo več kot 5 minut hoje.

Šampion in polna bera medalj

V okviru spletnega Kmetijsko-živilskega sejma Agra so razglasili rezultate letošnjega mednarodnega ocenjevanja Vino Slovenija 2020. Ob mnogih medaljah, ki so si jih z odličnim pridelkom prislužili ajdovski vinarji, se na Posestvu Ferjančič na Planini blešči šampion, merlot 2017.

Vino Slovenija je največje mednarodno ocenjevanje vin v Sloveniji z bogato tradicijo, saj nemoteno teče že 46 let. Hkrati sta potekali še 10. ocenjevanje EKO vin ter mednarodno ocenjevanje traminarjev. Na vseh treh vinskih tekmovanjih je sodelovalo 173 vinarjev s 639 vzorci iz petih držav. Ocenjevanje je potekalo poleti, rezultati pa so bili razglašeni v tem tednu, v okviru Kmetijsko-živilskega sejma Agra, ki zaradi aktualne zdravstvene situacije letos poteka na spletu. Največjega slovenskega vinskega ocenjevanja se redno udeležujejo tudi ajdovski vinogradniki in vinarji, ki stalno dosegajo odlične uspehe. Še posebej ponosni smo na letošnjega šampiona, ta prestižni naziv je osvojil merlot 2017, pridelan in negovan na Posestvu

Ferjančič na Planini. Zelo dobre rezultate pa so dosegla tudi druga vina ajdovskih vinarjev in vinogradništev. Kmetija Furlan iz Zavina 33 je ob zlati za modri pinot 2017 in srebrni medalji za malvazijo 2019 prejela tudi veliko zlato medaljo za chardonnay 2019, v Zavinu imajo očitno odlične lege za to sorto, saj je srebrno medaljo osvojil tudi chardonnay 2019, ki ga je pridelal Bojan Furlan (Zavino 19). Tudi na Planino je ob šampionskem nazivu odpoštovala kopica medalj: domačija Božič je osvojila dve srebrni (pinela 2019, sauvignon 2019) in eno zlato (bela zvrst 2015); Pr Nežnih imajo srebrni pinelo in sauvignon, oboje letnika 2019; v kleti Vina ŠtranCar pa sta srebrni lanske pinela in zelen. Bogato je v Budanjah: štiri srebrne

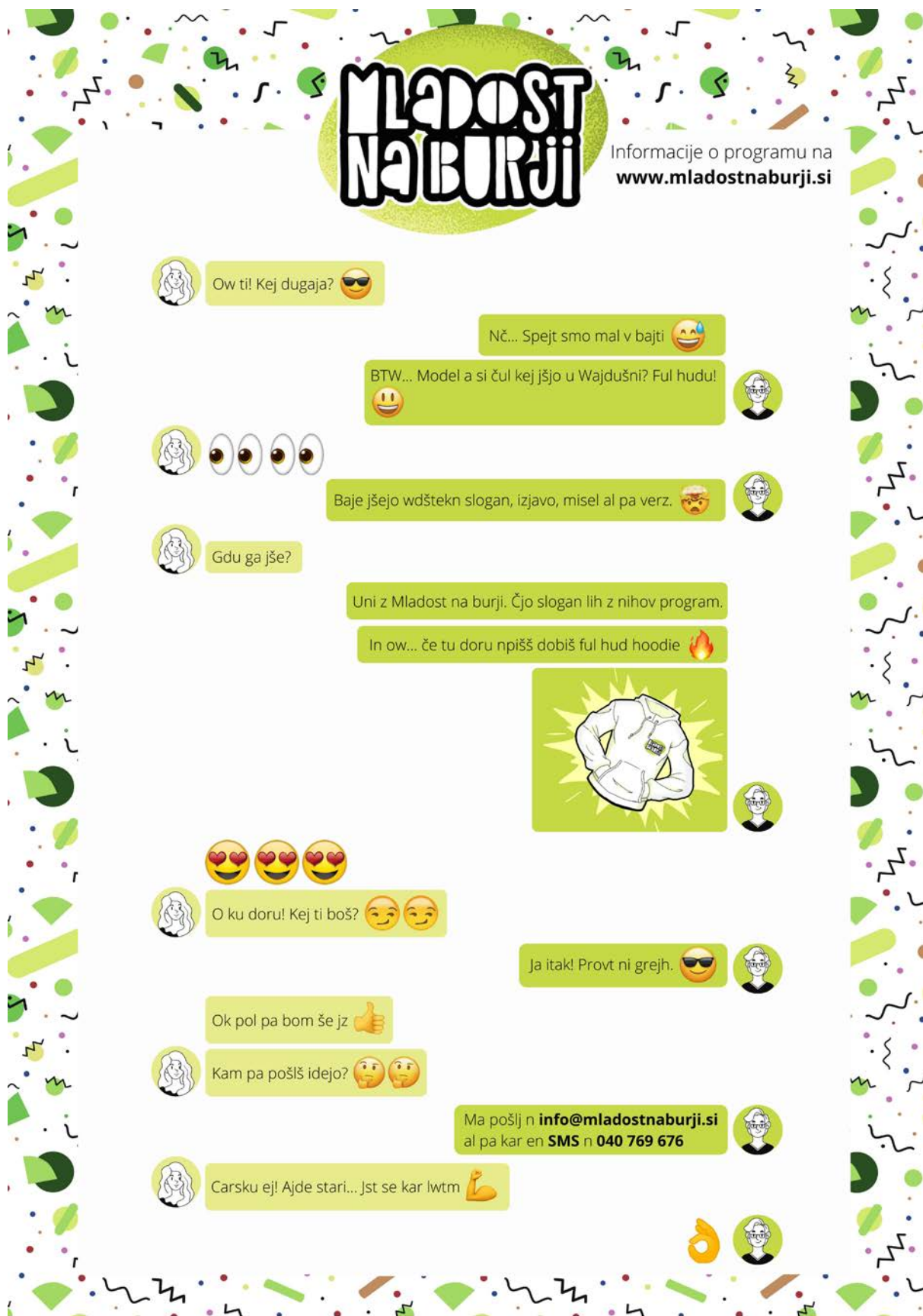
medalje je osvojil Franc Kodele za sauvignon, zelen, malvazijo in pinelo, vsi lanskega letnika, slednja je letošnje županovo vino, dve srebrni medalji (Cameba 2018, refošk 2019) in zlato (rose 2019) krasita klet Krašna vinogradništva in sadjarstva. Dve zlati medalji za sauvignon 2019 in rebulo 2019 pa se svetita tudi v Malih Žabljah, z odličnim delom si jih je prislužil Peter Bakaršič, Vina Jangus.

Čestitke vsem domačim vinogradnikom in vinarjem, ki pa so že v pričakovanju novega letnika. Letošnja martinovanja so skladno z ukrepi odpovedana, zagotovo pa to ne bo prav nič vplivalo niti na kakovost, niti na doživetje najboljših vipavskih vin.

Mladost na burji išče nov slogan

Si star, stara med 15 in 21 let in živiš oz. se šolaš v občini Ajdovščina? Potem je to izziv zate.

Da mladi tudi v prostem času, medtem ko spet ostajate doma in se šolate na daljavo, ne pozabite na ustvarjalno in kritično razmišljanje, vam program Mladost na burji ponuja poseben izziv.

V mesecu novembru lahko za program Mladost na burji ustvarite poseben slogan oz. kratek zapis, ki bo v nekaj ključnih in udarnih besedah, verzu ali krajši misli, zaobjel bistvo tega posebnega in samo ajdovskega programa.

Podrobne informacije o programu najdete na spletni strani www.mladostnaburji.si, lahko nas tudi pokličete ali nam pišete za nasvet.

Ko izoblikujete svojo idejo ali zamisel, jo najkasneje do konca novembra pošljite na info@mladostnaburji.si.

Lahko pošljete tudi SMS na telefonsko številko 040 769 676.

Bodite izvirni, drugačni, zanimivi, samosvoji in če bo vaša ideja izbrana, prejmete »RES HUD HOODIE« programa Mladost na burji.

Lov na SLOGAN MLADOST NA BURJI je odprt ...

Predmeja ima novo predsednico

Po nadomestnih volitvah, ki so potekale sredi septembra, ima Krajevna skupnost Predmeja novo predsednico. Mojci Polanc Govekar želimo uspešno delo do naslednjih volitev v letu 2022.

Krajanke in krajani Predmeje so se 20. septembra odpravili na volišča, na nadomestnih volitvah so namreč izbirali tri nove člane sveta krajevnega skupnosti. Volitve so bile uspešno izpeljane. Nova sestava sveta krajevnega skupnosti se je 7. oktobra dobila na prvi, konstitutivni seji, in izbrala predsednico. To je postala Mojca Polanc Govekar, ki je za svojega namestnika,

podpredsednika sveta KS, določila Gala Polanca. Nova ekipa je takoj po konstituiranju že na prvi seji reševala konkretna vsebinska vprašanja, saj se na Predmeji v teh dneh kar precej dogaja, med drugim tudi nad vse pomembna prenova dostopne ceste. Uspešno delo želimo novemu svetu Krajevnega skupnosti Predmeja in predsednici Mojci Polanc Govekar.

Nova ulica v mestu

Mesto Ajdovščina ima novo ulico – predlog je prišel s strani lastnikov tamkajšnjih zemljišč. S sklepom je na septembrski seji Ulico na Borštu uveljavil Občinski svet Občine Ajdovščina.

Pobudo za vzpostavitev in za ime nove ulice so že lani dali lastniki tamkajšnjih parcel. Na Borštu je namreč lokalno zemljepisno ime območja, kjer nastaja nova soseska. S pobudo se je strinjala tudi Krajevna skupnost Ajdovščina. Sledila je izdelava geodetskega elaborata, nato pridobivanje mnenj GURS-a in Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen. Zadnji korak v kar zahtevni proceduri je bilo sprejetje Odloka o vzpostavitvi Ulice na Borštu v Ajdovščini na septem-

brski seji. Sledi le še označitev. Za sedaj je Ulica na Borštu najmanjša in najkrajša ulica v mestu – meri slabih 80 metrov in bo imela štiri hišne številke. Ulica ni del obstoječega uličnega sistema, vstop vanjo je urejen z regionalne ceste Ajdovščina – Col, leži namreč tik pod prvo colsko 'rido'. Skupaj z njo ima mesto Ajdovščina 44 ulic. Ulični sistem se v zadnjih letih ni bistveno spreminjal, nastalo pa je nekaj novih ulic v obrtnih conah, na primer Mirce in Pod letališčem.

20. pohoda po Vertovčevih poteh letos ne bo

Od pomladi naprej že stiskamo pesti, čakali smo prav do zadnjega trenutka, na koncu pa smo skladno z ukrepi, predvsem pa zaradi varnosti in zdravja vseh nas in naših pohodnikov, odpovedali 20. pohod po Vertovčevih poteh, ki bi moral potekati prvo nedeljo po martinovi nedelji.

V letu jubilejnega 20. pohoda je Društvo Matija Vertovec pripravilo bogat nabor različnih dogodkov, prireditev in promocijskih akcij. Smelo je zakorakalo v projekt, v prvih mesecih letošnjega leta je vse kazalo, da je bila to odlična odločitev, nato pa je svetu zavladal koronavirus in čas se je ustavil. Mnogo načrtovanih zanimivih dogodivščin tako čaka na bolj zdrave čase, tudi osrednji letni dogodek našega društva, jubilejni 20. pohod po Vertovčevih poteh.

Vseeno je društvo tudi v času koronavirusa marsikaj opravilo. Najlepša letošnja pridobitev je obnova Jezerca na Planini, ki je bila realizirana s sredstvi iz projekta participativnega proračuna Moja pobuda Občine Ajdovščina. Po odstranitvi grmovja se je okoli kala in nad njim pokazala zanimiva krajina, ki že na prvi pogled daje slutiti, da se je skozi zgodovino tu moralo veliko dogajati. Okoli Jezerca je urejena pot v obliki osmice, ki je obdana s čudovitimi in vsakovrstnimi suhozidi, viden je tudi vir vode, od koder se je Jezerce napaja. Znana zgodovina sega kratek čas nazaj, ljudje še pomnijo, da je območje služilo za napajanje živine, o čemer pričajo tudi okoliški pašniki in lepo urejeni suhozidi. Kaj pa se je na območju dogajalo pred tem, od kod prihaja voda v luknjo, od koder teče v Jezerce in še o čem, pa bodo ugotavljali prihodnji etnologi in zgodovinarji. Društvo Matija Vertovec je pripravilo tudi turistično informativno tablo, ki bo v teh dneh postavljena ob počivališče pri Jezercu, ter na njej razkrilo vse, kar je znane. Hkrati je pozvalo bodoče raziskovalce k novemu odkrivanju skrivnostnih tančic časa. Poseben poudarek pa je dalo skrbi za ohranjanje tako kulturne, kot še posebej naravne dediščine območja. V kal ne sodijo niti zlate ribice iz domačega akvarija, niti lokvanji iz ribnika v domačem rožnem

li Jezerca je urejena pot v obliki osmice, ki je obdana s čudovitimi in vsakovrstnimi suhozidi, viden je tudi vir vode, od koder se je Jezerce napaja. Znana zgodovina sega kratek čas nazaj, ljudje še pomnijo, da je območje služilo za napajanje živine, o čemer pričajo tudi okoliški pašniki in lepo urejeni suhozidi. Kaj pa se je na območju dogajalo pred tem, od kod prihaja voda v luknjo, od koder teče v Jezerce in še o čem, pa bodo ugotavljali prihodnji etnologi in zgodovinarji. Društvo Matija Vertovec je pripravilo tudi turistično informativno tablo, ki bo v teh dneh postavljena ob počivališče pri Jezercu, ter na njej razkrilo vse, kar je znane. Hkrati je pozvalo bodoče raziskovalce k novemu odkrivanju skrivnostnih tančic časa. Poseben poudarek pa je dalo skrbi za ohranjanje tako kulturne, kot še posebej naravne dediščine območja. V kal ne sodijo niti zlate ribice iz domačega akvarija, niti lokvanji iz ribnika v domačem rožnem

vrtnu. Jezerce naj okraši narava sama, tu se bodo same zarasle tipične rastline in ustvarile življenjsko okolje za mnoge in raznolike živali.

Jezerce je bilo prenovljeno sredi poletja in skoraj že kaže pravo podobo. Vertovčeve poti pa so urejene in dobro označene skozi vse leto. Če ne moremo skupaj, pa se po njih sprehodite

sami, očarale vas bodo v katerem koli letnem času, prav tako vas bodo veseli domačini ob poti. Če potrebujete nasvet, informacijo ali pomoč, pa se lahko kadarkoli obrnete na Društvo Matija Vertovec, najdete nas na socialnem omrežju Facebook, ali pa na TIC Ajdovščina.

Društvo Matija Vertovec

Sanacija plazovitih območij v Lokavcu

Zadnja obilna deževja so našemu območju prinesla številne nevšečnosti. Eno izmed njih sta tudi plaz in poškodba struge potoka Jevšček, oboje na območju Lokavca.

Vodja Sektorja za zmanjševanje posledic naravnih nesreč Ervin Vivoda si je ogledal najbolj prizadeta območja. Obisk je začel na plazu Slano blato, kjer interventna dela že vse od sredine avgusta potekajo po planu. V teku je urejanje odvodnjavanja in druga vzdrževalna dela. Stanje na plazu je trenutno pod nadzorom. Sta pa nekoliko manj nadzorovana dva druga plazova v Lokavcu. En je v zaselku Kompari, v strugi potoka Jevšček. Ta se je sprožil zaradi povečanih količin vode, ki v strugo potoka priteka kot posledica odvodnjavanja s plazu Slano blato. Z interventnimi deli in projekti za zaježitev plazenja so v podjetju Hidrotehnik že začeli. V Komparih se obeta sanacija struge in postavitve podporne zlozbe, ki bo onemogočila nadaljnje plazenje, trenutno je v izdelavi projektna dokumentacija. Nad Del Fabrotom pa so povečane meteorne vode

povzročile poškodbo na podpornem zidu ob stanovanjskem objektu. Zaradi podora zidu sta ogrožena stanovanjski objekt in utrjena struga potoka, s sanacijo so tako nemudoma pričeli. Sredstva za sanacijo plazov bo zagotovila država s Sektorja za zmanjševanje posledic naravnih nesreč, izvajalo pa jih bo vodnogospodarsko podjetje Hidrotehnik d. o. o.

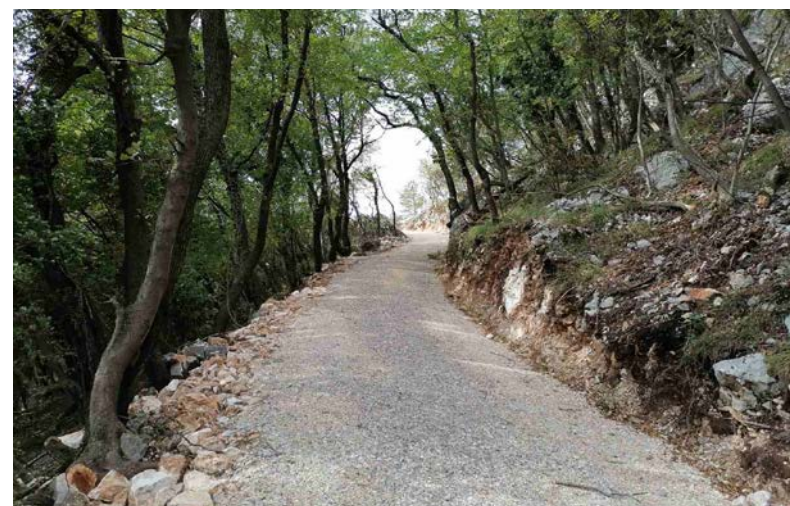

Urejena požarna pot na Škol

Na pobudo Civilne zaščite je Občina Ajdovščina pristopila k ureditvi požarne poti na Škol, ki bo omogočila neprimerljivo boljše pogoje za zagotovitev požarne varnosti in lažjo dostopnost gasilskih vozil na strmo pobočje Škola in okolice.

Požarna pot ima izhodišče nad športnim parkom Pale in poteka vse do vrha Škola. Pot je bila za zagotovitev požarne varnosti potrebna prenove, saj ni omogočala dostopa z vozili, prehod je namreč oviralo strmo pobočje in ozek skalnat usek na vrhu. Na pobudo Civilne zaščite se je uredilo 70 metrov poti, s strojem razširilo pot in odstranilo ovirajoče

skale, celotno pot pa nasulo in utrdilo z gramozom ter uredilo odvodnjavanje. Na vrhu je sedaj na voljo tudi obračališče, ki gasilskim vozilom omogoča, da vodo pripeljejo na vrh in vozilo nemoteno tudi obrnejo. V načrtu je še postavitve rampe, ki bo drugim vozilom onemogočila dostop po požarni poti, ki je namenjena gasilskim in intervencijskim vozilom.

Ohranimo divje kostanje

Mestni drevoredi, trgi, parki, gostilniški vrtovi, si jih lahko zamislite brez veličastnih divjih kostanjev? Težko, priznajte. A zaradi bolezni, ki jih napada, bi ta čudovita drevesa lahko postala preteklost. V želji, da bi jih ohranili, v okviru evropskega projekta Noč ima svojo moč poteka spremljanje zdravja divjih kostanjev, k čemur ste vabljeni prav vsi državljani. Pridružite se pobudi znanosti za državljane in potepanja po mestnih ulicah in okolici združite z aktivnim opazovanjem bolezenskih znamenj teh edinstvenih dreves.

Divje kostanje, nekdanje zelo modna in Slovencem nasploh ljuba drevesa, imenujemo tudi 'cesarska' drevesa. Menda zato, ker so jih včasih, ko so v evropskih državah še vladali cesarji, veliko sadili, največ v drevoredih ob širokih novih cestah ter ob gradovih in cesarskih dvorih. V preteklosti so bila to tudi zelo uporabna drevesa, med

drugim so les divjega kostanja uporabljali za izdelavo kolov v vinogradih, plodove so nabirali za hrano prašičev in krmo divjih živali, kot zdravilo za ožilje je plodove cenila tudi ljudska medicina.

A v zadnjem času divje kostanje vse bolj ogroža nevarni kostanjev bakterijski skorjemor. Že samo ime pove, da gre za

bolezen, ki uničuje skorjo oziroma lubje kostanjev. Skorjemor prepoznamo po izcejanju oranžne, rdeče do rjasto rjave tekočine iz razpoke na okuženih skorji, največkrat na deblih dreves. Skorja začne odmirati, drevo pa brez skorje ne more preživeti, zato se posuši.

Ker te bakterijske drevesne bolezni ne moremo zdraviti, je najučinkovitejši ukrep za zavezitev te bolezni pravočasno odstranjevanje okuženih divjih kostanjev. Da pa bi vedeli, kje vse se divji kostanji nahajajo, potrebujemo vašo pomoč. Postanite torej raziskovalci in sodelovanjem v vseslovenskem projektu za državljane pomagajte ohraniti našo mestno krajino. Komaj čakamo rezultate

vaših opažanj! Oddate jih lahko na spletni strani www.nocmoc.eu, kjer boste izvedeli še kup zanimivosti o divjih kostanjih in letošnjem projektu Noč ima svojo moč.

Pester program projekta 'Noč ima svojo moč' je skupaj sodeloval konzorcij partnerjev Ustanova Hiša eksperimentov, Institut »Jožef Stefan«, Kemijski inštitut, Nacionalni inštitut za biologijo in Tehniški muzej Slovenije. Gre za skupek aktivnosti v okviru letošnje Evropske noči raziskovalcev - vseevropske akcije v okviru programa za raziskovanje in tehnološki razvoj - Obzorje 2020.

Evropska noč raziskovalcev bo letos potekala 27. novembra,

a ker nas pesti koronavirus, bo glavna dogajanja potekala na spletu. Pripravljamo raziskovalne dogodivščine, pogovore z znanstveniki, pa zabavne in poučne delavnice ter še marsikaj. Podrobnosti preverite na spletni strani www.nocmoc.eu. Vabljeni, da se na pridružite in date duška svoji radovednosti!

Foto: Sara Kebe

Nova priložnost za razvoj vinarstva

Vipavska dolina se povezuje z Norveško

Univerza v Novi Gorici in Občina Ajdovščina sta 20. in 21. oktobra uspešno izvedli prvi sestanek partnerjev projekta »Odkrivanje podeželske dediščine: avtohtona pridelava fermentiranih pijač za lokalno kulturno in okoljsko trajnost«. Projekt, financiran s strani Islandije, Lihtenštajna in Norveške preko EEA and Norway Grants Fund for Regional Cooperation (Norveški finančni mehanizem in Finančni mehanizem EGP 2014–2021), bo trajal do septembra 2023.

Konzorcij partnerjev sestavlja 9 partnerjev iz štirih različnih držav. Štiri raziskovalne in akademske ustanove zastopajo Univerza v Novi Gorici s Centrom za raziskave vina ter Fakulteto za vinogradništvo in vinarstvo, ki je vodilni partner projekta, Nofima AS (Norveška), NIBIO (Norveška) ter Veleučilišče u Požegi (Hrvaška). Predstavnik proizvajalcev sta vinska klet Tikveš (Severna Makedonija) ter Združenje pridelovalcev jabolčnih vin Hardanger (Hardanger Cider Association) (Norveška), medtem ko Občina Ajdovščina, Hardanger Council (Norveška) ter Javna ustanova Lokalna razvojna agencija Požega (Hrvaška) zastopajo lokalne in regionalne oblasti. Celotna vrednost projekta znaša 1.500.998,00 evrov, pri čemer bo sklad EEA and Norway Grants Fund for Regional Cooperation (Norveški finančni mehanizem in Finančni mehanizem EGP 2014–2021) prispeval 1.359.656,00 evrov.

Projekt se je razvil na osnovi sodelovanja, ki je bilo leta 2015 vzpostavljeno med Centrom za raziskave vina Univerze v Novi Gorici ter norveškima partnerjema - NIBIO Ullensvang in

Združenjem pridelovalcev jabolčnih vin Hardanger. Sodelovanje je bilo namenjeno izboljšanju tradicionalnih jabolčnih vin norveške regije Hardanger. Center za raziskave vina je obenem pričel z vlaganjem naporov v pridobitev sredstev za raziskovalne študije s področja tipičnosti vin ter trajnostnega, pametnega vinogradništva na nacionalnem in mednarodnem

nivoju. Na tej poti je prišlo do povezovanja skupnih izzivov v novo projektno idejo, za katero so bile zainteresirane tudi druge organizacije. Tako je bil leta 2018 v okviru močnega partnerstva, ki ga sestavljajo 4 ekspertni partnerji iz Norveške ter 5 upravičenih partnerjev iz Slovenije, Hrvaške in Severne Makedonije, pripravljen in predložen prvi projektni pre-

dlog. Med 700 prijavi bilo 42 prijaviteljev povabljenih k oddaji projekta v drugem krogu, med njimi tudi Univerza v Novi Gorici, ki je aprila 2020 s strani Sklada prejela vznemirljivo novico o odobritvi projekta. Partnerji projekta so s ponosom in velikim entuziazmom pripravljeni na njegovo izvajanje.

Projekt naslavlja problematiko izseljevanja s podeželja, bega možganov in slabo razvitega lokalnega gospodarstva, s katerimi se srečujejo podeželske regije v srednji in vzhodni Evropi. Kljub temu, da je Norveška ena najbolj razvitih držav v Evropi, je beg možganov s podeželja velik problem tudi pri njih. Nasprotno pa v zahodni Evropi k trajnostnemu podeželskemu razvoju, ohranjanju tradicije in preprečevanju izseljevanja podjetij prispevajo visokokakovostni kmetijski pridelki (kot je tudi vino) z močno regionalno identiteto. Njihova identiteta je zasnovana na konceptu tipičnosti in »terroir« konceptu lokalnih proizvodov. Oba koncepta je na prvem spletnem projektne sestanku predstavil doc. dr. Guillaume Antalick, predavatelj za področje vinarstva

na Centru za raziskave vina Univerze v Novi Gorici. Izpostavil je, da nekatere evropske regije, kot na primer Balkan in Skandinavija, zaradi zgodovinskih in političnih razlogov še niso osvojile teh konceptov, kar se še posebej kaže pri vinih in jabolčnih vinih. Preko povezovanja človeškega potenciala v mrežo raziskovalnih, akademskih, gospodarskih in lokalnih oblasti bodo partnerji projekta s pomočjo transnacionalnega sodelovanja in krepitevijo zmogljivosti prispevali k dvigu prepoznavnosti lokalnih vin in jabolčnih vin. Izbrana podeželska območja projekta so Vipavska dolina v Sloveniji, Slavonija na Hrvaškem, Tikveš v Severni Makedoniji ter Hardanger na Norveškem.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants grants

Projekt "Odkrivanje podeželske dediščine: avtohtona proizvodnja fermentiranih pijač za lokalno kulturno in okoljsko trajnost" financirajo Islandija, Lihtenštajn iz EEA and Norway Grants Fund for Regional Cooperation. Cilj projekta je spodbuditi razvoj podeželja z izboljšanjem skupnih raziskovalnih zmogljivosti in širjenja znanja, vezano na pristop "terroir" za proizvodnjo vina in jabolčnega vina na izbranih območjih Slovenije, Hrvaške, Severne Makedonije in Norveške.

Jabolčno vino iz Norveške: Utne Hotel, Norveška

Postopki za izgradnjo kolesarske steze do Lokavca v teku

Občina Ajdovščina je uspela pridobiti vso dokumentacijo za prijavo na evropski razpis, iz katerega namerava Direkcija RS za infrastrukturo pridobiti sredstva za izgradnjo kolesarske povezave iz Ajdovščine do Lokavca. Pričetek gradnje je predviden za prihodnje leto.

Z urejeno kolesarsko stezo bo cesta od Gregorčičeve ulice v Ajdovščini, vse do križišča na Grajšku v Lokavcu nudila

zmanjšanje negativnih vplivov na okolje in izboljšanje pogojev za bivanje. Površina za kolesarje bo obsegala več kot

z zelenico. Pričetek gradnje je načrtovan za leto 2021, zaključek investicije pa leta 2023. Direkcija RS za infrastrukturo bo

neprimerljivo boljše pogoje za zagotavljanje prometne varnosti. Sedaj se kolesarski promet večji del odvija po samem vozišču, pri čemer je cesta mestoma preozka in poškodovana. Namen investicije je povečanje prometne varnosti, vzpostavitev varnega sistema kolesarskih povezav v regiji, ohranjanje državnega cestnega omrežja,

dva kilometra, zaobjemala bo izgradnjo površine, obnovo cestišča ter ureditev priključkov javnih poti in postavitev cestne razsvetljave. Urejeno bo tudi odvodnjavanje, postavljena prometna oprema ter signalizacija. Predvidena je enostranska kolesarska steza, širine 3 metre, ki bo omogočala dvo-smerni promet za kolesarje, od vozišča bo steza odmaknjena

kandidirala na razpisu za sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj, iz katerega kani pridobiti skoraj 500.000 evrov, več kot 120.000 bo dal državni proračun, Občina Ajdovščina bo primaknila še nekaj več kot 750.000, še dober milijon pa DRSI – skupna vrednost investicije je ocenjena na 2,5 milijona evrov.

Nova soseska v Dobravljah

Že pred kratkim je Občina Ajdovščina objavila javni poziv internetom za nakup zazidalnih parcel v Dobravljah. Na območju nad Osnovno šolo Dobravljice tako že od začetka septembra poteka urejanje komunalne infrastrukture za novo soseko. Še pred novim letom bo izvedena tudi javna dražba za nakup parcel.

Podjetje Zides je pretekli mesec pričelo z deli na območju, ki bo namenjeno pozidavi devetih parcel v Dobravljah. Urejena bo kanalizacija, elektro napeljava ter telekomunikacijsko omrežje. Hkrati s komunalnim opremljanjem bo urejena tudi dostopna pot, ki vodi od Osnovne šole do območja nove soseke. Dela bodo zaključena predvidoma do konca tega leta. Pogodbena vrednost del znaša

dobrih 87.000 evrov z DDV, sredstva je zagotovil občinski proračun. Po končani parcelaciji bodo parcele predvidoma še v tem letu prodane z javno dražbo, na voljo bo 7 parcel, 2 sta v zasebni lasti. Bo pa še v tem letu izvedena tudi javna dražba za nakup parcel v Lokavcu. Na enak način kot v Dobravljah se bo to območje v prihodnjem letu tudi komunalno opremilo.

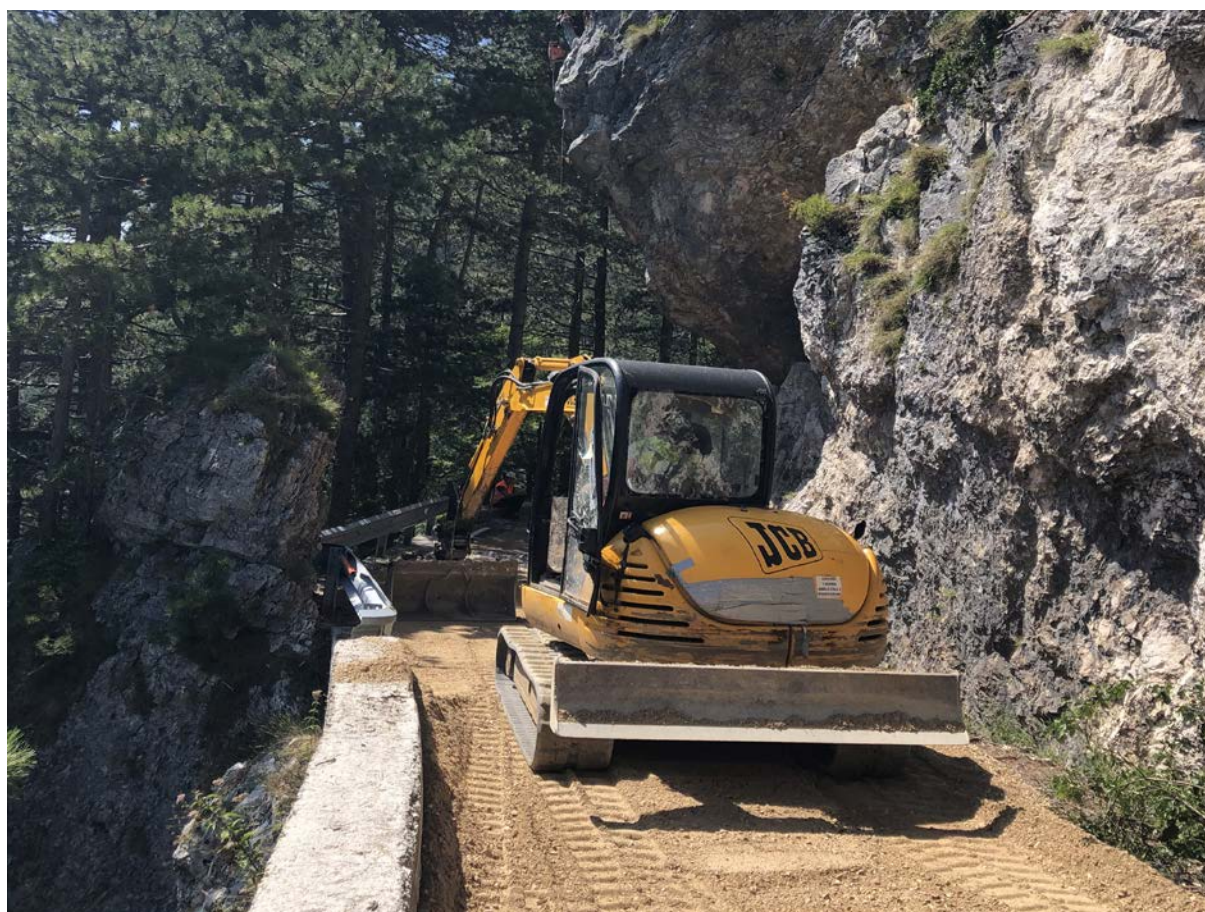
Na Predmejo med vikendi in po koncu delavnika

Prenova slikovite ceste na Predmejo uspešno napreduje. Izvajalci del obveščajo, da je odslej cesta do nadaljnjega med tednom odprta po delavnikih, do jutra naslednjega dne. Za vikende ostaja obstoječi režim – odprta je od petka, od 17. ure dalje, vse do ponedeljka, do 8. ure zjutraj.

Celovita obnova ceste na Predmejo poteka po načrtanih smernicah. Gradbeniki in alpinisti, ki delajo na brežini, bodo s posebnimi varovali cesto zaščitili pred padajočim drevjem in skalnimi gmotami, ki se predvsem ob daljšem deževnem obdobju sprožajo na cesto. Na zalednih brežinah nameščajo lovilne sisteme, ki so sposobni ubraniti celo več kot 3-tonsko skalno gmoto. V načrtu je tudi namestitev t. i. pocinkanih mrež, ki nadzorovano lovijo padajoče kamenje in ga vodijo do vznožja brežine. Poleg tega bodo visokonatezne mreže namestili tudi na portalu in obokih predorov. Izvajalci del so prešli iz faze nevarnih del, zaradi katerih je bila potrebna med tednom popolna zapora ceste. Sedaj je v veljavi nov prometni režim: cesta na Predmejo je med tednom po

delavnikih, od 17. ure dalje vse do jutra naslednjega dne odprta. Tudi za vikende je cesta od petka od 17. ure dalje vse do ponedeljka do 8. ure zjutraj odprta. Promet je urejen izmenično enosmerno s semaforji. Z deli naj bi izvajalci končali predvidoma februarja.

Izvajalci del bodo vse morebitne spremembe v prometnem režimu v času obnove ceste na Predmejo obvestili. Spremljajte občinsko spletno stran: www.ajdovscina.si in pa prometno-informacijski center: www.promet.si.

Obnova Rustjeve hiše je obnova zgodbe o naši dediščini pekarstva in mlinarstva

Občina Ajdovščina si v okviru operacije sodelovanja lokalnih akcijskih skupin (LAS) »Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost« pod okriljem LAS Vipavska dolina, prizadeva obuditi dve tradicionalni panogi, značilni za naš okoliš, in sicer mlinarstvo in pekarstvo.

Mlinarstvo in pekarstvo sta pomembno oblikovali in še vedno oblikujeta življenje in identiteto našega lokalnega področja. Kljub temu, da sta zgodovinsko in tradicionalno priznani, pa v sebi skrivata še mnogo več – to sta obrti, ki imata pomemben vpliv tudi na vsakdanje življenje, obrti, katerih smisel in pomen gre mimo vseh časovnih in krajevnih omejitev. Neločljivo sta namreč povezani z nečem, brez česar si večina med nami ne zna predstavljati vsakdana – to je kruh.

Kruh je živilo, ki nas tako rekoč vsakodnevno spremlja in mu mnogi med nami ne dajejo posebnega pomena. Mogoče zaradi lahke dostopnosti, mogoče zaradi dejstva, da spada med osnovna, enostavna živila ... Kruh pa v sebi skriva mnogo več. Kruh je tisto živilo, ki je človeštvo spremljalo skozi celotno zgodovino, kruh je ljudi povezoval, na tak ali drugačen način. Pomanjkanje kruha je bila posledica bede in revščine, obilje kruha pa pokazatelj bogastva in blaginje. Kruh je ljudi delil na site in lačne, na revne in bogate. Čeprav je dandanes pomen kruha na srečo drugačen, ne smemo pozabiti na njegovo vlogo v našem vsakdanjem življenju in prav k temu stremimo s projektom LAS DUO, saj se zavedamo, da je zgodovina tista, na kateri gradimo.

Sodelujoči se zavedamo vrednosti dejavnosti, ki so povezane s peko kruha. Čeprav so dandanes prisotne na našem področju na drugačen način

med lokalnimi prebivalci, še vedno zelo živi - mnogi izmed njih še danes znajo točno povedati kako omamen je bil vonj, ki se je vil iz Rustjeve hiše.

V njen prid torej ne govori samo dejstvo, da se je v Rustjevi hiši pekarna že nahajala, ampak tudi odlična lega samega objekta, ki se nahaja v središču Ajdovščine. Z obnovo Rustjeve hiše se bo namreč takorekoč »ubilo dve muhi na en mah«. Obnova objekta bo pomenila ne zgolj oživitve same tradicije in obujanja spomina na obrti mlinarstva in pekarstva, ampak bo tudi poživila staro mestno jedro mesta Ajdovščina. Bližina Pilonove galerije, v kateri se je pred časom tudi nahajala in delovala pekarna, še samo dodatno pripomore k atraktivnosti lokacije.

Rustjeva hiša je bila zgrajena v sredini 18. stoletja iz ostankov členov rimske Kastre. Arheološka raziskovanja so pod stavbo namreč odkrila ostanke rimskega obzidja ter bogato bero zgodovinskih predmetov iz več zgodovinskih obdobij, pri čemer je večina predmetov presenetljivo iz obdobja 1. svetovne vojne. Z namenom zaščite stavbe in njene zgodovinske vrednosti smo v predpripravi na samo obnovo objekta upoštevali navodila in smernice Javnega zavoda RS za varstvo kulturne dediščine, ki skrbi za varstvo kulturne dediščine. Pri sami obnovi pa bo tako prisotna tudi nujnost ohranitve pomembnejših predmetov in pohištva, prav tako tudi nujnost prenove fasade z naravnimi materiali in na tradicionalen

Arhiv: Ana Lenščak

način. S takim pristopom navsezadnje kažemo svoj odnos do dediščine in lastne tradicije in s tem ohranjamo avtentičnost zgodbe, ki jo želimo kasneje po končani obnovi predstaviti tako obiskovalcem kot tudi generacijam, ki nam bodo sledile.

Naša želja je obiskovalcem prikazati edinstveno zgodbo, ki nam jo Rustjeva hiša pripo-

želimo obiskovalcem dati na voljo prostor, v katerem lahko sproščeno in kvalitetno preživljajo čas z vonjem na pravkar pripravljene pekarske in slaščičarske izdelke z lokalno noto, ki jih bodo lahko okušali ali na samem mestu ali doma v krogu svojih najbližjih, pa tudi prostor, kjer bodo lahko uživali v galerijskih ali muzejskih eksponatih, ali dali duška svoji

veduje, in to še zdaleč ne samo v smislu vizualnega izraza. Zgodbo bomo ustvarili, dopolnili in nadaljevali skozi številčne aktivnosti in doživetja. Prizadevali si bomo obiskovalcem istočasno ponuditi največ, kar lahko, torej stik z zgodovino, stik z lokalnim okoljem in skupnostjo, stik s dediščino območja in stik z lastno ustvarjalnostjo. Prav s tem namenom

ustvarjalnosti in radovednosti z udeležbo na delavnicah, ali enostavno le prostor, kjer si bodo lahko ogledali zgodbo, za katero so mislili, da je skoraj pozabljena.

Oddelek za gospodarstvo in razvojne zadeve

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

LAS Vipavska dolina
LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA

»Operacija sodelovanja LAS »Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost« je sofinancirana s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja preko Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014 – 2020 / ukrep LEADER/podukrep 19.3.«

Doživetje kulinarčne dediščine

Ljudska univerza Ajdovščina se je spomladi 2019 uspešno prijavila na Javni razpis za podukrep 16.9 Podpora za diverzifikacijo kmetijskih dejavnosti v dejavnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom, socialnim vključevanjem, kmetijstvom, ki ga podpira skupnost, ter izobraževanjem o okolju in hrani (Uradni list RS, št. 82/18) s projektom Doživetje kulinarčne dediščine. Projekt je sofinanciran s pomočjo sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

V projekt so poleg Ljudske univerze Ajdovščina, kot vodilne partnerice, vključeni sledeči partnerji: Osnovna šola Danila Lokarja Ajdovščina, Osnovna šola Draga Bajca Vipava, Cejkotova domačija Davorin Mesesnel, Na Kupčku, Saša Černalogar Mrak, Urška Lemut Šušterič, Nosilka dejavnosti na kmetiji.

Oblikovanje projekta izhaja iz

potrebe ohranjanja in izobraževanja ljudi o tradicionalnih lokalnih jedeh, temelji na prepletanju prehranskih navad in tradicije s sodobnimi pristopi prehranjevanja. S projektom želimo različne ciljne skupine seznaniti o pomenu ohranjanja kulinarčne dediščine skozi doživljanje in senzorično zaznavanje tradicionalnih jedi, zdravega načina prehranjeva-

nja, varovanja okolja, možnosti turističnega razvoja kmetij in zmanjševanja brezposelnosti. Ciljnim skupinam bo skozi projekt omogočena izkušnja spoznavanja kulinarčne dediščine v kombinaciji s sodobnim pristopom, ki bo posamezniku pomagala pri razumevanju in doživljanju kulinarčne tradicije.

Projekt traja tri leta in je razdeljen na tri zaključene sklope, ki se med seboj prepletajo. Prvi del projekta je bil že uspešno izveden. Namenjen je bil izobraževanju projektnih partnerjev s področja digitalnega marketinga, podjetništva, računalništva, tujih jezikov, kulinarike, uporabe hidrolatov v kuhinjski itd. Skozi različna izobraževanja so člani pridobili nova poglobljena znanja s področja prehranjevanja in priprave hrane na našem območju, priprave tipičnih lokalnih jedi in njihove prezentacije na sodoben način. Razvili so nova pedagoško andragoška znanja, ki jim bodo pomagala pri posredovanju vsebin različnim ciljnim skupinam. Nadgradili so svoja znanja s področja marketinga, digitalnega marketinga, računalništva, jezikov, komunikacije itd.

V prihodnjih dveh letih bo projekt usmerjen v izvajanje eksperimentalnih izobraževanj oziroma delavnic za posamezne ciljne skupine. Eksperimentalna izobraževanja bodo oblikovana kot doživetje. Temeljila bodo na senzoričnem doživljanju hrane, kjer bodo v

ospredje prišla vsa čutila udeležence. S senzoričnim zaznavanjem hrane, bomo udeležence spodbujali, da bodo hrano občutili in doživeli na drugačen način ter tako vplivali na razvoj njihovih pozitivnih stališč do hrane, saj so stališča močno povezana z zdravimi prehranjevalnimi navadami. V projekt bo vključenih 290 oseb iz različnih ciljnih skupin (šolarji, dijaki, osebe s posebnimi potrebami, zaposleni, brezposelni, upokojeanci). Naša želja je, da bi s pomočjo projekta širili zavest o pomenu ohranjanja kulinarčne dediščine, neposredno pa spodbujali vseživljenjsko ter medgeneracijsko učenje.

Mag Anja Jamšek Furlan

Izobraževanje na daljavo

Še vedno smo tukaj za vas!

Zaradi upoštevanja in izvajanja ukrepov za preprečitev širjenja virusa COVID-19 bomo začasno celoten izobraževalni proces ter vse preostale dejavnosti začasno izvajali na daljavo.

Že poznate prednosti izobraževanja na daljavo?

- Večja fleksibilnost. Če se predavanja ne boste mogli udeležiti, si boste posnetek lahko ogledali kasneje. Jezik boste tako lahko osvajali samostojno ali v kombinaciji s pogovori z učiteljem.
- Prihranek vašega časa. Prihranite vsaj dragocene minute, ki bi jih sicer preživeli na poti ter jih po možnosti trošili še z iskanjem parkirišča.
- Domače učno okolje. Učili se boste lahko v domačem prostoru, kjer se počutite sproščeno.

Pridružite se nam lahko pri brezplačnih 20 – urnih jezikovnih tečajih angleščine in italijanščine. Tečaji potekajo vsak ponedeljek in sredo ob 9. uri. Učenje poteka v **Microsoft Teamsih**. Pridružite se nam lahko tudi pri aktivnostih Večgeneracijskega centra. V mesecu novembru bomo ustvarjalni in risali s pomočjo številčk.

Pri vpisu in pri uporabi **Microsoft Teams** vam skozi celoten postopek in celotno izobraževanje nudimo podporo in vso potrebno pomoč.

Vse naše udeležence prosimo, da v največji možni meri uporabijo telefonsko ali elektronsko svetovanje. Pokličete nas lahko vsak dan med tednom med 8. in 16. uro na telefonsko številko 05 3664 750 ali na 041 437 785 ali pišete na info@lu-ajdovscina.si. Na voljo smo vam tudi preko video klepeta.

Pridružite se nam pri izobraževanju in skupaj z nami dokažite, da tudi na daljavo lahko skupaj širimo znanje in krepimo učečo se skupnost!

Si star med 15 in 26 let in nisi zaposlen?

Pridi v program PROJEKTNO UČENJE MLAJŠIH ODRASLIH!

PUM-O je tvoja priložnost, da

- se družiš in pridobiš nove prijatelje,
- se naučiš ali preizkusiš kaj novega,
- si poiščeš zaposlitev,
- dokončaš ali nadaljuješ šolanje,
- razrešiš osebne ovire in težave,
- se naučiš slovenskega jezika,
- se sploh odločiš, kaj boš v prihodnosti počel.

LIFE ViVaCCAdapt na Evropskem tednu regij in mest 2020

Na 18. Evropskem tednu regij in mest pa smo predstavili tudi projekt LIFE ViVaCCAdapt. Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina je kot vodilni partner izsledke projekta predstavila 20. oktobra 2020 v obliki t.i. EU regions talks (Evropske regije). Naš dogodek smo naslovili 'Adapting agriculture to climate change' (Prilagajanje kmetijstva na podnebne spre-

membe) in je potekal v angleškem jeziku. Šlo je za kratko, polurno predstavitev treh rešitev za prilagajanje na podnebne spremembe: SPON sistem (Sistem za Podporo Odločanju o Namakanju) in zelene protivetrne zaščite, ki sta namenjeni neposredni aplikaciji na terenu ter Strategijo prilagajanja kmetijstva na podnebne spremem-

be v Vipavski dolini za obdobje 2017 - 2021, ki nudi regulativni okvir v smislu kratkoročnih usmeritev na področju kmetijstva. V nadaljevanju vam bomo na kratko predstavili vse tri rešitve za prilagajanje na podnebne spremembe.

Namen strategije je krepitev lokalnih zmogljivosti kmetijskega sektorja za prilagajanje podnebnim spremembam, ob-

vladovanje tveganj (suše, poplave, pozebe in močni vetrovi) in izkoriščanje priložnosti v kmetijstvu, ki jih prinašajo podnebne spremembe. S strategijo smo pridobili strokovna izhodišča, nabor prioriteten ukrepov in priporočila za izvajanje ukrepov za prilagajanje lokalnega kmetijstva na podnebne spremembe.

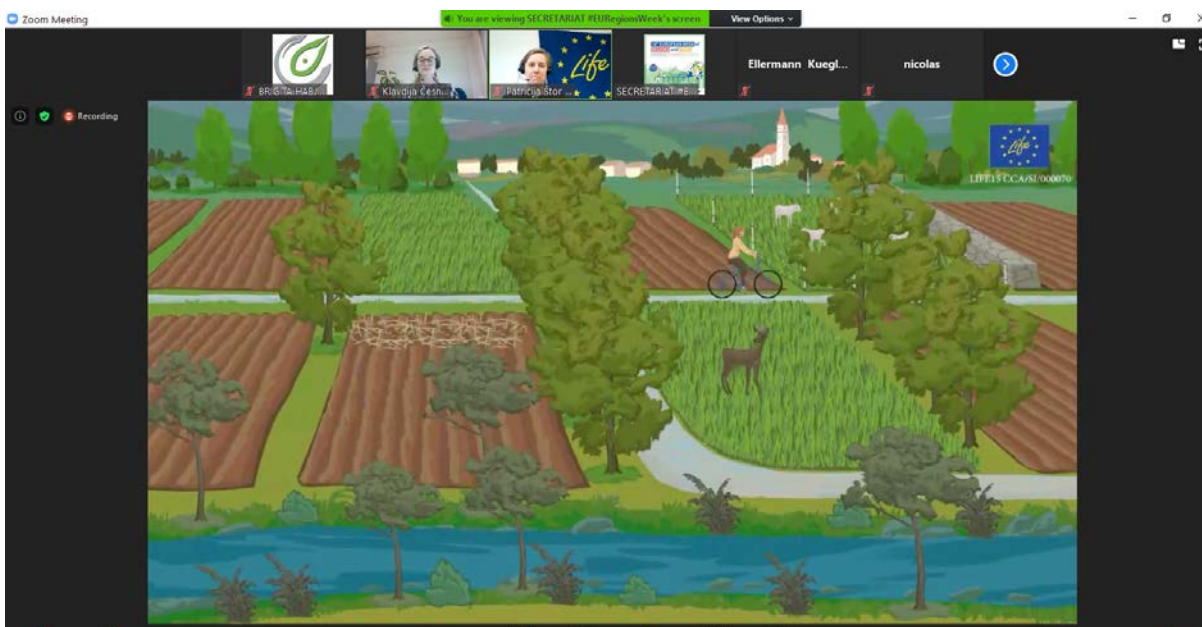
V letu 2019 je 35 kmetijskih gospodarstev iz Vipavske doline začelo s testno uporabo sistema SPON. Uporaba SPON na ravni kmetije je tehnološko inovativen ukrep, ki skozi proces implementacije zvišuje raven znanja pridelovalcev na področju strokovno pravilnega namakanja. Pred vstopom v projekt LIFE ViVaCCAdapt so pridelovalci brez informacij o vsebnosti vode v tleh namakali po občutku. S pričetkom uporabe SPON so pridelovalci bistveno izboljšali pregled nad potrebo rastlin po vodi. Z namakanjem na podlagi namakalnega nasveta, ki ga nudi sistem SPON, kmetje prispevajo k boljšemu pridelku ob učinkovitejši rabi vode za namakanje.

Zelene protivetrne zaščite (omejki, mejice) so bile v preteklosti v Vipavski dolini zelo pogoste. Z razvojem kmetijstva

in prehodom na pretežno strojno obdelavo kmetijskih zemljišč pa se je pojavila težnja za odstranitev le-teh. Zemljišča so postajala vse večja, zelene protivetrne zaščite med njimi pa so izginjale in tako izpostavile obdelano kmetijsko zemljo vedno močnejšemu vplivu podnebnih sprememb. Danes ponovno spoznavamo vsestranski pomen dreves oz. zaplat gozdov in grmovja v kmetijski krajini in se zavedamo, da je bila z neprimernimi, nepremišljenimi, včasih celo planiranimi, a neizvedenimi ukrepi, v preteklosti povzročena velika škoda.

V okviru projekta smo posneli in predstavili tudi promocijski film o zelenih protivetrnih zaščitah v Vipavski dolini. Gre za prvi tovrstni film, ki je poučen in vsebinsko zelo pomenljiv v precejšnjem delu tudi strokovni, primeren tako za kmetovalce kot tudi za laično javnost, hkrati pa zelo razumljiv in primeren za mlajše gledalce. Film prikazuje pomen protivetrnih zaščit v okolju, kjer zaradi vetrne erozije prihaja do velikih škod, predvsem v kmetijstvu.

Film si lahko ogledate na vseh spletnih kanalih Regijske razvojne agencije ROD Ajdovščina.

Projekt INTER BIKE II

Pismo o nameri

Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina je 8. oktobra 2020 skupaj z ostalimi partnerji in pridruženimi partnerji projekta INTER BIKE II, čezmejnega programa sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2014-2020 v Trstu podpisala pismo o nameri o prihodnjem sodelovanju. Pismo o nameri je dobra podlaga za ustvarjanje novih in nadaljevanje uspešnih skupnih zgodb na področju trajnostne mobilnosti. Vsi partnerji so ob tej priložnosti izpostavili pomembnost uspešnega sodelovanja v čezmejnem prostoru in izkazali ambicije za sodelovanje tudi v prihodnje. Pismo o nameri je podpisal tudi ajdovski podžupan Ivan Krašna.

V vlogi partnerja projekta INTER BIKE II smo se 13. okto-

bra predstavili na Evropskem tednu regij in mest 2020, ki bi moral potekati v Bruslju, vendar so ga prestavili v spletno obliko. Evropski teden regij in mest je največji letni dogodek s področja regionalne politike. Postal je edinstvena platforma za komuniciranje in mreženje, ki povezuje regije in mesta iz vse Evrope.

Na spletnem predavanju so 30. obletnico programa Interreg predstavili z zgodbo o programu Interreg Italija-Slovenija in kako se z dosežki premikajo k doseganju evropskega cilja, zelenega dogovora. Poleg projekta INTER BIKE II so bili predstavljeni tudi naslednji italijansko-slovenski projekti Energy Care, MobiTour, Lighting Solutions, Cross Moby.

Opravičilo za napako v članku 'Državno srečanje mladih raziskovalcev'

V prejšnji številki Latnika (2. oktober 2020, številka 223) se je nenamerno pripetila napaka v članku o sodelovanju učencev na 54. Državnem srečanju mladih raziskovalcev. Namreč, podjetniška ideja Drybrella - sušilec dežnikov ni bila podjetniška ideja učencev Osnovne šole Dobravlj, kot je bilo napačno zapisano,

temveč učencev Osnovne šole Danila Lokarja Ajdovščina. Spomnimo, da je drugi krog že 54. državnega srečanja mladih raziskovalcev potekal 14. in 15. septembra 2020 na Fakulteti za naravoslovje in matematiko v Mariboru. Ekipa iz Osnovne šole Danila Lokarja Ajdovščina, ki je s podjetniško idejo Drybrella v kategoriji

aplikativni inovacijski projekti dosegla srebrno priznanje in si prislužila kipec sove.

Tekmovalcem Ambrožu Paljku, Domnu Markeljcu in Ticianu Paljku ter kolektivu Osnovne šole Danila Lokarja Ajdovščina se iskreno opravičujemo za napačno navedbo. Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina

Fotografija: učenci Osnovne šole Danila Lokarja Ajdovščina in mentorici Regijske razvojne agencije ROD Ajdovščina

Spoštovani,

zaradi zaostrenega epidemiološkega položaja, ki terja maksimalno obvladovanje, v določenih primerih pa tudi omejevanje številnih aktivnosti, vas prosimo, da na dan pred nameravano udeležbo na cepljenju proti gripi preverite najnovejše

INFORMACIJE O CEPLJENJU PROTI GRIPI (oktober in november 2020)

Od ponedeljka do petka

Od 8.00 do 14.00

Telefonska številka: 051 656 831

Hvala za razumevanje!

Zdravstveni dom Ajdovščina

Cepljenje proti gripi in pnevmokoku v sezoni 2020-2021

Eno od najboljših medicinskih odkritij v zgodovini je gotovo cepljenje proti različnim kužnim boleznim. Že nekaj stoletij pred Kristusom so kitajski zdravniki iz krast črnih koz pripravljali praške, ki so jih vtirali v kožo zdravih ljudi, s tem pa seveda preprečili zbolevanje. Ideja cepljenja proti črnim kozam je bila v osemnajstem stoletju od Kitajcev prenesena preko Turčije tudi v Anglijo. Že leta 1796 je angleški zdravnik Edward Jenner za cepljenje uporabil suhe kraste kravjih koz, ki človeku niso nevarne in na ta način pridobljena zaščita ljudi je bila uspešna. Od tu potem izhaja tudi sama beseda vakcinacija (vacca latinsko: krava) s katero označujemo sedaj tudi vsa ostala poznana cepljenja. S cepljenjem preprečujemo zbolevanje zaradi mnogih nalezljivih boleznih. Posledično tudi na ljudeh, ki ostanejo zdravi, ni nobenih dolgoročnih posledic, občutno manjši so zato v populaciji tudi stroški zdravljenja. Preprečimo seveda tako tudi širjenje bolezni, nekatere pa je uspelo celo izkoreniniti (črne koze). Cilj v zdravstvu je precepljenost 95 % populacije, saj vemo, da tako zavarujemo tudi preostale ljudi, ki iz kakršnih koli razlogov cepljeni ne smejo biti (imunske nepravilnosti, prirojene nenormalnosti, spastiki ...)

Nabor cepiv se je do danes zelo povečal. Že majhne otroke cepimo proti tako imenovanim otroškim boleznim, ki so v preteklih stoletjih terjale kar dosti smrti, pa tudi pohab, ki jih je, na primer za seboj puščala otroška paraliza. Srečevali smo ljudi suhimi rokami, suhimi in prikrajšanimi nogami, pri majhnih otrocih je bila umrljivost velika ipd. Sedaj so na razpolago še cepljenja proti ošpicam, mumpsu, davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, tifusu, koleri, steklini, tuberkulozi, rumeni mrzlici, gripi, noricam, rdečkam, hepatitisu A in B, meningokoku, pnevmokoku, Hameophilusu influenzae, tifusu, humanim

virusom papiloma, klopnemu meningocefalitisu. Trenutno so vsi napor mnogih znanstvenikov po vsem svetu namenjeni odkritju cepiva pri koronavirusu, ki povzroča bolezen COVID-19.

Tudi Slovenija v zgodovini ni posebno zaostajala za ostalim svetom. Proti črnim kozam se je pri nas začelo cepljenje že leta 1800 in se ni ustavilo niti v času svetovnih vojn. V zadnjih desetletjih se določeni starši otrok za obvezno cepljenje ne odločajo več, s tem pa se zmanjšuje imunost celotne populacije in priča smo ponovnim zagonom oslovskega kašlja in ošpic, tudi v Sloveniji in ostalih evropskih državah.

Kužne bolezni se prenašajo med ljudmi na različne načine: preko mikroorganizmov v slini, izkašljaju in nosni sluzi; z dotikanjem in podajanjem rok, objemanjem in poljubljanjem (prehladi, gripe, SARS CoV-2, veliko otroških boleznih, krastavost, uši ...). Druga pot je preko blata oziroma črevesnih izločkov, ki ostanejo na neumitih rokah ali dospejo v pitno vodo (kolera, različne driske, črevesne in želodčne bolezni, hepatitis A, salmoneloze, rotavirusi, različni črevesni zajedalci - gliste ...). Preko krvi se prenašajo različne virusne, pa tudi druge bolezni (virus HIV, hepatitis B in C ...), škodi lahko tudi okužena hrana (rotavirusi ...). Možen je prenos preko ugriza živali in insektov (klopni meningoencefalitis, borelioza, malarija, kuga, steklina ...)

Preprečevanje prenosa kužnih boleznih

Vem, da ste bralci že morda malo naveličani vseh nasvetov o preprečevanju širjenja kužnih boleznih, pa vseeno tvegam nekaj besed o tem. Starejše generacije se še vedno spominimo, kako previdno so kašljali tuberkulozni bolniki v robčke in tako preprečevali širjenje te nevarne bolezni. Obstajajo tudi navodila, ki obravnavajo ostale bolezni, od podančic do hepatitisa, kolere ipd. Poti prenašanja bolezni so raznolike in

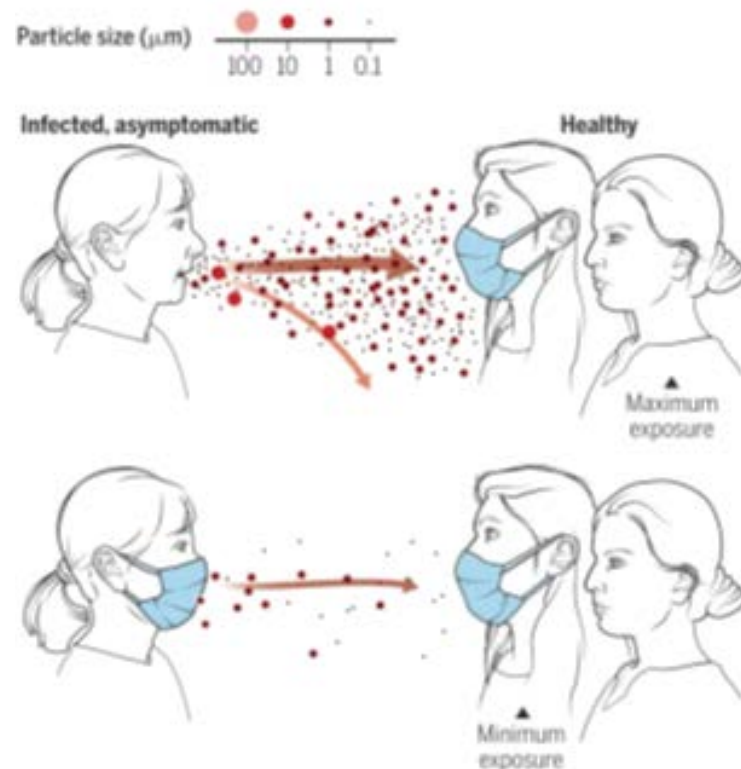
tudi izogibanje boleznim naj bo vedno ustvarjalno, posebno še, če vedno pomislimo tudi na soljudi v naših ožjih in širših okoljih. Veliko lahko naredimo za varnost sebe in ostalih ljudi, ki nas obkrožajo, če nasvete stroke dobronamerno upoštevamo. Svojim bližnjim nikakor ne želimo, da bi zboleli in odgovorno obnašanje je znak dozorelosti ter empatije vsakega človeka.

Malo prej sem opisal na kratko poti prenosa kužnih boleznih in sami lahko vidimo, kako sta za preprečevanje pomembna higiena rok s pridruženim razkuževanjem. Pravilnega umivanja rok zato učimo že majhne otroke doma, nato v vrtcih, šolah in nič narobe ni, če si to znanje osvežimo tudi odrasli sami in dajemo zgled. Za tem, osnovnim znanjem pa pridejo na vrsto še dodatni ukrepi, kot so nošnja mask, primerna oddaljenost med osebami, počitek doma, ko zbolimo, ipd. Hujša kot je epidemija, težje in resnejše ukrepe je treba uvesti in jih spoštovati. Pred prihajajočimi prehladi, gripi in drugimi infekti v jesenskih ter zimskih mesecih imamo tako čudovito priložnost, da se vsem tem stvarim bolj posvetimo. Letošnje leto smo pričali nezadržnemu širjenju svetovne epidemije bolezni COVID-19, ki jo povzroča koronavirus SARS CoV-2. Virus je za človeško telo še nepoznan in zato so pri nekaterih bolnikih težave zelo hude in celo dolgoročne (okvara različnih notranjih organov, pospešena okvara ožilja in tvorba strdkov, okvare možganov, spomina, osebnostne spremembe, hud upad mišične mase, dolgotrajno okrevanje, najbolj pa se seveda bojimo hudih vnetij pljuč z odpovedjo dihanja in visoko umrljivostjo. Celotna civilizacija sveta je po moji oceni bolezen malo podcenjevala, kar nas je privedlo do drugega, hujšega vala bolezni, kjer se za umiritev obolenosti trudi cel svet z različnimi ukrepi, lahko pa uporabimo tudi možnosti omejevanja dru-

gih bolezni, kjer to že znamo. Med slednje spadata tudi cepljenje proti sezonski gripi in proti pnevmokokni pljučnici. Želimo namreč preprečiti hkratno zbolevanje zaradi teh bolezni in COVID-19.

se razvije v dveh tednih in traja več mesecev. Ščiti pa nas pred gripo samo in pred njenimi zapleti, ki zahtevajo bolnišnično zdravljenje ali celo vodijo v smrt.

Letos imamo na razpolago ce-

Slika 1: Učinkovitost mask pri kapljičnem prenosu kužnih boleznih

Cepljenje proti gripi

Cepljenje proti sezonski gripi poznamo in imamo na razpolago v Sloveniji že vrsto let. Vemo, da je gripa zelo nalezljiva bolezen in se med ljudmi z lahkoto širi. Vsako sezono v Sloveniji zbolijo okrog 200.000 ljudi. Vsekakor se proti gripi v Sloveniji cepi relativno malo ljudi, po podatkih NIJZ za sezono 2019/20 se je cepilo 6,8 % prebivalstva, od tega starejših od 65 let 18,6 %. Med državami Evropske unije smo Slovenci tako prav na repu. Znanstveniki so odkrili možnost hkratnega prebolevanja gripe in COVID-19, kar lahko pripelje hitro do težkih zapletov zaradi obeh bolezni. Virus gripe se stalno spreminja in zato je treba vsako leto pripraviti cepivo tako, da ščiti pred gripo, ki prihaja k nam v določeni sezoni. Cepljeni dobi en odmerek cepiva, le prvič cepljeni otroci stari pod devet let naj bi dobili dve dozi. Zaščita po cepljenju

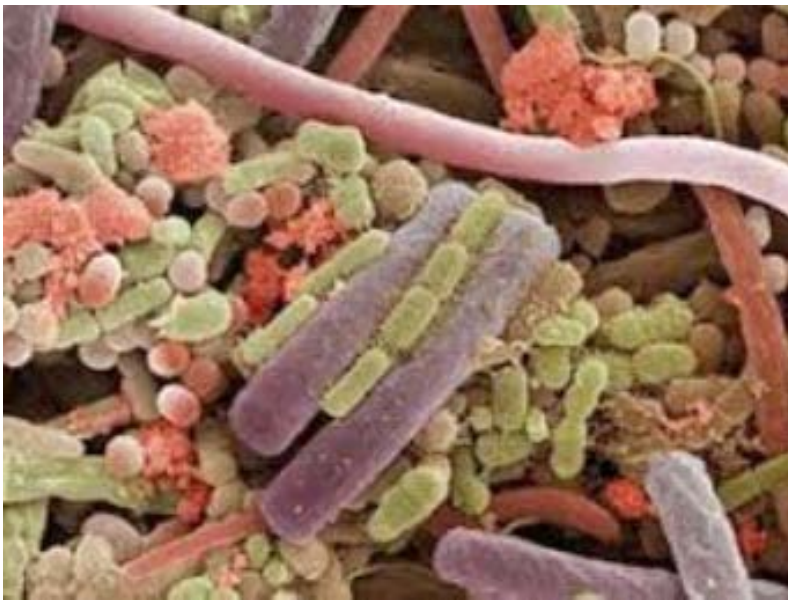
pivo Vaxgrip tetra, ki vključuje štiri virusne antigene in le-ti bodo krožili med nami v prihajajoči sezoni.

Gripa je posebej nevarna:

- starejšim od 65 let,
- kronično bolnim in njihovim družinskim članom,
- osebam z višjo telesno maso (ITM 40 ali več, otroci nad 95 percentili glede na spol in starost),
- otrokom od 6. do 23. meseca starosti in njihovim družinskim članom,
- nosečnicam in njihovim družinskim članom,
- zdravstvenim delavcem,
- drugim delavcem, ki so zaposleni v zdravstvu in drugih nujnih službah.

Cepljenje proti pnevmokoku

Proti pnevmokoknim okužbam, ki povzročijo večino pljučnic domačega okolja, se cepi še vedno premalo odraslih. Pri otrocih pa se najbolj

Slika 2: Mikroorganizmi na rokah pod elektronskim mikroskopom

bojimo pnevmokoknega meningitisa in bakteriemij z vročino, ki jim dolgo ne najdemo razloga. Te okužbe se rade pojavljajo v prvem letu starosti in tja do petega leta. V otroški populaciji je cepljenje zastoj in je cepljenih 50 do 60 odstotkov otrok. Odrasli dostikrat za to cepljenje ne vedo, se pa zaradi samoplačništva tudi težje odločajo zanj, čeprav jim to zdravniki priporočimo. Dobro je vedeti, da so do brezplačnega cepljenja upravičeni bolniki:

- s prirojeno ali pridobljeno imunsko pomanjkljivostjo,
- po presaditvi kostnega mozga,
- okuženi z virusom HIV,
- po splenektomiji (odstranjeni vranici),

- z ledvično odpovedjo in nefrotskim sindromom,
- z levkemijo, limfomom, Nehodkginovim limfomom, generaliziranim malignonom, multiplim mielomom,
- po presaditvi organov,
- (nekateri) na imunosupresivni terapiji.

Priporočamo pa tudi cepljenje pri srčnem popuščanju, kroničnih pljučnih boleznih, kronični ledvični bolezni, cirozi jeter, kronični vnetni črevesni bolezni.

V Sloveniji so na voljo tri vrste cepiv in sicer:

- 23-valentno polisaharidno cepivo/manj primerno za otroke zaradi slabšega imunskega od-

ziva/,

- 10-valentno konjugirano cepivo/tudi za otroke zelo primerno/,
- 13-valentno konjugirano cepivo /tudi za otroke zelo primerno/.

Starejše/odrasle ljudi se cepi lahko z vsemi tremi vrstami cepiv, pač po izbiri. Pred 65. letom starosti svetujemo osvežitev cepljenja po petih letih, po 65. letu pa cepljenja ne ponavljamo. Polisaharidno cepivo je za odrasle zelo primerno, ker ščiti pred širšim spektrom pnevmokokov.

Franc Koren, dr. med.

Še priporočilo!

Ne pozabimo, da se prenos nalezljivih bolezni zelo zmanjša z upoštevanjem strokovnih navodil glede medsebojnih odnosov. Zelo veliko uslugo si napravimo, če si pogosto **umivamo** roke z milom in jih **razkužujemo**. Tudi pravilno in stalno **nošenje mask**, ki pokrivajo nos ter usta zelo zmanjša prenose vseh okužb, ki se prenašajo kapljično ter preko v zraku lebdečih delcev (pri smrkanju, kihanju, kašljanju, govoru, petju in celo ob normalnem dihanju ...) ali preko neumitih rok (tudi kapljične okužbe, hepatitis A, črevesne bolezni, podančice ...). Ti ukrepi torej niso važni samo pri preprečevanju prenosa bolezni COVID – 19, smo pa do pojava te bolezni na ta način varovanja zdravja kar malo vsi pozabili. Bolni tudi naj ne hodijo/hodimo v službe, vrtce, šole, na potovanja, zabave, družabne dogodke, po nakupih in podobno (**omejevanje različne vrste druženj**). Trenutno smo v fazi **zaprtja javnega življenja ter omejitev gibanja**. Naprej tečejo res samo dela, ki so za preživetje nujno potrebna. Sodobna tehnologija nam daje na razpolago aplikacijo **Ostani zdrav**. Zaprti v svoje družinske balončke lahko doprinesemo ogromen delež k omejevanju širjenja trenutne epidemije in k ohranjanju življenj najbolj krhkim skupinam v naši družbi.

Doleteli so nas težki časi in zdaj je priložnost, da stopimo skupaj in se trudimo za svoje in skupno dobro na poseben način. Poskrbimo zase in za druge z odgovornim obnašanjem, saj nihče izmed nas ni otok! Zaupajmo strokovnim navodilom, teorije zarot pa zanemarimo. Vse pa tudi nikoli ne more biti slabo! Iščimo med seboj, v družinah in povsod, kjer se gibljemo in smo, tudi dobre plati življenja! Sam imam srečo, da živim med mnogimi dobrimi in dobronamernimi ljudmi in verjamem, da se tako godi tudi vsem vam v naši čudoviti domovini.

Franc Koren, dr. med.

Med nami že 11 vitezov krvodajalstva

V Rdečem križu Ajdovščina s številnimi srečanji na različnih lokacijah spodbujajo darovanje najdragocenejše tekočine in dosegajo vzpodbudne odzive, ne glede na slabo zdravstveno situacijo, ki smo ji priča že od pomladi. Prebivalci občin Ajdovščina in Vipava so do konca septembra darovali že skoraj 1000 enot krvi.

Načrtovano vsakoletno srečanje krvodajalcev je žal odnesla slaba epidemiološka situacija, a so v Rdečem križu Ajdovščina z letošnjim letom navkljub neobičajnim zdravstvenim razmeram zadovoljni z odzivom krvodajalcev. Kar 82 se jih je na novo pridružilo krvodajalskim vrstam, skupaj so doslej prispevali 973 enot krvi. Število od-

vzemov je bilo sicer v začetku leta znatno nižje, se pa izboljšuje v zadnjih mesecih. Kot ocenjujejo v RK Ajdovščina, so bili še posebej veseli večjega odziva na zadnji krvodajalski akciji, ki je potekala 21. in 22. 9. na Ljudski univerzi Ajdovščina ter 23. 9. v športni dvorani Vojašnice Janka Premrla Vojka v Vipavi, kjer se je vabilu odzvalo sko-

raj 350 darovalcev. Navdušeni so bili predvsem nad odzivom mladih. V začetku šolskega leta so skupaj s strokovnim sodelavcem za krvodajalstvo obiskali dijake četrtih letnikov Srednje šole Veno Pilon Ajdovščina in Škofijske gimnazije Vipava ter se z njimi pogovarjali o pomenu krvodajalstva. Dosegli so odličen odziv in se nadejajo,

da bo mladih moči v prihodnje še več. Vse več pa je tudi tistih, ki jim darovanje krvi postane poslanstvo skozi vsa življenjska obdobja. Kar stokrat je kri darovalo 9 občanov iz ajdovske in vipavske občine. Zaslužni vitezi krvodajalstva so: Damijan Fabčič, Bogomir Trošt, Dušan Rijavec, Jožef Bučinel, Silvester Blaško, Jožko Krkoč, Valentin Bratina, Igor Kobal in Vilijem Vuga. Ponosni smo tudi na dve vitezinji krvodajalstva, ki sta kri darovali več kot 80-krat: Jožica Jazbar in krvodajalka, ki ne želi biti imenovana. Ob teh negotovih časih se seveda poraja vprašanje, kako bo z zadostno količino krvi v prihodnje. Pred nami je čas številnih prehladov in sezonskih virusnih obolenj, zaznamovan še s koronavirusno boleznijo. Iz RK Ajdovščina sporočajo, da se lahko za darovanje odločite kadarkoli. Zaloge krvi lahko povečate tudi Centru za transfuzijsko dejavnost Nova Gorica, ki se nahaja v stari stavbi šempetrske bolnice, vsak prvi in tretji

ponedeljek v mesecu ter vsak torek in sredo od 7.30 do 11. ure. Dnevno osvežene podatke o zalogah krvi vseh krvnih skupin mogoče spremljati na tej spletni strani 'daruj kri'.

Vsem, ki predano in nesebično pomagate z darovanjem dragocene tekočine, iskrena hvala.

Draga bralka, dragi bralec!

Šolsko leto pridno teče in vsak izmed nas se je že soočil z manjšimi problemčki, kot so čas, neorganiziranost ali celo prve slabe ocene. Prejšnje šolsko leto smo kot večina šolarjev in dijakov zaključili doma. V novo šolsko leto smo se vrnili polni dobre volje, upanja in v pričakovanju dobrih ocen. Šola na daljavo ima sicer nekaj prednosti, vendar smo vsi pogrešali pristen medčloveški stik in smo se zelo veselili prvega šolskega dne. Vsem je manjkala profesorjeva razlaga in vsi spontani trenutki, ki se dogajajo med uro. Kljub objemom, dobri volji, klepetanju in smehu pa nas je letošnje šolsko leto zelo prizadelo. Uvedena stroga pravila nošenja mask, varnostna razdalja, stroga higiena in predvsem omejitev druženja z drugimi dijaki. Ne glede na situacijo s Covidom 19 smo ostali pozitivni in dneve, ki so nam bili škodi do ponovnega dela od doma, smo dobro izkoristili.

V tem trenutku šola že poteka na daljavo. Tako delo za sabo potegne tako dobro kot slabo.

Marsikdo ima težave z internetno povezavo, opremo, ki jo uporablja in si jo mnogokrat deli z brati in sestrami, ali celo z neznanjem uporabe tehnologije. Nekateri pa šolo na daljavo obožujejo. Ni potrebno zgodnje vstajanje, saj prevoz v šolo odpade, šolamo se lahko kar v pižami, obveznosti v določeni meri lahko razporejamo po svoji volji in si delo naredimo prijaznejše. Ker tako delo za sabo potegne veliko ur sedenja in dela na računalniku, nikoli ne smemo pozabiti na prosti čas in družino. Lahko si vzamemo prosto popoldne in delamo, kar nas je volja. Tako nam bo čas veliko hitreje minil, sami pa bomo za kratek čas pozabili na skrbi in svet okoli nas bo v trenutku lepši. Za vse si želimo, da bi delo od doma preživeli v čim lažjem tempu in bi iz še tako težke situacije na plano privlekli kakšno pozitivno stvar.

Haiku

Dijaki 1. č so pri slovenščini pisali haikuje na virtualni zid Padlet (haiku je japonska pesniška oblika, ki izraža počutje posameznika, njegov trenutni navdih in notranje doživljanje).

Laura Brataševic

HAIKU, 1. č

jesen

listje že pada,
vse je že obarvano,
jesen je že tu..

Šola všeč mi je,

v šolo mudi se ne,
kar doma bom.

šola kje si ti

doma je tudi lepo
ker lahko zaspim

zbudimo se mi,

vsi hitimo se učiti,
čeprav beda je.

Zakaj je mračno?

nebo nič več ni jasno
čudno je vse to

zelo me zebe

radijator se ne prižge
deka reši me

Sončen lep je,

veter piha sem ter
tja,
ptički pojejo.

pogršam obraze

in na TV-ju poslušam
čudne izraze.
v šolo ne bomo šli
doma še dolgo bomo
vsi.

hočem v šolo

videti prijatelje
zabavati se

HAIKU, 1. č

Reka je tekla

in sonce žarelo je
v dolinico.

Korona

Dovolj korone
Rada bi šla v šolo
To mi ni všeč

Pri pouku sem,

ne v šoli ampak
doma,
rahlo zaspana.

Meni v redu je,

super tu počutim se
le vidim vas ne.

v šoli mene ni

prazno je še čisto
vse
in vse tiho je.

Rada bi spala,

pa mi šola nagaja,
in ura zvoni.

V šolo hočem,

ampak res žal
nemorem,
to res je škoda.

Čudno se mi zdi,

okrog mene šundra
ni,
v šolo si želim.

zamudim hitro

v šolo hitim se
spomnim
brez knjig jaz živim

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Branje pod krošnjami – promocija branja med pilonovci

Letošnji, tretji Nacionalni mesec skupnega branja 2019, je potekal od 8. septembra (mednarodni dan pismenosti) do 11. oktobra 2020 (zaključek »Tendna otroka«).

Od 8. septembra do konca tekočega leta teče tudi akcija ZMPS Beremo skupaj, ki s prepoznavno celostno likovno podobo (ilustracije priznanih slovenskih ilustratorjev) informira najširšo javnost o pomenu in uporabni vrednosti branja, bralne kulture in bralne pismenosti za posameznika in za družbo kot celoto.

Šola je poleg knjižnic zagotovila med večjimi promotorji branja in bralne pismenosti skozi celo leto, kljub temu pa je prav, da včasih pomen branja še posebej izpostavimo. Tako smo tudi letos v okviru projekta OBJEM organizirali Branje pod kro-

šnjami. V razredih ter okolici šole smo v skladu z omejitvami izvajali bralne dejavnosti, ki so podpirale vsebine posameznih predmetov ali uresničevale druge vzgojno-izobraževalne cilje. Dogodek smo prijavili med dejavnosti, ki so se po Slo-

veniji odvijale v času nacionalnega meseca branja. Tako so dijaki svoje sošolce navduševali za branje v obliki predstavitev najljubših, najzanimivejših, zadnjih prebranih ... knjig. Predloge so delili v obliki zapisov, ki smo jih izobe-

sili v šolski knjižnici, ter zvočnih posnetkov, ki smo jih delili na socialnih omrežjih. Dijaki so skupaj z učitelji brali kratke zgodbe iz knjige Iskalci biserov, izbrana poglavja iz Goldacrejeve Slabe znanosti, spoznavali domoljubno pesništvo pri poku geografije in zgodovine in brali Prešernovo Zdravljico ter Gregorčičevo Soči, raziskovali branje kot novo spoznanje ob ustreznem interpretativnem branju z likovno upodobitvijo, razmišljali so o pomenu pravljic za otrokov razvoj in o pomenu doživetega branja predšolskim otrokom, se preizkusili v ume-tniškem branju Urške in povodnega moža Andreja Rozmana Roze, spoznavali izštevance in prebirali izbrane člene iz Hamurabijevega zakonika, ob tem pa igrali interaktivno igro – Kako bi se odločil Hamura-

bi?, brali in aktualizirali tako ameriško Deklaracijo o neodvisnosti (in iskali razsvetljenske ideje v besedilu) kot člene iz francoske Deklaracije o pravicah človeka in državljana, spoznavali so bralne strategije ob odlomkih iz Don Kihota, pri matematiki pa kratke zgodbe o velikih številih pri obravnavi eksponentne funkcije. Verjamem, da smo s tako raznolikimi dejavnostmi na šoli večino spodbudili k branju in raziskovanju svetov v knjigah – ali jih vsaj spomnili na pomen branja. Francoski pisatelj Victor Hugo pravi: »Naučiti se brati je kot prižgati ogenj.« Vabimo vas, da v duhu simbolike ognja v teh dneh, ko smo več doma, tudi sami zanetite iskro živega branja pri svojih bližnjih.

Mateja Ceket Odar

Tutorstvo v dijaškem domu

Ker se je lani izkazalo, da je tutorstvo super, smo ga v dijaškem domu ponovili tudi letos. Tutorstvo pomeni obliko po-

jaki, ki na novo pridejo v dijaški dom, se znajdejo v novem življenjskem okolju, ki prinaša vrsto sprememb. Da bi se nanje

letnika, ki so jim ves september nudili napotke, pomoč, nasvete ...

Dijaki so se dobivali ves september ob četrtkih. Razdeljeni v manjše skupine so imeli možnost klepetati in izmenjevati izkušnje celo uro. Prav lepo jih je bilo opazovati, saj so bili pogovori med njimi zelo sproščeni. Tutorstvo se je tako pokazalo kot dober način uvažanja v novo okolje ter odlična priložnost za medsebojno spoznavanje.

Dijaki novinci so se tudi zaradi tutorstva hitro privadili na veliko spremembo in odločno zakorakali na pot v odraslost!

Maja Marc, vzgojiteljica

moči, ko dijaki višjih letnikov nudijo pomoč novincem. Di-

lažje privadili, smo zbrali ekipo uvajalnih tutorjev, dijakov 4.

Moč duha – predavanje za dijake

Dijakom dijaškega doma smo popoldan popestrili z možnostjo poslušanja predavanja Mitje Duha. Mitja je bivši odvisnik od trdih drog in njegova zgodba ni nikogar od nas pustila ravnodušnega. S svojim pričevanjem nas je popeljal v svet, ki ga velika večina od nas na srečo ne pozna. Preko iskrene in boleče izkušnje nas je na koncu vseeno navdal z optimizmom, saj je Mitja eden izmed redkih srečnejšev, ki se je krempljem odvisnosti od drog uspel izogniti. Dijakov se je njegova zgodba dotaknila, nekaterim privabila solze v oči, zagotovo pa vsem osvetlila pasti mladostništva in slabih razvad.

– Vem, da mi porečeš: »Ljubim!« in bom verjela. –

2. e – ob vseh ukrepih corona-19 mislimo na ljubezen ob prebiranju Romea in Julije (Shakespeare)

Te Julijine besede bi lahko razumeli, kot da Romeu zelo zaupa in mu verjame, da ji govori resnico. Kljub temu da sta zaljubljena, ravnata tako, kot da ne bi bila in sta šele na začetku zveze. Hkrati pa se eden do drugega obnašata nežno. Julija noče izgubiti Romea.

Mi si danes velikokrat izpovedujemo ljubezen preko sodobne tehnologije, v realnem svetu pa je mnoge sram povedati, kaj čutijo do te osebe. Veliko mladih pa tudi ne bo priznalo svojih čustev, saj se bojijo, da jih bo tista oseba zavrnila. Meni osebno je zelo lepo, če ti fant pove, kaj res čuti do tebe in ne samo preko telefona.

Jera Uršič

V teh časih si ljubezen izkazujemo na zelo različne načine. Ni več tako, kot je bilo; včasih so si pisali pisma in se videvali redkeje, dandanes pa si lahko dopisujemo in se pogovarjamo po telefonih, videvamo pa se lahko pogosteje, saj ima že skoraj vsak svoj avto ali pa lahko prosiš nekoga, naj te kam zapelje, če še nimaš avta ali izpita. Zdi se mi, da sta se tudi ljubezen in način izkazovanja zelo spremenila, če primerjaš danes in deset, dvajset let nazaj.

Mojca Pregelj

V današnjih časih si mladi na zelo drugačen način izpovedujejo ljubezen. Nikakor ne grejo pod okno in dolgovežijo z besedami, ampak se na hitro pogovorijo, še prej pa si pošiljajo poglede, si pišejo na družbenih omrežjih, so dolgo časa prijatelji. Na koncu se to obrne v ljubezen, ki si jo izpovejo z besedami »ljubim te«.

Karin Keber

Vsi imamo pametne telefone, lahko se pogovarjamo preko njih in se veliko manj družimo v živo. Včasih tega ni bilo in že v tem je zaznati razliko. Danes je vse odvisno tudi od starosti. Ker sem tudi sama ravno v takih 'ljubezenskih letih', bom vse skupaj navezala malo tudi nase. Vse se ponavlja začne preprosto. Osebi se nekje srečata in poskušata priti v kontakt, začneta si pisati. Sčasoma, ko se dokaj poznata in si dopisujeta, začneta poleg besedila uporabljati priložene znake, ki že na nek način povedo, da je osebi mar za drugo. Po navadi izrečejo lepe komplimente, kar običajno dekleta očara in ji definitivno fant postane všeč. Kmalu zatem sledijo že namigovanja, da bi se kaj videla oziroma dobila, kot zmenek. Če sta si res všeč, lahko drug drugega očarata že z nasmehi in s tem, da vidita, da se imata noro lepo skupaj. Z objemom ob srečanju in ob razhodu si izpovesta ljubezen in mogoče tudi s kakšnimi lepimi besedami, kot so na primer »rad te imam« ali podobne fraze. Kljub vsemu pa je danes težko najti tako sorodno dušo. A ne glede na vse, verjamem, da me nekje čaka nekdo, ki bo tako ljubezniv, kot je bil do Romea do Julije in bo najina ljubezen tako močna, kot je bila njuna.

Mihaela Maiti

Danes si mladi ne izpovedujejo ljubezni s podoknicami in prav tako ne z poetičnimi govori. Mislim, da v izpovedi ljubezni nihče ne primerja dekleta s cvetočo vrtnico, preprosto uporabijo besedno zvezo »všeč si mi«. Prav tako svojo ljubezensko izpoved velikokrat pošljejo kar preko socialnih omrežij, kot so SMS, Instagram, Facebook, Snapchat ... Prav zaradi te razdalje med sporočevalcem in prejemnikom izginja tisti pravi čar zaljubljenosti. Najlepše, kar se ti lahko zgodi, je »ljubiti in biti ljubljen«.

Sara Furlan

MLINOTEST TRGOVINA AJDOVŠČINA
DOSTAVA NA DOM
 Ne morete do nas? Brez skrbi, mi pridemo do vas!

Naročila za dostavo v občinah Ajdovščina in Vipava sprejemamo od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00 ure prek telefonske številke **05 36 44 607** ali preko e-pošte: **trgovina.ajdovscina@mlinotest.si**. Cene dostavljenega blaga so iste kot v trgovini, kupljeno lahko poravnate tudi s kartico. Za naročila nad 15,00 eur je dostava brezplačna, za manjša naročila znaša dostava 2,00 eur. Preverite pogoje dostave na: <https://www.mlinotest.si/trgovine/dostava-na-dom/>.

TESTENINE IN NJOKI DIVITA - VITALNA ŽITA

DIVITA AJDOVI RAVIOLI 3 SIRI
 • 250 g

-30%
~~2,79~~
1,95

DIVITA PIRINI NJOKI
 • 500 g

-32%
~~1,89~~
1,29

DIVITA POLENTNI NJOKI
 • 500 g

-25%
~~1,99~~
1,49

DIVITA AJDOVI RAVIOLI Z GOBAMI
 • 250 g

-30%
~~2,79~~
1,95

DIVITA PIRINI POLŽI
 • 500 g

-20%
~~1,49~~
1,19

DIVITA POLŽI 32 iz 5 ŽIT
 • 500 g

-29%
~~1,39~~
0,99

INOVATIVNI OKUSI ŽE VEČ KOT 50 LET

Testenine in njoki Divita navdušujejo zaradi zmagovalne kombinacije vsebnosti vitalnih žit, odličnega okusa in hitre priprave. Sveže testenine bogatijo gurmanski, vedno sveži nadevi iz skrbno izbranih sestavin. Vse izdelke pripravljamo po sodobnih tehnoloških metodah, da ohranimo pristne okuse, brez dodanih konzervansov in umetnih arom. Vsako leto razveseljujemo kupce z novimi, inovativnimi okusi.

Izdelke poiščite v trgovinah Mlinotest.

Rastlinje ob cestah

Rastlinje ob cesti je za voznike lahko zelo moteče. Visoka trava in žive meje zakrivajo pogled levo in desno ob vključevanju na glavno cesto, vejevje dreves ob cesti praska po strehah prevoznih sredstev, grmovje pa zakriva prometno signalizacijo.

Vožnja po takem cestišču je nevarna, zato je država sprejela zakonodajo, ki lastnikom zemljišč ob cesti nalaga urejanje rastlinja. V skladu z Zakonom o cestah ter Pravilnikom o rednem vzdrževanju cest mora biti vegetacija ob cestah urejena tako, da je zagotovljena preglednost in dostopnost do cestnih objektov, prometne signalizacije, prometne opreme ter cestnih naprav:

- na območju cestnega telesa, ne sme biti ograj in stebričkov;
- **vsaj 1 m od roba cestišča - asfalta ne sme biti zasajena živa meja, drevje ali drugi visoki nasadi in poljščine;**
- **zagotovljen mora biti prosti profil cestišča - 4,5 m v višino;**
- ob cestišču ne sme biti spominskih obeležij in sveč;
- ob cestišču se ne sme sežigati trave.

Odvoz odpadlega listja in vej

Ob urejanju okolice doma nam nastajajo biorazgradljivi odpadki, ki so primerni za kompostiranje. Če kompostnika nimate, pa se lahko poslužite enega izmed naslednjih načinov ustreznega ravnanja z zelenim vrtnim odpadom:

- Zeleni vrtni odpad lahko sami odpeljete v zbirni center pod Dolgo Poljano in ga brezplačno oddate.
- Najamete lahko 120 ali 900 litrski zabojnik za redno zbiranje zelenega vrtnega odpada. Frekvenca praznjenja se določi glede na vaše potrebe (npr. na 14 dni ali 1 x mesečno), odvoz pa se zaračuna po veljavnem ceniku (3,59 € oz. 8,65 € na odvoz).
- Naročitelahko enkratniali občasni odvoz manjših količin zelenega vrtnega odpada s poltovornim vozilom. Cena odvoza že od 3,59 € naprej.
- Za odvoz večje količine zelenega vrtnega odpada vam lahko ponudimo 7 m3 kontejner.

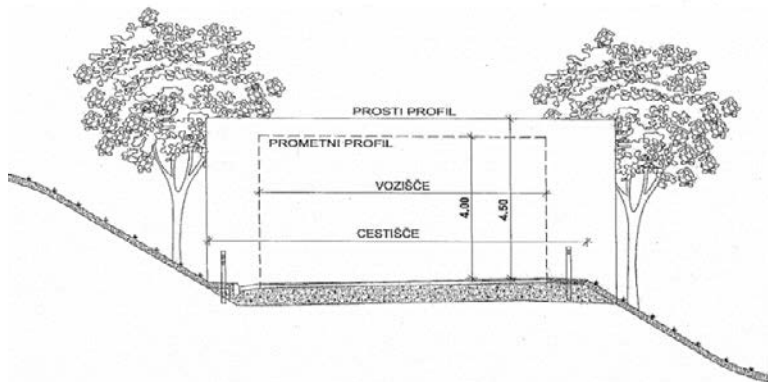
Za naročilo naših storitev pokličite (05) 36 59 751.

Zelen vrtni odpad je prepovedano odlagati v zabojnike na ekološkem otoku ali ga puščati na tleh ob zabojnikih.

Nove lokacije zabojnikov za E – odpadke

Leta 2017 smo v občini Ajdovščina in občini Vipava postavili prve zbiralnike za zbiranje odpadne električne in elektronske opreme z namenom približati občanom oddajo e-odpadkov. Glede na vaš odziv, ki je bil do danes v slovenskem merilu nadpovprečen, smo se odločili mrežo zabojnikov še povečati. V mesecu oktobru smo tako skupaj s podjetjem Zeos postavili še 5 zabojnikov za zbiranje E-odpadkov na petih novih lokacijah.

- Ajdovščina, ob Lokavščku nasproti bazena
- Ajdovščina, pri avtobusni postaji
- Ajdovščina, v Trnjah
- Ajdovščina, na Trati
- Ajdovščina, v stanovanjskem naselju Ribnik v bližini Bevkove 2.
- **Ajdovščina, EO Bizjaki - NOVO**
- **Ajdovščina, EO Cesta IV. prekomorske, zraven bloka Ob hublju 8 - NOVO**
- Lokavec, na EO pri športni dvorani
- Budanje, na EO pri šoli
- Col, na EO ob cesti proti Predmeji
- Črniče, na EO za marketom
- Dobravlje, pri EO Beverje
- **Gojače, EO obrtna cona Gojače - NOVO**
- Vipava, na EO v Vinarski ulici nasproti šole
- Vipava, v Platani
- Vipava, ob Beli
- Podnanos, na EO za marketom
- Cesta, Otkovše
- **Višnje, EO - NOVO**
- **Tevče, EO - NOVO**

Delovni čas zbirnega centra

PONEDELJEK	7:00 – 17:00
TOREK	7:00 – 15:00
SREDA	7:00 – 15:00
ČETRTEK	7:00 – 15:00
PETEK	7:00 – 17:00
SOBOTA	8:00 – 15:00
NEDELJA in PRAZNIKI	ZAPRTO

Ob delavnikih po 15:00 in v sobotah je v zbirnem centru mogoče oddati le odpadke iz gospodinjstev, ki ne potrebujejo delovnega stroja za razkladanje. Pravne osebe lahko svoje odpadke oddajo ob delavnikih, od 7:00 do 15:00.

Vzpodbudna turistična sezona

Po neravno običajni poletni sezoni smo s turističnim obiskom naše občine vendarle zadovoljni. Število nočitev je celo nekoliko višje kot v enakem obdobju lani. O tem pričajo številke o že več kot 1500 izkoriščenih vavčerjev, zabeleženih je skoraj 12.000 nočitev.

Poletna turistična sezona se z oktobrom dokončno poslavlja. Aktivnih je skoraj 40 nastanitev z več kot 1000 ležišči. Med njimi prevladujejo ponudniki sob in apartmajev, v letošnjem letu smo pridobili še nekaj novih. V Malih Žabljah je zaživel Apartma Hiška, ki nudi butično bivanje v soseski tik pod Vipavskim Križem. Ne glede na to, da so novinci pri ponudbi nastanitev, so s prihodi gostov zadovoljni: »Od avgusta, ko smo apartma odprli, pa do danes smo imeli blizu 40 nočitev, zasedenost je bila nad pričakovanji.« Gostom nudijo organizirane aktivnosti v naravi, različna kulinarčna doživetja, pa tudi celodnevne izlete na Kras ali v Brda. Prav slednji dve destinaciji sta se z Vipavsko dolino povezali v skupni turistični promociji z naslovom 'čas za vas', v katero

je vključenih 24 znamenitosti in 135 ponudnikov prenočitev. Akcija 'tri žlahtne regije za 3 x več doživetij' bo trajala še vse tja do konca leta. Kuponi za ogled znamenitosti in degustacije bodo na voljo tudi tujcem.

Poletna sezona je sicer naši občini prinesla blizu 12 tisoč nočitev, dnevnih obiskov je bilo skoraj 5000 – prevladujejo slovenski gostje. Ponudbo za ljubitelje šotorjenja in kampiranja je okrepil nov Kamp David v Malovšah, ki se lahko pohvali z že več kot 1200 obiski. Visoke številke beležijo tudi v Avto Kampu v Ajdovščini – skoraj 3000 gostov jih je obiskalo, tako slovenskih kot tudi nekaj tujih. Tudi na Gori so zadovoljni s številom nočitev. Kristjan Vidmar s penziona Sinji vrh izpostavlja, da so številke nočitev v primerjavi z lansko sezono

primerljive: »Ne glede na neprimerljivost pogojev letošnje in lanske sezone, smo s poletno sezono zadovoljni. Zabeležili smo več kot 1000 nočitev, izkoriščenih je bilo več kot 100 turističnih vavčerjev.« Izpostavlja, da prevladujejo slovenski gosti, predvsem tisti iz vzhodnega dela naše dežele. Navdihujejo jih aktivnosti, ki jih z razgibanim terenom ponuja gorski svet. Zaživela je tudi ponudba doživetij, ki so predstavljena na spletnem portalu Vipavska dolina. Člani konzorcija Zelene sheme slovenskega turizma, v katero je vključena tudi Občina Ajdovščina, letos dobitnica srebrnega znaka, so se pretekli teden preizkusili v iskanju skritega zaklada v Vipavskem Križu. Še več podobnih doživetij je na voljo na spletni stran Vipavske doline.

Ljubiteljski oljkarji tudi na Gočah

Na enem od vipavskih gričev ležijo Goče, ki jih zaznamujejo predvsem terasasti vinogradi, a tu dobro uspevajo tudi oljke. Imamo kar nekaj ljubiteljskih oljkarjev, ki pridelajo 'zeleno zlato' za lastno uporabo. Podobno kot pri vinski trti je tudi za oljčnike potrebno izbrati dobro lego s primerno podlago. Domači oljkarji pravijo, da je letos pridelek povprečen - plo-

dovi so bili poškodovani zaradi oljčne muhe in zato pobrani kakšen teden ali dva prezgodaj, ker bi lahko še dozorevali. Vsekakor smo na Gočah zadovoljni, da se to drevo, ki ima bogato simboliko ter pomembno mesto v zdravilstvu in kulinariki, uveljavlja tudi pri nas.

Anja Godnič

Zahvala KS Dolga Poljana

Dolga Poljana je bila v mesecu septembru dvakrat ogrožena. Priča smo bili kar dvema požaroma. Prvemu, manjšega obsega, ki so ga uspeli gasilci hitro pogasiti in ni povzročal posebnih težav, in drugemu, ki se je na požarišču prvega po dveh dneh ponovno razvnel. Ta se je zaradi močne burje in izjemne suše nevarno približal prvim

stanovanjskim hišam.

Pred ognjenimi zublji, dimom in pepelom smo bili krajani sami nemočni. Šele strokovna pomoč poklicnih in prostovoljnih gasilcev s širšega območja ter ostalih strokovnih služb v sistemu zaščite in reševanja je preprečila najhujše. Zavarovali so življenja naših krajanov in njihovo premoženje, za kar se

jim iskreno zahvaljujemo. Pokazali so izredno znanje, organiziranost in pogum. Hvaležni smo tudi občinskemu štabu civilne zaščite za koordinacijo in nenazadnje občini Ajdovščina, ki je pomagala s sredstvi.

Skupaj smo stopili tudi sami krajani. Pomoč posameznikov, ki je bila dana najbolj ogroženim v vasi, gasilec in drugim, ki so skušali pogasiti ogenj podnevi in ponoči, ima svojo težo, saj je bila dana nesebično. Pomagala je vsaka podana roka, spodbudna beseda in vsaka drobna pozornost, četudi je bila to 'le' topla kava po napornem dnevu ali neprepani noči.

Narava je vsem, ki smo tistega dne v septembru trepetali in nemočno opazovali gost dim, ki se je valil po vasi, pokazala svojo premoč. Ljudje smo se zopet zavedli svoje majhnosti. V naglici vsakdana se premalokrat vprašamo, kaj je zares pomembno. Šele v takšnih situacijah se zavemo, da sami, brez roke pomoči drugih, zmoremo kaj malo.

Še enkrat hvala vsem in prav vsakemu, ki je na svoj način pripomogel k temu, da je imela naravna nesreča, ki je pretela celotni vasi in tudi širšemu območju, srečen konec.

KS Dolga Poljana

15 let pohodništva v društvu Most

Slovenija je prepletena z gorskimi in pohodniškimi potmi, zato ni nenavadno, da je pohodništvo priljubljena aktivnost. Imamo deset tisoč kilometrov označenih poti, od lahkotnejših sprehodov po dolinah in gričevju sredogorja, do zahtevnejših poti v visokogorju Alp in Karavank. V Mostu smo že od ustanovitve društva, poleg ostalih dejavnosti, dali poudarek rekreaciji in gibanju. Vsa leta je med člani veliko zanimanje za udeležbo na pohodih. Dobro je bila sprejeta ideja 'spoznavajmo Slovenijo', njene kulturne, zgodovinske, etnološke in naravne znamenitosti. V teh letih smo izpeljali več kot 120 enodnevnih pohodov, ki jih nismo ponavljali. Hodili smo po vseh regijah Slovenije in v zamejstvu, razen po Koroškem in Prekmurju.

Prav je, da se ob 15 letnici pohodništva spomnimo na številne ure, ki smo jih prehodili s prijatelji in znanci, da obudimo spomine na kraje in ljudi, ki smo jih srečali in na lepe trenutke, ki smo jih doživeli.

Misel o pohodih, na napisu v rokovnjaškem taboru v Dupljah pri Naklem, pove največ: »Na počasni gozdni poti odložimo naglico in druga bremena vsakdanjega življenja. Narava nas pozdravi, spregovori, objame in sprejme vase. Vsak najde svoj ritem gibanja od drevesa

do drevesa. Postopoma gozd začutimo z več kot le petimi čutili. In ko se zlijemo z njim, prejmemo MILOST, RADOST, VITALNOST, MODROST IN LJUBEZEN.«

Pohodništvo se je v društvu začelo v sodelovanju s planin-

skim društvom. Leta 2006 pa sta mentorstvo nad pohodništvom prevzela Jelka in Silvester Lemut. V naslednjih letih sta organizirala okrog 20 pohodov. Žal sta morala, spomladi 2011, zaradi bolezni opustiti pohodništvo. Delo sta nadaljevala Mija in Silvester Čotar, ki sta do danes organizirala, brez ponovitve, več kot sto pohodov. Pohodniška skupina šteje več kot 130 članov. V teh letih se je pohodov udeleževalo povprečno okrog 50 članov. Na leto izvedemo 10 pohodov, ki so dolgi od 12 do 16 km, ča-

sovno okrog 4 ure, odvisno od težavnosti terena. Udeležba je dokaj stabilna in pohodniki so za naša leta tudi kondicijsko dobro pripravljeni. Postopno se tudi starostna struktura pohodnikov 'obnavlja'. Ker so pri naši starosti različne telesne

zmogljivosti, smo pred nekaj leti uvedli tudi krajše pohode po bližnji okolici, ki jih vodi Vesna Bratina. V zadnjem obdobju se krajših pohodov (2 do 3 ure) udeležuje več kot 20 pohodnikov.

Številna popotniška doživetja so povezala pohodnike v prijetno druženje tako na avtobusu kot na pohodu. Prijetna so bila doživetja z domačini in prijatelji, ki so nas sprejemali in spremljali na ogledih kulturnih in cerkvenih objektov. Hodili smo po planinskih, tematsko označenih in po novo odkritih pohodnih poteh, katere so nam svetovali domačini. Spoznavali smo kraje iz zgodovine poznanih Slovencev. Za vedno nam bodo ostali v spominu prijetni sprejemi v Krkavčah in na Premu. Doživeti so bili pohodi po Straški gori, dolini Mirne, Temenice in na Primskovo goro. Okušali smo domače dobrote in cviček v zidanicah ter na Marijini fontani. Zanimivi so bili pohodi po škocjanskih gričih na Dolenjskem, okoli Šentruperta, Litije, Trebnjega, Naklega in po Notranjski. Hladili smo se ob Soči, Triglavski in Kamniški Bistrici, hodili po dolini Radovne, škofjeloških, horjulskih in poljanskih gričih ter Šebreljski in Šentviški planoti. Obiskali smo razgledne

vrhove v okolici Ljubljane. V zimskem času smo spoznavali slovenski in zamejski Kras ter Brda. Občudovali smo številne freske Toneta Kralja po primorskih cerkvah, muzeje v naravi – Doberdob, San Michele in Sovodnje, Ravelnik. Na poteh so nas na zgodovino opominjali številni gradovi, urejeni spominski objekti naših pomembnih oseb in druga obeležja. Popotovanja sta fotografsko obeležila Vili Vetrin in Jana Maraž.

Žal nam je program pohodov letošnjega študijskega leta prekinila epidemija, vendar ne bo ustavila naših bodočih programov, saj je v Sloveniji še veliko neodkritih poti in neraziskanih krajev.

SČ

Tanja Fajon: "Ljudje pričakujejo pošteno politiko!"

Delegatke in delegati 13. kongresa Socialnih demokratov so na prvem digitalnem kongresu kakšne slovenske politične stranke z 276 glasovi izvolili Tanjo Fajon za prvo žensko predsednico stranke. Poslanec SD Jani Prednik je prejel 107 glasov. Za novo podpredsednico stranke je bila izvoljena dr. Dominika Švarc Pipan, za članico predsedstva SD pa Ajda Žižek.

Fajonova je v nagovoru po izvolitvi izrazila ponos, da je prva ženska predsednica v dolgi zgodovini stranke. Ocenila je, da so z volilnim kongresom, ki je zaradi epidemiološke situacije potekal na daljavo, dokazali, da jih izzivi ne ustavijo, temveč jih povezujejo, da stranko in državo spremenijo na bolje. Pozvala je, da zamere, ki morebiti obstajajo, za vselej pokopljejo. Želi tudi, da državljanom dokažejo, da so povezani, trdni, močni in vredni zaupanja.

Poudarila je, da ljudje od politike ne pričakujejo čudežev, pričakujejo pa jasno smer in odločnost, spoštovanje, vključenost in enakopravnost, česar od sedanje vlade niso deležni:

“Ljudje pričakujejo pošteno politiko. Poštena politika pa ne pomeni le finančne transparentnosti in resnicoljubnosti, ampak tudi empatijo in sposobnost, da zmoreš za višji cilj lastne ambicije postaviti v ozadje.”

“Želim, da damo zgled transparentnega delovanja in dostojnega obnašanja. Želim, da okrepimo zaupanje v socialno demokracijo. Samo s tem bomo lahko najmočnejša stranka. Samo tako bomo zmagali na naslednjih volitvah. Samo tako bomo lahko vodili državo.” Njena ambicija je namreč Slovenijo popeljati med najboljše države sveta. Ob tem je poudarila pomen zaupanja, pa tudi osebne odgovornosti vsakega

posameznika za stanje duha v družbi in stranki. “Naš cilj je uresničiti vizijo velikih ambicij majhnega naroda. Slovenijo želimo v naslednjem desetletju popeljati med 10 najuspešnejših držav. Po ključnih kazalcih, ki kažejo na različne vidike kakovosti življenja, trajnostnega razvoja, inovativnosti, socialne in ekonomske uspešnosti, želimo biti med vodilnimi v svetu,” je razvojno vizijo Socialnih demokratov v govoru opredelila Tanja Fajon.

Divje babe in dedci

Ko so se velikani vdali v uso, se zleknili čez gorske grebene in se jih oklenili, je po vsem svetu nastalo zatišje. Reke so tekle krotke, morje je mirno valovilo in prav nič važnega se dolgo ni več zgodilo ... Palčki so se zatekli v mirne zatoke in se poskrili pod stare drevesne panje, morske deklice pa so se ena za drugo potopile globoko v modrozeleno v špranje.

A kdo ve od kod so se vzeli divjaki, divje babe in dedci, in prav kmalu zavzeli kopno, morje in vse pritoke.

Stara baba

V te kraje je na vsem lepem prineslo čudaško Babo, kakršne še živ krst ni videl. Takrat je bila še mlada, čvrste rasti in močnih kosti. Živela je skromno: od suhega lubja, kopriv in od gob. Njeni zobje so kar naprej mleli kot rečni kamni, zato se je hitro užejala. Če dolgo ni prišla do sveže vode, se je kar tresla in se razbesnela.

Kri ji je hitro zavrela. Ko ji kaj ni bilo pogodu, že so se ji naježili rdeči lasje, da so iskre frčale okrog. Gorje pa, če bi ji kdo stopil na pot! Divje ga je prevrta z očmi, da se je revež kar sesedel. Samo »Grr-grr!« je zagrcala, pa je na mestu otrpnil. V resnici ni bila zla. Še kuščarju ne bi na rep stopila, niti gada ne bi nalašč splašila.

Obdarjena je bila z dolgimi kremplji – na nogah črnimi, na rokah rumenimi. Zasadi jih je lahko v najtršo skalo in pustila v njej ostro vrezana znamenja, ki jih čas doslej ni zbrisal. Bosa je po vseh štirih lezla po krušljivih pobočjih, se kot nič zavihtela z ene stene na drugo, pa zabingljala z glavo navzdol nad previsom.

Vsa zblojena je, štriga štrigasta, tavalala okoli – ni vedela, od kod prihaja in ne kod hodi. Pravega doma, po katerem je hrepenela, zlepa ni našla. Navadno je prenočila v kotanji pod zvezdami. Kadar pa je zabrilo in če se je ulilo, se je zavlekla na varno v kako duplino in čakala, da najhuje mine.

Neke hladne noči, ko ji misli niso dale mira in se je vsa vročična premetavala z boka na bok, končno le najde izhod. »Ošticja!« plane pokonci. Po baše butaro lubja pa malho posušenih gob, od česar se ne bi rada ločila, in jo useka navzdol in počez čez oster krš. V zatrepu doline, nad bučnimi vreli, ki niti v suši ne usahnejo, odkrije skrivno jamo. Globoko podzemlje ji za vselej ponudi zavetje. Žal noben žarek tja ne pronikne ... Še dobro, da je Baba

videla tudi v temi; imela je namreč ognjene oči in je sem ter tja bliskala z njimi kot mačka. Skozi zavrt rove prileze v dolgo dvorano. Lahko bi ostala kar tam, toda firbec jo žene dalje skozi tesne prehode. Enkrat zadene z glavo pod strop, da se ji skoraj stemni, enkrat ji zdrsne, da se komaj ulovi in z vso silo počí ob steno. Potem se dolgo, kot zakleto, vrti v krogu po zagonetnih rovih in ne najde več poti ne naprej ne nazaj. Kajkrat obide ena in ista tri jezerca, ki so si še podobna povrhu. Končno se med ogromnimi skalami le prikoplje naprej do velike dvorane, tu pa ji pot preseka temno, zlovešče jezero. Jamske stene so orošene, izpod stropa visijo vlažni špageti, tla so utrjena s sivimi kladami ... Videti

bršljanom. In sanjala je, da sedi v svojem vrtu in pestuje svetlolasega fantiča; na moč jo je spominjal na divjaka, ki ga je nedavno srečala v neki rupi sredi bukove hoste, ko je obiral zdravilne lišaje, in ji je sladko pomežiknil. Takšnih oči še ni videla. Tako zelene so bile, da se je od tega zares zbudila.

»Orčinela,« je zažvrgljala, »same meškolance!« Na tihem je pa le upala, da ji te sanje rišejo prihodnost.

In vse bi bilo lepo in prav, ko bi se tisti hostnik vsaj kdaj še prikazal. Toda ni ga bilo več od nikoder.

Baje je enkrat tam gori v meji zdrknil v ledenico, da se zlepa ni mogel pobrati. Potem je dolgo z muko le še krevsal naokrog. Govorilo pa se je tudi, da se je Babe raje na daleč izognil, češ da nikdar ne veš, v kaj te takšnale rufijana lahko potegne.

je grivo prepletla s pisanim rujem, da so ji oči še bolj zažarele. V vsako lužo se je zamaknila, tako dobro se je počutila v svoji novi podobi.

Pred zimo si je v jami s kameno strelo zanetila ogenj, ki je pobliskaval čez vlažne zavesse, in vsaj toliko ogrel kamnite ponvice, da je v njih lahko cmarila svoje zvarke.

Dalo se je živeti. Le kadar se je na hitro stalil sneg ali pa ni nehala prati, začne tam spodaj na dnu jame strašansko hrumeti. Voda se peni in grozeče narašča. Nihče ne bi vedel, do kod bo segla.

Toda Baba ne bi bila baba, če ne bi bila prefrigrana. »Malorka!« ji vžge. Na razčesnjeno deblo, ki ga je zaneslo v podzemlje in se je tam zagozdilo med dve skali, obesi eno zraven druge več votlih kosti. Če pride huda ura, si misli, bi jo moralo klenkanje kost ob kost do časa

»Hrrrrr!« – bolj bučno kot voda pod njima.

Visoka voda na srečo odteče in vse bi bilo tako kakor prej, če se tja ne bi naselil ta divjeoki stvor. Družba bi Babi že prav prišla, ko se ji dedec ne bi zdel tako neznansko ostuden. V život je bil zavaljen, trebuh je imel žaltav in skoraj prozoren, hrbtnec pokrit z mastnimi bradavicami, debelimi kot ocvirki. V obraz bi bil lahko prav čeden, ko ne bi imel tako izboklih, vodenih oči, da bi se jih še sam vrag ustrašil. So se mu pa lepo podali mesnati brki, ki so mu možato viseli spod lic in nosnic. Prste je imel tanke in dolge, med seboj povezane z mrežasto kožo, bedra pa tako močna, da bi se lahko pognal z ene strani jame na drugo, če se ne bi bal, da mu spodrsne in zleti v globino.

Povodnjak deroče vode ni maral. Navajen je bil na gladko svetlo jezero onkraj gore; zgoraj je kot zeleno oko sijalo pod pečino, spodaj pa se je pretakalo po divjih smrkah. Če že ni bil v vodi, je najraje posedal pod staro bukvijo in pasel ribe, ki so plavutale krog in krog. Včasih mu je katere tudi ušla in odplavala dol po jezernici. Po večkrat na dan jih je štel, tako da zvečer ni več vedel, ali jih je trikrat ali kar sedemkrat več, kot bi si mislil. Eno je imel še posebej rad, lepo rejeno zlato-ustko, ki mu je s svojim brbranjem zmeraj krajšala čas. Takoj ko se je potunkal, že je zaplaval okrog njega, se mu nežno podrgnila ob rame, ga požgečkala – enkrat pod pazduho, drugič po podplatih ... Pa ravno njo je izgubil ... »Butn, butn!« je tulil, ko se je s pestmi divje udarjal po buči, da je še dolgo votlo odmevalo pod zemljo. Potem je le še nesrečen cmokal naokoli.

Z jezernikom si Baba ni mogla kaj dosti pomagati. Še na vrtu se ne bi obnesel; do poldneva bi bil že ves opečen in razpraskan. Morala bi ga mazati bogve s čim, da bi se pocelil ... Saj bi mu postregla s čimerkoli, če ne bi vztrajal na enem – samo gobe: bukov ostrigar, zlata griva, črne trobente ... V tem sta si bila kar podobna.

Brkonja je nosil za vratom žlahten koren, ki je Babo neznansko zanimal. A ko se ga je enkrat samo dotaknila, je dedec kar zarjovel in ji zažugal: »Ti beštrga, furbasta!« Menda je imel koren res posebno moč, kajti naslednjega dne o povodnjaku ni bilo več ne duha ne sluha.

In vse bi bilo lepo in prav, ko bi se mandeljč od babe vsaj poslovil. Tako pa Baba, vsa besna, prime v roke bel kamen, trikrat vanj pljune in si ga vrže čez rame.

Baje je povodnjak čez čas na-

Povodnjak

Od tistih sanj ni ostalo drugega kot skomine. Zato je Baba sklenila, da jih bo kar pozabila ... Le vrtu se ni odrekla. Med sitno kameno grižo in težkimi brečami si je uredila tako lep nasad, da bi ga moral, kdor bi želel videti lepšega, dolgo iskati. Ni je zeli, ki ne bi našla mesta v njenem skalnjaku.

Potem se je odločila in si pogrizla zalomljene kremplje, si jih pobrusila s tankimi skrlami in jih z jerebiko pobarvala v rdeče. Zjutraj se je okopala v hladnem jezeru, prečesala se je pa zunaj na soncu. Na jesen si

zbuditi.

Komaj zamiži, že jo nekdo strese za ramo in zaklokoče: »Hrrrr!« Iz vode se dvigne čuden mandeljč ... Napihnen kot žaba spleza na suho, se odcedi in otrese. Popraska se po plešasti betici in izbulji brljave oči. »Mmm, žmahtna baba!« pomlaska z lepljivim jezikom in se obližne.

T-fuj, kakšna beštja! spreleti Babo. Grdavž se pa kar zloži dol in ves zmražen k njej stisne ... Kaj tako spolzkega ni še nikdar občutila; še polž je manj sluzav kot tale spaka. A preden se ove, da se ga zlepa ne bo otepla, žabon že hrči zraven nje –

šel svojo ribico in zdaj nadnjo bdi še ponoči. Slišati pa je bilo tudi, da se mu je še dolgo kolcalo po Babi in mu je dandanes še zmeraj žal, da je ni vzel s seboj v svoje jezero.

Babnice

Po tistem je Baba dolgo le ždela, si barvala nohte, spleta-la kite ... Nabirala je zelišča, jih vezala v šopke in jih sušila obešene s cvetovi navzdol kar tam na vrtu, v senci. Rada je počepala doli ob izviru, da ji je slap spiral dušo in ji je sonce jasnilo misli. Ponoči je žmuri-la in v polsnu ugibala, kaj jo še čaka. Slutila je, da se bo nekaj zgodilo, da se bo kmalu vse spremenilo.

Ni trajalo dolgo, ko Baba začuti, da nosi v sebi novo življenje. »Madonca!« se presenečena zdrami iz pustega dolgčasa. Le kako, le od kod ... se sprašuje. Pa bala se je, da za to še ni čas ... Toda prav kmalu začne neučakano šteti dneve, ko bo

skrivnost na dlani. In res, konec poletja se porodi dan, ki ji podari jok in smeh hkrati. Kar dve paglavki, Živa in Nada, se znajdeti v Babinem naročju. Bili sta si na moč podobni. Obe sta veselo žmrkali s svetlimi očki in brcljali v zrak, kot bi mesili bele oblačke. Baba si ju je dobro ogledala in jima preštela vse prstke, in glej – ena je imela svilnato kožico med prsti na levi nogici, druga na desni, ena materino znamenje na desnem uheljcu, druga na levem ... Ponoči sta se žabici drli, da je paralo tišino daleč okoli, podnevi sta cmevkali in bebljali; kar je začela ena, je druga hitro poprijela.

Kar naprej sta regljali ena čez drugo in si ves čas nagajali. »Šlek-šlek!« je s prsti zastrigla Živa, ko je Nadi fignila kak drekec pekec, a jih je kmalu dobila nazaj ... Kjer se je dalo, sta kakšno ušpičili, za vsak nič sta se scufali in zlasali. Jezik je lepo tekel obema. »Bingoli-bongoli!« – »Figole-fagole!« sta

se dajali med seboj, dokler Babi ni prekipelo in je poslala vsako v svoj kot v jami. A kaj dosti ni pomagalo.

Postali sta pravi pokori ... Bolj ko sta rasli, bolj sta se preklali in špotali. Brez vsake manire sta se obkladali z žal besedami. Če je prva zabrusila eno, jih ji je druga navrgla cel plaz: »Kura šutasta!« – »Goska matasta ...!« Trmasti, kot sta bili, nista odnehali.

Babi je njuno prerekanje že zdavnaj presedlo, tako da bi ju najraje nekam poslala. A zdaj sta bili res že odrasli, in šli bo-sta – kar lepo – vsaka na svoje, se je pridušala. Pretaknila je skoraj vse jame tam naokoli in naposled izbrala dve prav v bližini, ki sta se ji zdeli primerni za svoji hčeri.

Prvo jamo odkrije le malo nižje od starega domovanja. Zrine se skozi špranjo, ki jo spominja na pajkovo režo – tako tesna je. Potem se prehod le razširi in Baba stopi v prostorno dvorano. Tu bi se dalo urediti lep do-

mek; v soju leščerbe bi prostor z belimi kapniki kar zasijal ... Napravi še nekaj štap in, kot bi vedela, zagleda tam jezero, precej manjše, a bolj prijazno od njenega. Naprej več ne rine, saj kaže, da je jame tu konec. Baba razmisli in sklene, da se tja vse-li Živa.

Vhod v drugo jamo najde precej više, pod spreperelo steno. Globoko spodaj brbota, kot bi v kotlu vrela gosta coprniška juha. Rov vodi skozi ožino in jo ob medlo iskrecih se stenah pripelje do prijetne, lepo opremljene dvorane. Na eni strani je jezerce – no ja, lahko bi bilo tudi večje ... na drugi pa kuhinja – z vsemi potrebnimi ponvicami in kotlički, pa še zračen hlevček za spanje. Le nekaj Babi ne gre v glavo: od kod prepih, zakaj tako vleče ... A že ko se obrne, na to pozabi. Pa se odloči, da se v to jamo naseli Nada.

Hčeri veselo spokata, Baba se zdaj prvič na glas zjoče. Se pa tolaži, da bo za vse tri tako naj-

bolj prav. Žal ne gre vse gladko. Po treh dnevih miru se iz obeh jam zasliši grozansko norenje, tako glasno, da bi skorajda goro razgnalo. Babi je jasno, da sta si babnici spet skočili v lase. Pokliče ju ven-doli na vrt, a niti tam ne odnehata. Pa le izve – kaj hujšega ne bi moglo biti – da sta jami med seboj povezani. Takrat ji kapne: Od tod prepih ... »Oštrigeca!« se udara po čelu.

Ni čudno, da se vreme v teh krajih hitro obrača ... Iz podzemlja se včasih še dandanes sliši glasen prepri. Kadar pa se, furiji furijasti, zares zravsa, nasuje babje pšeno po vsej deželi. Če greste kdaj gor mimo, po stezah pod borovci, lahko med dišečim zelenjem najdete staro skalo, ki priča, da je Baba nek-daj tu res živela.

Majda Čelik,
ilustracija Ljubomir Ulaga

Vabilo KD Norma

Sem slikarka in prav vesela sem bila vabila društva Norma. Rečem si: »Hvala, da me niso pozabili.« V tem društvu pa sem že kar nekaj let. Se dobro razumemo in ko se srečamo, je na naših obrazih le smeh. To pomeni – biti invalid, se družiti ter ustvarjati, da človek pozablja na težke minute. Bili smo vabljeni na ustvarjalno delavnico 'Slike v mislih' v ta naš Lokarjev drevored v Ajdovščino, ker tam je bilo najbolj za nas primerno zaradi korona virusa. Bilo je takrat sredi poletja zelo vroče, kar čez 30 stopinj. Preveč zakurjeno. Kar na hitro se odpravim. Vzajem moj kovček z barvami, čopiči in lopaticami ('špohtelni') in prav novim platnom in se odpeljem v ta naš park, ker z veseljem rišem. Sploh nisem vedela kaj risati, nikjer nič videla in ne slišala. Padla mi je

ideja kar med vožnjo. Tam sem začela. Vtiskala sem barvo na platno (pa ne samo eno) in z lopatico raztegovala. Nastala je podlaga od neba do zemlje. Se ne da kar takoj končati. Malo premora in ogledujem si, kaj bo iz tega. V nadaljevanju pa dodam drevesa. Kar hitro je bilo naše srečanje končano, risali sva samo dve. Drugi udeleženci kolonije so ostali v domačem okolju.

Srečali pa smo se še 9. septembra, ko dodam kar s prsti še sadje in liste. Moje lopatice so tokrat počivale.

Za moje slikarstvo je bila izrečena pohvala. Bila sem vesela. Še zahvalim se in povem, da je bilo zares lepo, ter dodam, da bi ostali zdravi in se kaj kmalu srečali.

Klara Bratina

Moja večerja, najcenejša večerja v mestu.

od 16^h do 20^h

Dostava hrane na dom

slasčičarna
in picerija
ajdovščina
kisa slačice

TO
GO
040 738 748

Halo Erik
pica erik

... pica, solata
mešano meso na žaru
ocvrti kalamari
dunajski zrezek
ljubljski zrezek
ocvrt krompir - pomfri,
mineštre lezanja ...

Hrana do vaših vrat ...

040 738 748

www.halo-erik.si

Lična hiša že sedemnajst let odpira vrata umetnosti

V soboto, 3. oktobra, je Lična hiša z odprtjem razstave priznane slikarke - ilustratorke, goriške rojakinje, obeležila sedemnajsto obletnico delovanja. Lična hiša je galerija, likovni atelje in Umetniško izobraževalno društvo, ki je svoja vrata prvič odprla 19. septembra 2003, ko sta njena ustanovitelja, umetnika Polona Kunaver Ličen in David Ličen naznanila, da bo nova galerija ponujala razstavne ter druge umetniške in kulturne dogodke.

Kulturno društvo Lična hiša je ob tokratnem jubileju povabilo umetnico – slikarko in ilustratorko Ano Zavavlav. Leta 1997 je diplomirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in nadaljevala študij na specialki za grafiko. V letu 1999 je bila na študijskem izpopolnjevanju v Pensilvaniji. Od leta 2003 se posveča predvsem knjižni ilustraciji za otroke in mladino. Je prejemnica več nagrad in pri-

znanj, leta 2019 je prejela Levstikovo nagrado za ilustracijo knjige Čriček in temačni občutek. Poleg ilustracij iz te knjižne izdaje so na ogled odlične izvirne ilustracije iz drugih knjižnih izdaj. V zanimivem pogovoru s Polono Kunaver Ličen je Zavavlavova odstrla pogled na ustvarjanje ilustracij, ki poleg iz pisateljevega besedila v veliki meri izhajajo iz njenih notranjih občutij.

Glasbeno sta odprtje razstave obogatila dva mlada glasbenika – Oskar Ličen na violini in Matija Marc na kitari. Zaradi poznanih zdravstvenih razmer tradicionalnega druženja žal ni bilo, je pa čutiti potrebo po obisku maloštevilnih kulturnih dogodkov. Razstava, vredna ogleda, bo odprta do 24. oktobra.

Niko Ličen

Zaključek in nov začetek

V sredo, 30. septembra, smo slovesno zaključili že naš četrti Knjigožur in vsem, ki so sodelovali, podelili priznanja. Knjigožur je bralni projekt, ki ga pripravljata skupaj Lavričeva knjižnica Ajdovščina in

skupaj praznovali zaključek in nov začetek. V Lavričevi knjižnici v septembru pripravimo nabor dvajsetih knjig in jih dostavimo v obe enoti Varstveno delovnega centra, v Ajdovščino in Vipavo. Čez leto jih v okvi-

mesec pa obe enoti obiše tudi bibliobus, kar je za njih še posebno doživetje. V naboru so zbrane različne knjige: krajše zgodbe, romani, poljudne strokovne knjige, pesmi, pa tudi kakšen strip se najde. Vsak pa dobi tudi zgibanko, kamor zabeleži prebrane knjige, napiše stavek ali dva ali pa nariše kakšno ilustracijo.

Za svoj trud so bralci nagrajeni z zaključno prireditvijo in priznanjem. Letošnji gost je bil ilustrator in karikaturist Matija Kete. Navdušil je z izdelavo knjigožur plakata, prav za prav sta bila kar dva, za obe enoti Ajdovščino in Vipavo, da so ju lahko odnesli s seboj in bosta krasila njihove prostore. »Veste, prav v okvir ga bomo dali,« so navdušeno komentirali. S seboj so odnesli tudi zabojčke z naborom knjig za že peto sezono Knjigožura, in obljubili smo si, da se bomo spet srečevali na rednih mesečnih srečanjih.

Za Lavričovo knjižnico:
Zdenka Žigon

Varstveno delovni center Ajdovščina – Vipava. Projekt poteka od septembra do maja, letos se je malo zavlekel, tako smo

ru bralnih srečanj pridno prebiramo, skupaj z mentoricami varovanci prebirajo te knjige tudi na njihovih srečanjih, vsak

12. razstava ročnih del v Lokavcu

Leto se počasi posklavlja, jesen je že krepko zakorakala, narava pa se ponaša s čudovitimi barvami. Milo rečeno – čudno let je za nami, je pa v nas pretreslo vrednote in nam krepko spremenilo pogled na svet. Odvzeti so nam bili osebni stiki, druženja, okrnjeno življenje na vseh področjih, od najnujnejših do tistih drobnih razvajanj, ki smo jih lahko pogrešali. Skupina ročnih del lokavških žena je sezono začela lanskega oktobra – s srečanji ob sredah zvečer. Kot vselej smo si zastavile obsežen plan. Dogovorile smo se s podružnično šolo Lokavec za skupni projekt – sodelovanje na Dnevih medgeneracijskega srečanja v Ljubljani. V ta namen bi izvedli skupne delavnice, otroci pa bi odigrali igro na temo ohranjanje kulturne dediščine. To na žalost ni bilo izvedeno, saj so bili odpovedani vsi dogodki.

V marcu smo uspeli izvesti prvi tečaj kvačkanja z rezanci z mentorico Loredano Kralj. Delavnice se je udeležilo veliko udeleženk, a nismo nadaljevali, kot smo načrtovali. Kot vzporedno delo, zraven že utečenih del, smo si izbrale izdelavo mačk iz različnih materialov. Oživele so mačke iz blaga, volne, sukanca, drete ... Razstave v aprilu, kot je to običajno, ni bilo mogoče postaviti, zato smo jo prenesli v september. Vsaka zase je ustvarjala v varnem zavetju doma. Kljub temu, da smo imele več prostega časa, izdelkov ni bilo, kot bi pričakovali. Sredini večeri, poleg druženja in klepetanja, pridelajo tudi več lepih ročno izdelanih prtov, drobnih okraskov, nakita, pletenin ...

Razstavo smo postavile, mačke so jo popestrile in izvabile odobravanje obiskovalcev. Vsi učenci podružnične šole Lokavec s svojimi mentoricami so prispevali risbe na temo mačke in obogatili razstavo.

Otvoritev je bila v duhu NIJZ

ukrepov, z maloštevilnimi udeleženci. Kratek kulturni program je bil v izvedbi pevk DPS Zarja. V pozdravnem nagovoru pa sta nas počastila vodja skupine Mojca Pergar in predsednik DU Ajdovščine Milan Marc.

Nevenka Vidmar

Ajdovski fotografi gostovali v Gorici

V Kulturnem domu v Gorici je bilo v začetku oktobra odprtje zelo odmevne 22. izvedbe Fotosrečanja (Fotoincontro), tradicionalne mednarodne fotorazstave, ki jo organizira goriški Fotoklub Skupina75.

Na 22. Fotosrečanju so svoja dela predstavili štirje fotografi iz Italije in Slovenije: Andreja

grafije Lorella Klun: »Narava je v vseh svojih izrazih protagonista v večini posnetkov.

podobami bojujočih se živali, pred skladnostjo dveh jelenov, ki se spopadata, in pred parom ptičev v protisvetlobi. V predstavljenih fotografijah najdemo tudi kotiček za razmišljanje o zgodovini človeka, njegovi zapuščini izdelkov in predmetov, ki ga spremljajo v strasteh in dejavnostih. Lutka v tihi molitvi pod nebesnim zvezdnatim svodom predstavlja tesno povezavo z znaki nasilja in surovosti, ki so se dogajali v bližnji preteklosti, in z odmevi, ki se še niso plegli.«

Ob tej priložnosti se lepo zahvaljujemo Fotoklubu Skupina75 iz Gorice za povabilo. Tudi s tako izmenjavo razstav in posledično fotografskih pogledov širimo naša obzorja in tudi obiskovalcem pričaramo naš fotografski pogled.

Anton Tratnik

Peklaj, Andrej Furlan, Silvan Pittoli in Giancarlo Torresani. Kot posebni gostje pa smo bili letos povabljeni člani Fotografskega društva Venio Pilon iz Ajdovščine.

Predstavili smo se vsak s štirimi deli, zaključenimi v neko celoto. Prav ta raznovrstnost in širina fotografskega izražanja je požela veliko zanimanja med obiskovalci. V klubu se združujemo fotografi z različnimi pogledi, z različnim fotografskim zanimanjem in prav to nas povezuje. Med seboj si izmenjujemo izkušnje, znanja in tako širimo naše poglede na svet ki nas obdaja.

Svoj pogled na razstavljenega dela je v okviru predstavitve podala znana fotografinja, kritičarka in predavateljica foto-

Potopimo se v krajine, ki jih odeva svetloba ali preplavlja pronicljivi kromatizmi jutrer in sončnih zahodov, ter se navsezadnje prepustimo občudovanju cvetov, ki jih božajo barve akvarelnih odtenkov. Naravnost osupli obstanemo pred

Pet let projekta Poletavci – poletni bralci v Lavričevi knjižnici

Pol ure branja na dan, odžene dolgčas stran!

V Lavričevi knjižnici smo že peto leto zapored pod sloganom 'Pol ure branja na dan, prežene dolgčas stran' uspešno zaključili projekt Poletavci – poletni bralci. Tri leta pa z nami berejo tudi NajPoletavci, to so otroci, stari 13+.

Nosilka projekta Poletavci – poletni bralci je Mestna knjižnica Ljubljana, ki je začela program izvajati leta 2011 po vzoru newyorške splošne knjižnice. Projekt je prejel priznanje Slovenske sekcije IBBY 2014 za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja. Letos smo k sproščenemu branju med počitnicami vzpodbujali v šestnajstih knjižnicah širom po Sloveniji.

Vsak otrok, ki je želel postati Poletavec, je moral od 10. junija do 10. septembra 30 dni (ne nujno zaporedoma) brati 30 minut. Otroci glede na svoje interese prebirajo knjige, časopisne članke, recepte ... Lahko berejo, kar želijo. V zgibanko z bralnim dnevnikom, ki jo prejmejo v knjižnici, vpisujejo naslove prebranega, odrasla oseba pa s podpisom to potrdi. Letos je bralne sezname v naši knjižnici oddalo 289 otrok (165 deklet in 124 fantov), starih med 6 in 12 let. Med poletjem je bralo tudi 18 Najpoletavcev (16 deklet in 2 fanta), ki so svoje bralne vtise oddali preko naše spletne strani.

Prav vsi so prejeli super navado in super nagrado: branje in majico ter sodelovali v nagradnem žrebanju za šotor za dve osebi podjetja Hervis, darilne

pakete Mlinotesta, Fructala in podjetja Leone, dva Poletavca pa si bosta lahko uredila frizuro v Lokavcu pri frizerki Urški Kovač. Taxa d.o.o. je prispevala del sredstev za nakup majic. Zahvaljujemo se vsem bralcem in sponzorjem.

Namesto zaključka navajamo zapis gospe Melite, mame treh Poletavcev: »Afriški pregovor pravi, da je za vzgojo otroka potrebna cela vas, sama pa vem, da je za to, da vzgojiš bralca, potrebno širše spodbudno okolje. Naši otroci so ga našli v Poletavcih, kajti prav s pomočjo Poletavcev so postali pravi bralci. Brati tu in tam je namreč ena izkušnja, brati vsak dan pa otrokom res prinese nove bralne navade: in povabilo, da bereš 30 dni 30 minut, je pripomoglo k temu, da so naši otroci postali vztrajni bralci. Zato sem Poletavcem neizmerno hvaležna za nevsiljivo, a vztrajno povabilo, s pomočjo katerega se je našim otrokom odprlo veliko novih svetov, predvsem pa so obogatili tistega najpomembnejšega v sebi: svet domišljije, sposobnost življenja, moč razumevanja in kritičnega razmišljanja. Hvala, Poletavci, da ste tudi našim otrokom dali krila!«

Viktorija Kante

UGODNA CENA IN HITRA DOSTAVA
VSE ZA OGREVANJE VAŠEGA DOMA NA ENEM MESTU

Ugodne cene peletov, drv, trsk...

Vse energente lahko pri nas kupite preko obročnega plačevanja. Ponujamo vam možnost plačila z vsemi kreditnimi in debetnimi karticami. Za vse energente vam omogočamo dostavo na dom.

omv futurPlus
Smo edini pooblaščen prodajalec OMV futurPlus kurilnega olja na primorskem.

KURILNO OLJE DIESEL
PELETI
DRVA

((080 2802))
energenti@gatis.si
www.gatis.si

Drago Ergaver - spomin in slovo

V dneh, ko se narava odpravlja k počitku, se je za vedno poslovil od nas Drago Ergaver, simbol ajdovskih planincev; častni član društva, gorski vodnik, dolgoletni predsednik društva in član različnih odborov v PZS. V društvu je aktivno deloval; skrbno in natančno je opravljal najodgovornejše naloge doma in tudi v organih Planinske zveze Slovenije. Predstavljal je vez med domačimi planinci in republiško zvezo.

Njegovi spomini dokazujejo, kdaj in kako se je kalil kot planinec. Tako je napisal: »Prva planinska tura je bila na Angelsko goro že leta 1949. V Kranju sem leta 1957 postal član PD Kranj in prva tura na Storžič se ni dobro končala.« Torej prvi spomini nam dokazujejo, da je celo življenje Draga Ergaverja tesno povezano s planinstvom, z gorami in pohodi, pa tudi z ljudmi.

In kaj je pripeljalo Draga Er-

gaverja med planince?

Občudoval je dosežke znanih planincev, plezalcev in reševalcev, ki so bili člani domačega društva in tudi širše, iz domovine in tujine. Zato je zapisal: »Trma in želja, da tudi jaz uspem, me je popeljala med planince.«

Drago Ergaver je več desetletij z dušo in srcem sodeloval v domačem planinskem društvu. Spodbujal je člane društva in tudi druge ljudi, da so se pridružili različnim potem v naravo, pohodom v planine. Čutil je, da je narava najboljše zdravilo, da je balzam za različne stiske, ki jih prinaša življenje, zato so bili avtobusi s pohodniki, ki jih je vodil, vedno polni. Organiziral in vodil je pohode v domače in tuje gore, vendar vso ljubezen je naklonil Čavnu in Golakom, bila sta mu simbola ajdovskih planincev.

Prostovoljno delo in njegova organizacija sta ga odlikovala v življenju, prav prostovoljstvo ga je globoko zaznamovalo. Sodeloval je pri obnovi naših koč, pri skrbi za naravo, pri označevanju poti, pri orientaciji ...

Vedno je trdil, da moramo biti planinci pripravljeni pomagati, kjer koli je pomoč potrebna. Menimo, da ni področja v ajdovskem planinskem društvu, ki ne bi bilo povezano z njegovim imenom.

Kot rdeča nit se vleče v njegovem prizadevanju in delovanju skrb za mlade, in sicer od predšolskih otrok do srednješolcev. Organiziral je planinske tabore za otroke na Čavnu. Bil je prepričan, da mora otrok najprej spoznati domače planine, potem bo sposoben ceniti tudi tuje. Nič mu ni bilo pretežko in nemogoče. Otroke je vodil na izlete, da bi spoznavali naravo in se učili skrbeti zanjo. S toplimi besedami, narava ga je obdarila tudi z lepo besedo, jim je kazal znamenitosti in jih učil, kaj je lepo in kaj je naše. To je potrebno še bolj ljubiti in še globlje ceniti.

Drago Ergaver je bil lik planinca, človeka in prijatelja, ki je pustil globoke sledi v domačem planinskem društvu in tudi v Planinski zvezi Slovenije.

Irena Šinkovec

Sezona polna uspehov

Zadnji konec tedna v septembru so se lokostrelci zbrali na državnem prvenstvu v tarčnem lokostrelstvu. Budanjski lokostrelci so se domov vrnili s številnimi zavidljivimi uvrstitvami, med drugim tudi z naslovom državne prvakinja.

To je v kategoriji deklic z ukrivljenim lokom postala Metka Obljubek, ki ji je obenem zmanjkala le ena točka do izenačitve državnega rekorda. Družbo na stopničkah ji je delala Tonja Čibej, ki se je uvrstila na tretje mesto. Tretji je bil tudi kadet Jure Birska. Gašper Samec je bil v isti kategoriji peti, mesto za njim pa je osvojil Andraž Samec, pri čemer velja izpostaviti, da bi Andraž osvojil naslov državnega prvaka, v kolikor se ne bi dogodila lokostrelčeva napaka v seštevanju. Ivan Poljanec, veteran z ukrivljenim lokom, je zasedel šesto mesto,

Dejan Fabčič pa je med člani z ukrivljenim lokom osvojil 14. mesto, z dobrim rezultatom pa je Dejan postavil tudi normo za paraolimpijske igre, ki bodo prihodnje leto v Tokiu. Uspeh budanjskega kluba je dopolnila kadetska ekipa, ki je v sestavi Jureta Birse, Gašperja Samca in Andraža Samca osvojila izvrstno drugo mesto. Velja dodati še, da je kar pet budanjskih tekmovalcev na tekmi izboljšalo svoje osebne rekorde.

Državno tarčno prvenstvo je bilo zadnje dejanje letošnje prilagojene lokostrelske tekmovalne sezone. Lokostrelci iz Budanj so se izkazali tudi na

državnem prvenstvu v poljskem lokostrelstvu, ki je potekalo v začetku septembra. Metka Obljubek, Andraž Samec in Ivan Poljanec so namreč osvojili naslove državnih prvakov, Andraž pa je na tekmi celo izenačil državni rekord. Na državnem prvenstvu v disciplini 3D je še ene stopničke, za tretje mesto, osvojil Ivan Poljanec. Lokostrelski treningi in tekmovanja se z začetkom nove sezone selijo v dvorano in gre verjeti, da bo tudi prihodnja sezona prinesla izjemne uvrstitve budanjskih lokostrelcev.

Natali P. Nardin

Taborniški izzivi na daljavo

Taborniki Rodu Mladi bori tudi med karanteno ne obupamo! Ker nam je virus Covid-19 preprečil načrte za jesenovanje, smo letos za naše mlade tabornike pripravili posebne aktivnosti, s katerimi se lahko zabavajo tudi med socialnim distanciranjem.

Za najmlajše, Medvedke in Čebelice bo izziv za počitnice igra '100 reči', s katero se bodo lahko tudi od doma zaposlili s taborniškimi dejavnostmi. V igri so tudi drugi zanimivi izzivi, s katerimi si bodo krajšali počitniške ure. Naše starejše nadobudne tabornike, Gozdovnike in Gozdovnice, pa čaka fotoorientacija. Tako bodo lahko varno uživali na svežem zraku in preživeli nekaj časa tudi v naravi, kljub razmeram. Vse dejavnosti lahko opravljajo varno.

Najbolj uspešni pri naši veliki

igri in fotoorientaciji (dosežke bodo tudi dokumentirali) bodo nagrajeni z brezplačno, kustomizirano skodelico za čaj z njihovim imenom. Ostali tekmovalci, ki bodo uspešno opravili vsaj 10 nalog, oz. obiskali vsaj tri kontrolne točke na fotoorientaciji, bodo lahko skodelico kupili za 5 evrov. Po zaključnih aktivnostih si bomo preko videoklica skupaj ogledali fotografije in posnetke vaših počitniških dogodivščin.

V teh časih je še posebej pomembno, da ohranjamo razdaljo in se ravnamo po ukrepih. Tako se bomo lahko znova vrnili na stare tire in se znova podali na mnoge taborniške dogodivščine! Taborniški pozdrav!

Iza Kranjc

(fotografije: RMB spletna stran taborjenje Nadiža 2019)

Borili so se z ognjem in vodo

Zadnji meseci so bili za člane in članice Prostovoljnega gasilskega društva Ajdovščina precej pestri. Že v avgustu smo posredovali na več intervencijah, a nemalo kateremu operativnemu gasilcu pa še danes pušča sled požar v Dolgi Poljani. Prvič smo posredovali v sredo, 16. septembra in takrat požar uspešno pogasili. Dva dni zatem, smo bili ponovno pozvani zaradi vžiga nad Dolgo Poljano. Zaradi močnega vetra in suše so nam na pomoč priskočili gasilci iz prostovoljnih in gasilskih enot celotne severnoprimske regije. Na tem mestu se zahvaljujemo za vso pomoč in podporo ostalim gasilskim društvom, civilni zaščiti, lokalni skupnosti in seveda krajanom Dolge Polja-

ne. Samo skupaj nam je lahko uspelo požar tako omejiti, da ni prišlo do večje materialne škode in na koncu ogenj tudi pogasiti. Požarišče smo mirno zapustili šele, ko je prišel dež. V zadnjem tednu septembra

nam je narava zopet pokazala zobe, tokrat z obilnimi padavinami, ki so zajele večji del spodnje in zgornje Vipavske doline. Tudi takrat smo se odzvali klicu na pomoč. Skupaj z GRC Ajdovščina, sosednjimi društvi in društvi iz GZ Vipava, smo posredovali na več intervencijah in jih tudi uspešno zaključili.

Oktober je že tukaj - v gasilstvu predstavlja poseben mesec, gre za mesec požarne varnosti. Na tem mestu bi radi spomnili in opozorili na požarno preventivo in varnost, ki je odvisna od vseh nas. Vabimo vas, da spremljate naše aktivnosti, različne informacije gasilskih in izobraževalnih služb in se nam v oktobru pridružite pri nabiranju znanja o

tem, kaj lahko vi storite za svojo varnost in varnost družbe.

Z gasilskim pozdravom na pomoč!

PGD Ajdovščina

Še o reliefu v Beli

Kamnoseki Društva Most so na cesti s Sanabora proti Podkraju ustvarili zanimiv relief - mural, ki ga v takšni obliki in obsegu redkokje najdemo. Kamnito steno, ki je mejnik med občino Ajdovščina in občino Vipava, so kiparsko oblikovali z motivom konjske vprege.

Od ceste Vrhpolje – Col se po par kilometrih cesta odcepi proti Sanaboru, po dolini potoka Bela in naprej proti Beli in Podkraju. Idilična lokalna cesta, ki poteka večinoma v senci gozda, nas pripelje k zanimivi, okrog 8 m visoki in 10 m dolgi kamniti steni. Domiselni kamnoseki iz Društva Most, ki

prijateljih v Štandrežu. To se je zgodilo zaradi kamna, ki je od takrat še vedno rdeča nit našega druženja, modrovanj in akcij.

Ob izteku njihove akcije v dolini Bele v zaledju Vipave je primerno, da o njihovem delu kot strokovni svetovalec v ozadju, zapišem nekaj misli

domujejo v Mančah, so prav to steno izbrali za izdelavo nizkega reliefa z motivom konjske vprege, ki pelje hlodovino iz gozda. Steno so kiparsko oblikovali tako, da so podobe deloma spojene s podlago oziroma ozadjem, deloma pa izstopajo iz nje. Tovrstni nizek relief, v velikosti 6 x 2 metra, je prvi v Sloveniji. Osnova zanj se je porodila iz slike Bojana Kovarča, za računalniško obdelavo in prenos na steno je poskrbel Matej Štrancar, strokovno je svetoval kipar Jure Smole, profesor z Likovne akademije v Ljubljani. Društvo Doli, sekcija Lokavski furmani, so dodali strokovno plat glede podobe in oblike dela. Z deli so pričeli v letu 2016, do potankosti ga nameravajo zaključiti še pred zimo. Relief, ki tako simbolno povezuje dve občini, bo zanimiva in markantna turistična znamenitost za kolesarje in druge mimoidoče, ki bodo v dolini Bele iskali oddih. Ob zaključevanju izdelave reliefa je profesor in akademski kipar Jurij Smole podal oceno večletnega dela kamnosekov na tem spomeniku:

»Ena od nenavadnih zgodb kamnosekov iz Manč se bliža vrhuncu. Pred leti smo se spoznali pri naših zamejskih

in predvsem pohvalnih besed. Člani skupine so pred leti našli lokacijo ob cesti skozi Belo, ki sedaj nudi nenavaden prizor: v živo skalo so vklesali zelo velik mural – sliko - relief s prizorom,

ki je iz teh krajev že zdavnaj izginil. Relief predstavlja prevoz (furmanstvo) lesa, ki je iz prepišnih gozdov Nanosa potoval v Furlanijo, Benetke in Trst. Prizor, ki ga starejši še pomnijo, je sedaj za zmeraj zamrznjen v natančni risbi in finem nizkem reliefu skale, ki pada v Belo.

Delo, ki v resnici presega zmognosti vsakega sodelujočega, je ravno zaradi svoje težavnosti,

podžigalo vztrajnost in trmo članov tega kamnoseškega društva. Z velikim entuziazmom in močno voljo, so izklesali relief veličastnih dimenzij. Zelo kvalitetno opravljeno delo jih bo proslavljalo še dolgo v času, prav tako furmane, ki so s to reliefno sliko na kamnit način še vedno prisotni. Dolina Bele, Sanabor, okoliške vasi, Vipava in širše Ajdovščina, so z dokončanjem tega reliefa dobili nenadomestljiv spomenik, ki postaja en od biserov Vipavskega, vreden obiska, ogleda in postanka.

S tem spomenikom je regija z mikromikro vložkom pridobila atraktor z velikim turističnim – posledično gospodarskim in kulturnim potencialom. Upam, da bo delo kot tako prepoznano, uvrščeno v kulturno

in turistično reklamiranje in primerno vzdrževano. Pozitivna zgodba je zgled, ki močno vleče. Kot profesor UL ALUO in kot kipar, namenjam vsem sodelujočim – GLOBOKO! Naj še dolgo vihtijo macole!«

Doc. mag. Jurij Smole, akademski kipar

Vedno več učencev prihaja v OŠ Šturje peš

Osnovna šola Šturje Ajdovščina že drugo leto aktivno sodeluje v projektu Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah, ki je nastal na pobudo Ministrstva za infrastrukturo Republike Slovenije. Namen projekta je učencem približati trajnostne aktivne oblike prihodov v šolo ter doseči spremembe potovalnih navad.

opravili anketo, s katero smo pridobili informacije o nevarnih točkah na šolskih poteh, po katerih učenci prihajajo k pouku. Na podlagi odgovorov smo izdelali elektronski zemljevid z naslovom Nevarna mesta na šolskih poteh OŠ Šturje Ajdovščina. Pripravili smo tudi priporočila za urejanje šolskega okoliša OŠ Šturje Ajdovščina

Glavni (vseslovenski) cilj projekta, ki se odvija pod sloganom: »Gremo peš! S kokoško Rozi«, je povečati delež aktivnih prihodov otrok v šole za vsaj 7 %.

Na OŠ Šturje Ajdovščina si z udeleževanjem učiteljev in učencev od 1. do 9. razreda želimo: spremeniti potovalne navade in posledično zmanjšati motoriziran promet v okolici naše šole, zmanjšati okoljske obremenitve, spodbuditi gibanje otrok in s tem okrepiti njihovo zdravje.

Zastavljene cilje želimo doseči z različnimi aktivnostmi. S pomočjo anketnih vprašalnikov in igre Gremo peš s kokoško Rozi smo v lanskem in letošnjem septembru spremljali potovalne navade učencev in jih spodbujali, da so v šolo prihajali na trajnostni način (peš, s kolesom, z avtobusom ...) ter da so tudi v popoldanskem času pogosteje hodili na dejavnosti po načelih trajnostne mobilnosti. Aktivnosti so deloma sovpadale z Evropskim tednom mobilnosti, ki ga obeležujemo med 16. in 22. septembrom.

Poleg aktivnosti Gremo peš bomo izvedli še številne druge dejavnosti namenjene spreminjanju potovalnih navad. V lanskem šolskem letu smo tako

po načelih trajnostne mobilnosti, ki vsebujejo osem prioritarnih ukrepov. Oboje smo poslali na občino Ajdovščina.

Z zadovoljstvom opažamo, da je projekt med učenci in njihovimi starši pozitivno sprejet. Delež otrok, ki v šolo prihajajo na trajnejše načine (še zlasti peš), se je namreč v dobrem letu sodelovanja dvignil za dobrih 15 %.

Martin Štinjek,
koordinatorski projekta

Otroštvo je povsod dragulj

Otroštvo je povsod dragulj, pravi v svojih potopisnih knjigah slovenski motorist Miran Juvančič, ki potuje po svetu in ugotavlja, da so po svetu ne glede na raso, kulturo ali jezik, otroci iskreni, radovedni in veseli preprostih stvari, pokažejo svoje upanje in sanje v očeh ...

Vsi otroci so naši otroci, je rekel prijazen glas, vse frklje in smrkije in froci, vsi svetlih in temnih in kodrastih las, vsi naši! Tudi tisti drugačni, drugačne usode in vere in ras, vsi beli in črni, vsi bolni in lačni so taki kot kdo izmed nas. Skupaj na tem svetu živimo, svet nam je skupna velika vas, kjer na srečo iščemo rimo... (Tone Pavček)

kusce z naslovom Kako je nastala čokolada ...

Prvošolci pa so si tudi sami naredili predpasnike in pripravili nekaj zelo okusnih slaščic. Zadišalo je po palačinkah, čokoladnih in sadnih kolačkih ... Pri predmetu likovna umetnost so v tem tednu nastale slike velikanke, kjer smo dali prednost učenčevi ustvarjalnosti z barvami in izražanju s čopičem.

Tudi na OŠ Danila Lokarja smo obeležili teden otroka. Z učenci smo se veliko pogovarjali, dali smo jim še več časa, da so lahko izrazili svoje misli, želje, ideje. Pouk smo popestrili z različnimi dejavnostmi, ki so vzbudile njihovo domišljijo in ustvarjalnost.

Učenci zelo radi poslušajo pravljice, tudi tokrat so jim prisluhnili v obliki proznega dela, pa tudi številnih zabavnih rim, s katerimi se je poigral slovenski pesnik Kajetan Kovič.

Potovali smo z Zlato ladjo: učenka Mia je povedala, da bi se z njo peljala v Piran in s seboj bi povabila tudi svoje sošolke.

Obiskala nas je tudi šolska knjižničarka, ki je prebrala zanimivo zgodbo za prave slad-

Ob obeležitvi tedna otroka pa smo se učiteljice odločile, da poklonimo učencem tudi knjigo – slikanico s posebnim namenom. Na pragu šole, ko prvošolci začnejo vstopati v

svet branja, jim želimo ponuditi veliko možnosti, da raziskujejo, odkrivajo zgodbe – vesele, razigrane, napete, nagajive, kratkočasne ... in spoznavajo njim neznane svetove.

Tudi slovenski pisatelj Bogdan Novak v knjigi Dnevi pod Rožnikom pravi: »Knjige so bile zame od nekdaj največji zaklad na svetu, ker sem z njihovo pomočjo odkrival neznane svetove, kakor da bi bil sam tam.« Učenci so v podaljšanem bivanju prisluhnili tudi ilustratorici in oblikovalki gospe Poloni Kunaver Ličen iz Ajdovščine, ki je predstavila knjige, ilustracije različnih zgodb.

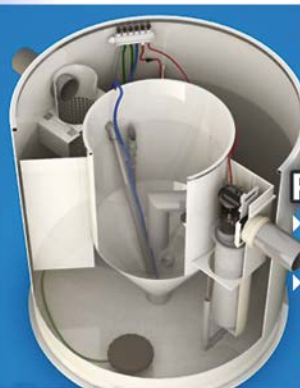
Čas je hitro mineval, otroci pa so lahko začutili, da smo učitelji z njimi tudi zato, da nam lahko povedo, kaj čutijo in kaj si želijo, ter da jim lahko prisluhnemo, ko nas potrebujejo. Pomenljivo misel je zapisala tudi Louise Hart: »Tisto, kar se najbolj splača zapraviti za otroka, je vaš čas.«

Učiteljice prvih razredov OŠ
Danila Lokarja Ajdovščina

BioCleaner

BIOLOŠKE ČISTILNE NAPRAVE

Uporaba:

► za stanovanjske hiše, koče, mala podjetja, počitniške hiše...

Prihranki in vzdrževanje:

► stroški delovanja so zaradi različnih režimov delovanja majhni; ► tehnologija omogoča majhne količine usedlin - te so primerne za kompostiranje, odvoz na posebne deponije ni potreben.

envi-pur
... because we care

PRODAJNA MESTA:

Instalacije in materiali SA d.o.o.
Goriška cesta 67, 5270 AJDOVŠČINA

IMSA

Instalacije in Materiali SA d.o.o.

INSTALACIJE IN MATERIALI SA d.o.o., GSM: 041 305 531, www.imsa.si, info@imsa.si

Ti časi so hudi ...

Hudi smo pa tudi mi, na Med-občinskem društvu prijateljev mladine Ajdovščina, ki se uspešno zoperstavljamo covid viharjem in svoje delo le z malo prilagoditvami opravljamo naprej.

Za nami je oktober in z njim se je zaključil tudi Teden otroka,

osnovnih šol in njihovim staršem. Otroci prvega starostnega obdobja in njihove vzgojiteljice iz otroškega vrtca Ajdovščina so navdušeno sprejeli Anito Štor (Ta-Ani, animiranje otrok s.p.), ki je s simpatično zgodbo-uspavanko Vetrček za lahko noč otroke pospremila k po-

ki se je letos povezoval s TOM telefonom pod sloganom Odgovor je pogovor. V tednu med 5. in 10. oktobrom smo organizirali pester program nastopov, predstavitev in delavnic, namenjenih tako našim najmlajšim v vrtcih kot tudi učencem

poldanskemu počitku.

Osnovna šola Danila Lokarja Ajdovščina je gostila priljubljenega pisatelja, prevajalca, komika ter slovenskega podcasterja Boštjana Gorenca, bolj znanega pod vzdevkom Pižama. S svojim 'neresnim pre-

davanjem o resnih stvareh' je svoje občinstvo spravil v smeh in jim obenem podal drugačen, a poučen vpogled v slovensko književnost. Nastop je nastal v sodelovanju z Društvom Bralne značke Slovenije.

Učenci predmetne stopnje na Osnovni šoli Draga Bajca Vipava so v svoje razrede povabili svetovalce TOM telefona, telefona, ki otrokom in mladostnikom nudi možnost pogovora v primeru stiske. Svetovalci – prostovoljci so predstavili storitve TOM-a in z učenci razvili zanimive pogovore ...

Na Osnovni šoli Danila Lokarja Ajdovščina so med tednom potekale tudi zanimive ustvarjalne, pogovorne in družabne delavnice, v oddelkih podaljšanega bivanja in varstva vozačev. Delavnice je vodila Urška Čuk, ki na šoli izvaja projekt Popestrimo šolo – in s takimi dejavnostmi jo prav zagotovo popestrimo. V tednu smo izvedli tudi predavanje za starše najstnikov – Nina Baša, spec. sist. psihoterapije, nam je predstavila notranji svet naših najstnikov in skupaj s starši iskala rešitve za marsikatero dilemo, ki se staršem pri vzgajanju otrok poraja.

Sobotno dopoldne so otroci preživeli v krajevni skupnosti Kamnje, kjer so jesen pozdra-

vili z likovnim ustvarjanjem jesenskih motivov, pod mentorstvom Silve Copic, likovne pedagoginje. Zaradi določenih omejitev, ki nam jih narekujejo trenutne epidemiološke razmere v državi, smo morali nekatera predavanja, nastope ter delavnice v Tednu otroka žal prestaviti.

Zaključile so se tudi jesenske počitnice, tokrat v preobleki spletne platforme ZOOM. Delavnice smo morali zaradi epidemije namreč preseliti v virtualni svet. Nič ne de, z otroki smo prav tako ustvarjali, se veliko pogovarjali, presmejali, igrali smo družabne igre, spoznavali tujo kulturo prek izdelovanja zanimivih origamijev itd. Nekatere delavnice

so bile tudi medgeneracijsko obarvane – zoom srečanju so prisostvovali tudi starši in stari starši otrok.

Vsem sodelujočim v naših programih, prostovoljcem in seveda udeležencem dejavnosti se iskreno zahvaljujemo.

Preventivni ukrepi zaradi preprečevanja širjenja koronavirusa narekujejo določene prilagoditve dela na MDPM Ajdovščina, zato obveščamo vse naše obiskovalce, da do nadaljnjega omejimo obiske v naši pisarni. Vse zadeve bomo urejali prek navadne ali elektronske pošte ter prek telefona. Za vse dodatne informacije smo vam na voljo na telefonski številki 041 490 360 ali na info@mdpm-ajdovscina.si.

Samo če sem sam v redu, lahko pomagam drugim

Učenci z motnjami v razvoju in gibalno oviranostjo, ki so vključeni v izobraževalne, vzgojne in rehabilitacijske programe v Cirius-u Vipava, potrebujejo za uspešno učenje in socialno vključevanje pomoč in podporo strokovnih delavcev z znanji iz različnih področij. Poleg strokovnosti pa morajo biti vsi, ki delajo na področju izobraževanja, rehabilitacije in usposabljanja z otroki s posebnimi potrebami, tudi močne, obenem pa sočutne osebe.

Delo z učenci s posebnimi potrebami je naporno tako psihično kot fizično. Učenci potrebujejo za uspešno učenje in njihov celostni razvoj dobro motivacijo, pomoč pri usmerjanju v dejavnosti, vodenje, stalne pozitivne spodbude,

razumevanje za njihove individualne potrebe in lastnosti, posameznikom s kompleksnimi potrebami pa je potrebno nuditi tudi fizično pomoč pri premikih, osebni negi, hranjenju.

Dejstvo je, da klasične pedagoške metode ne zadoščajo. Včasih so celo neustrezne in neučinkovite pri vsakodnevnem spopadanju s težavami učencev na področju komunikacije, vedenja, zdravja. Zaposlenim včasih zmanjkuje navdih, energije in motivacije, potrebne za doseganje novih ravni produktivnosti in uspeha. Pogosto prihaja do stresa in posledično izgorelosti na delovnem mestu, kar vpliva tako na posameznika kot na organizacijo. Za uspešno delo z ran-

ljivo populacijo je pomembna pozitivna naravnost in medsebojno sodelovanje v kolektivu ter velika profesionalna in osebna kompetentnost.

Erasmus+ ponuja strokovnim delavcem različne priložnosti na področju izobraževanja, poučevanja, usposabljanja, razvoja in sodelovanja v mednarodnem okolju. Cilj programa je spodbujati mednarodno mobilnost posameznikov, povečati obseg sodelovanja med organizacijami ter dvig kakovosti izobraževanja v Evropi. Z mednarodnim sodelovanjem spodbujamo, razvijamo in povezujemo znanje, ljudi in izkušnje v evropskem izobraževalnem prostoru.

S projektom 'Samo če sem jaz v redu, lahko pomagam drugim' smo v Cirius Vipava želeli raziskati dobre prakse v osmih evropskih državah, spoznati metode in tehnike za spopadanje s stresom, spoznati inovativne metode in učinkovite prijeme za delo z učenci s posebnimi potrebami, strokovnim delavcem omogočiti razvoj in krepitev kompetenc za izvajanje strokovnega dela,

istočasno pa jih opremiti s strategijami za preprečevanje neugodnih posledic stresa.

Mobilnosti v tujini se je udeležilo šestnajst strokovnih delavcev. Udeleženci so bili člani različnih delokrogov: učitelji, terapevti in zdravstveni delavci. Vsi so člani strokovnih timov in strokovnih združenj in delujejo v prid razvoja stroke. Udeležili so se 15 strukturiranih tečajev in enega usposabljanja v tujini.

Preko tečajev in usposabljanja so spoznali metode za preprečevanje stresa in povečanje čuječnosti, sodobne pristope in metode za delo z ranljivo populacijo (avtizem, težke motnje v duševnem in gibalnem razvoju), celostne metode, izkustveno učenje, znanja s področja nefrofizioterapije – Bobath metoda, strategije vodenja skupin, sisteme izobraževanja v tujini, dobre inkluzivne pra-

kse, kulturo evropskih držav, navezali so stike s kolegi iz tujine. Nadgradili so tako strokovne kot osebne kompetence, kompetence s področja IKT, samoiniciativnosti in podjetnosti, socialnih znajdenj, izboljšanje uporabe tujega jezika in komunikacije.

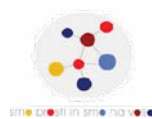
Z razširjanjem pridobljenega znanja med kolegi, uvajanjem novih organizacijskih oblik ter uporabo novih metod in tehnik pri delu z učenci po zaključku projekta smo skušali omogočiti razvoj in rast kakovosti celotne organizacije. Vključitev v projekt ima pozitivne učinke na udeležence, posledično pa tudi na učence, organizacijo, starše in lokalno skupnost.

V prihodnosti nameravamo več pozornosti posvetiti sistematičnemu uvajanju psihohigijskih aktivnosti v naše delo.

Tanja Princes, Cirius Vipava

Erasmus+

pro100volc

IŠČEMO

NAJ MLADE PROSTOVOLJKE/NAJ MLADE PROSTOVOLJCE

ZA NATEČAJ OBČINE AJDOVŠČINA 2019/20 V TREH KATEGORIJAH

1. POSAMEZNIK, KI OBISKUJE ZADNJO TRIADO OSNOVNE ŠOLE IN/ALI JE STAR MED 12 IN 14 LET.
2. POSAMEZNIK, KI OBISKUJE SREDNJO ŠOLO IN/ALI JE STAR MED 15 IN 18 LET.
3. POSAMEZNIK, KI JE ZAKLJUČIL SREDNJO ŠOLO IN/ALI JE STAR MED 19 IN 29 LET.

IN

NAJ MLADINSKE PROSTOVOLJSKE PROJEKTE

V OBČINI AJDOVŠČINA 2019/20

PRIJAVE SO ODPRTE NA SPLETNI STRANI
MLADINSKEGA SVETA AJDOVŠČINA

WWW.MSA.SI

DO 15. NOVEMBRA 2020.

Veterinarska bolnica Vipava

IVAN PRINCES s.p.
Gradiška c. 10
5271 Vipava
SLOVENIJA

tel.: 05/36 44 390
fax: 05/36 44 393
veterina.vipava@siol.net

mag. Ivan Princes dr. vet. med.

041 618 949

mag. Anton Lavrenčič dr. vet. med.

041 671 170

Matej Hosta dr. vet. med.

031 612 777

Nina Krašna, dr. vet. med.

051 321 368

OGLASUJTE
v časopisu
Latnik

Andreja Lozar,
tel.: 040/826-142
e-naslov: komerci-
ala.latnik@gmail.
com

Megaterm
Nova Gorica • Postojna • Koper

PE Nova Gorica t. +386 (05) 333 40 77
PE Koper t. +386 (08) 205 65 37
PE Postojna t. +386 (05) 726 21 96

**Življenje
je lepo**

**OGREVANJE, HLAJENJE
VODOVOD, PREZRAČEVANJE
KOPALNICE, KERAMIKA**

www.megaterm.si

Če bi veselje ne b'lo

Ansambel Gregorja Kobala je petčlanska zasedba, trio s pevko in pevcem. Gregor, harmonikaš in ustanovitelj ansambla, prihaja s Cola, kitarist Rok iz okolice Domžal, basist Nejc iz Kamnika, pevka Maja je iz Seiške doline, pevec Matic pa iz Moravč. Povezujejo jih skupni cilji in želje - ustvarjati svojo glasbo in jo širiti med poslušalce. "Prizadevamo si, da bi se naše skladbe dotaknile tako mlajše kot starejše generacije," pravijo v en glas v ansamblu. "Razveseljevati ljudi in jim lepšati trenutke z našo glasbo - k temu stremimo!"

Za melodije skladb poskrbi Gregor, instrumentalista in pevec pa skladbi dodata še piko na i, da melodija zazveni v ce-

loti.

Pred kratkim so skladbi z aktualnim naslovom (Če bi veselje ne b'lo) dodali še videospot. Za snemanje skladbe je poskrbel Tadej Mihelič - Mmedia. S skladbo so nastopili že na Festivalu Cerkvenjak 2019. Gre za prvo avtorsko skladbo na klavirski harmoniki, prejšnje so nastale za diatonično.

Polka govori o vaški, vrtni veselici. Vse je lepo okrašeno, muzikanti so pripravljeni, za hrano in pijačo je poskrbljeno. Skladba se dotakne tudi deklet in fantov, ki se na veselici srečajo, bolje spoznajo in v ritmičnih polkah zaplešejo: "Ob tem se sprašujemo, kaj bi bilo, če ne bi bilo veselice in kam bi šli vsi prijatelji. Če le-teh ne bi bilo, potem marsikateri fant ne bi imel dekleta in vsi bi posedali samo doma."

Skladba je sedaj še toliko bolj aktualna, saj je druženje omejeno in veselje pač ni. "Moramo biti strpnosti in res lahko samo upamo, da se bomo spet čimprej skupaj zabavali v ritmičnih glasbah." Na javnih nastopih neizmerno uživajo: "Širjenje svoje glasbe in melodij, nasmejani obrazi, ples do jutranjih ur so naša motivacija, da se po vsakem končanem nastopu že veselimo naslednjega."

Robotske kosilnice

TOTUM
WWW.TOTUM.SI
Feel The Difference

Servisno prodajna mesta:

Totum d.o.o.

Goriška cesta 29/a, 5720 Ajdovščina

(05)366 50 88

Obrtniška ulica 6/i, 1370 Logatec

(01)750 93 48

Strokovno svetovanje
Prodaja in servis
Profesionalna montaža
Poprodajni suport in vzdrževanje
Najvišja kakovost

STIHL
Motorna žaga
STIHL MS180
Lahka kompaktna motorna žaga primerna za rez sadnega drevja.
Motor 1,9 KM
Dolžina meča 35 cm
Teža 4,2 kg

AKCIJA
znižana cena
249 €
€ 289

* DODATNA VERIGA ZA MOTORNJO ŽAGO

Husqvarna
Kmečka motorna žaga
450 II Husqvarna
Moč 3,2 KM
Dolžina meča 15" - 35cm
Teža 4,9 kg

AKCIJA
449 €
€ 589

* DODATNA VERIGA ZA MOTORNJO ŽAGO

Husqvarna
Motorna kosa
535RX Husqvarna
Moč 2,2 KM
Glava z nitko + Rezilni disk
Teža 6,2 kg

AKCIJA
629 €
€ 749

WWW.TOTUM.SI
SPLETNI
NAKUP
24/7
Kupi takoj

Husqvarna
Profesionalna motorna žaga
545 Mark II Husqvarna
Moč 3,4 KM
Dolžina meča 15" - 35cm
Teža 5,3 kg

AKCIJA
599 €
€ 729

* DODATNA VERIGA ZA MOTORNJO ŽAGO

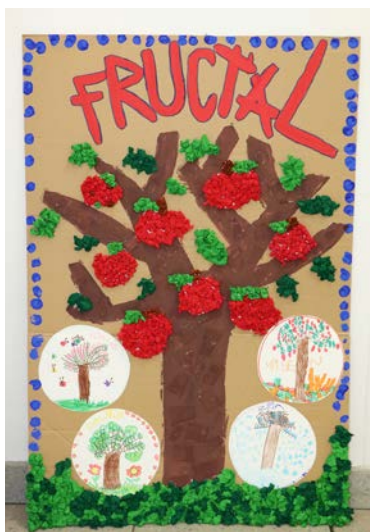
Husqvarna
SNEŽNE FREZE
HUSQVARNA
Širine 61-76 cm
Zmogljivi motorji
Pogon na kolesa ali gosenice
Dvostopenjsko delovanje.

AKCIJA
629 €
€ 749

Ostala ponudba motornih kos na WWW.TOTUM.SI
NITKE / DISKI / WIDIA REZILA / REZILA ZA ROBIDO

Več o snežnih frezah najdete na WWW.TOTUM.SI

Fructal skozi otroške oči

5. oktober, Fructalov rojstni dan, smo vedno obeležili z dnevom odprtih vrat. Najmlajši iz okoliških vrtcev in šol so si z navdušenjem ogledali Fructalove prostore in spremljali izdelavo njihovih najljubših izdelkov. Letošnji rojstni dan bi praznovali še posebej slavno, saj Fructal obeležuje kar 75 let delovanja. Naše poslanstvo je, da se razvijamo, rastemo in vsak dan z malimi koraki postajamo nekoliko boljši. S pozornostjo do ljudi,

ki nas obkrožajo in do okolja, tako skupaj ustvarjamo lepši svet že 75 let.

Upoštevač zdravstveno situacijo pa smo morali rojstni dan in z njim dan odprtih vrat izpeljati na nekoliko drugačen način. Prvošolčke in otroke pred vstopom v šolo ter njihove vzgojitelje in učitelje smo pozvali k pripravi ustvarjalnih izdelkov na temo Fructala. Ker se lokalne šole in vrtci vedno z veseljem odzovejo našim pobudam, nas velik odziv ni presenetil. Pri ustvarjanju je sodelovalo kar 280 otrok iz sedmih skupin okoliških vrtcev in petih osnovnih šol. Otroci so imeli pri pripravi izdelkov proste roke, kar se je pokazalo pri uporabi različnih tehnik, od ustvarjanja s tempera barvami, barvicami in flomastri, lepljenja, rezanja, do priprave velikih skupinskih plakatov in maket. Ob pregledu poslanih izdelkov nam je bilo predvsem zanimivo videti, kako otroške oči doživljajo Fructal in njihove

ve najljubše izdelke. V zahvalo za sodelovanje so vsi otroci prejeli Pingo sadni žepek in Frutabelo.

Ker je bilo izdelkov preveč in prostora premalo, smo iz vsake šole in vrtca izbrali samo nekatere izdelke. Izdelki so razstavljeni v Fructalovi malo-prodajni trgovini v Ajdovščini, Tovarniška cesta 7. Vabimo vas, da nas obiščete in si ogledate razstavo ter poiščete izdelek vašega otroka ali vnuka. Razstava bo na voljo do 15. no-

vembra 2020.

Vsem šolam in vrtcem se zahvaljujemo za sodelovanje in se veselimo prihodnjega leta ter upamo tudi obiska v živo: Podružnična šola Budanje, Podružnična šola Podnanos, Osnovna šola Vipava, Osnovna šola Šturje, Osnovna šola Col, Otroški vrtec Vipavski Križ, Otroški vrtec Lokavec, Otroški vrtec Vrhpolje, Otroški vrtec Ajdovščina, Otroški vrtec Črniče.

Streha lepa na pogled in preizkušeno dobra.

Visoka
kakovost

Prezračevana
streha

Odlična
prilagodljivost

Bogat
izbor

Svetovanje
tehnična podpora

Korec

Goriške

www.goriske.si

Čebula, kot žoga

Na Filčerski kmetiji, Križna gora 9, se z zemljo ubadeta Zorica in Slavko Hladnik. Narava je Zorici letošnjo jesen spet nasula obilen pridelek. Tokrat jo je presenetila z radodarnostjo čebula, ki se je odebelila do zavidljive velikosti in postala po-

dobna srednje velikim žogam. Ob tako debelih čebulah bo morda treba mnogo kuharskih receptov spremeniti?

Zorici za tako bogat pridelek lahko vsi iskreno čestitamo!

Tekst in slika: Franc Koren

BGB

NOVO !!! NOVO !!!
DOSTAVA NA
DOM

PIVNICA PIGAL AJDOVŠČINA

05 36 44 707

Druga izvedba Festivala Zunaj

Planinskemu društvu in alpinističnemu odseku Ajdovščina je ob spoštovanju vseh zdravstvenih priporočil uspelo drugo leto zapored organizirati festival filma, knjig, pogovorov in še marsičesa, poimenovan Festival Zunaj. Prav zaradi lažjega upoštevanja zdravstvenih priporočil je letos festival potekal v čarobnem vzdušju srednjeveškega trga v Vipavskem Križu. V dveh dneh se ga je udeležilo več kot 200 ljubiteljev gora, alpinizma, plezanja, smučanja, gorskega kolesarjenja in še česa.

Prvi večer smo v kratkih filmih imeli možnost občudovati balvansko plezalko, ki pleza izredno težavne smeri brez varovanja, tudi 15 metrov visoko. Nadaljevali s solo ekspedicijo alpinista na Grenladnijo - dvanajst dni veslanja, prenašanja težkih tovorov, plezanja in tudi snemanja.

Višek večera, ki je bil tudi uvod v vsebinsko bogat pogovor, pa je bil film o Didieru Berthodu, enemu najboljših plezalcev v plezanju poča ('trade način'), v začetku tisočletja. Njegovo šolanje in razvoj je potekalo po naslednji poti: električar,

poslovna šola, profesionalni plezalec, duhovnik in brat. Plezanje ga je pripeljalo do globljih

ševnih motenj med vrhunskimi športniki in geštalt psihoterapijo.

spoznanj o tem, kaj je v življenju pomembno in zakaj se je odločil za vstop v samostanski red. Ta izredno slikovit film je bil podlaga pogovoru z bratom kapucinom Jakobom Kunščem, vzgojiteljem, mladinskim animatorjem in plezalcem ter z Urošem Perkom, znanim in svetovno uspešnim športnim plezalcem, ki se je po končani športni karieri usmeril v treniranje športnega plezanja, ter v študij kineziologije, nadaljeval doktorski študij na temo du-

Pogovor je predstavil po eni strani različne, po drugi pa podobne poglede na to, kako naj človek dojema in sprejema plezanje in šport nasploh, skozi različna starostna obdobja. Kaj naj pričakuje od športa, oziroma, kaj mu lahko šport da. Kako se je treba v določenem življenjskem obdobju sprijazniti s svojimi telesnimi omejitvami in iskati samoaktualizacijo, oziroma radost do življenja skozi delovanje na drugih področjih (delo, umetnost, od-

nosi ...). Misel plezalca in duhovnika Didiera se je glede dosežkov oziroma zunanjih 'medalj' glasila: »Če si (človek/plezalec) poln sranja in nimaš zlate medalje, potem pa dobiš zlato medaljo, si še vedno samo človek poln sranja.« Gosta večera sta misel pojasnila, da si najprej in predvsem človek in šele nato vse ostalo. Predvsem pa je pomembno, da ne bežiš od sebe, svojih senc in svojih problemov, ampak se z njimi pogumno spoprimeš. Večer je hitro minil in vsebinsko bogat pogovor je dal dobro iztočnico za številne neformalne a prav tako bogate pogovore pri kasnejšem druženju.

Drugi dan festivala je bil športno-filmsko organiziran. Dopoldne smo s kolesi osvojili Velik Modrasovec in se v močnem nalu spuščili v Ajdovščino. Bilo je mokro, pa vendar lepo. Zvečer smo obiskovalci uživali v kratkih filmih o divjih vožnjah MTB kolesarjev, potopu v najglobljo točko našega morja, pot s kolesom do vznožja Triglava in vzpon nanj (vse v 24 urah) in pa smučanju v divjih strminah francoskih Alp. Višek večera je bilo potopisno predavanje Ožbeja Marca o turno smučarski odpravi v Gruzijo. Ožbej nam je s pomočjo fotografij in vsebinsko

bogate predstavitve prikazal tako samo smučanje v Gruziji kot tudi zgodovino, kulturo, gastronomijo in geopolitično realnost te slikovite države.

V okviru festivala je potekal tudi fotografski natečaj, kjer je zmagovalno mesto pripadlo fotografu Dušanu Miški za fotografijo z naslovom Po štartu. Optimistična, likovno usklajena pripoved o organiziranem kaosu, o dinamičnem trenutku v nedefiniranem času in prostoru nekje nad nami. Po eni strani se zdi, da je vse jasno (jadralni padalci), po drugi strani pa dejansko ne vemo nič od tega, kar lahko razberemo neposredno. Drugo mesto natečaja pa je dobil mlad avtor Jaka Močivnik s črno belo fotografijo prijateljev pred sestopom z roba Gore. Od vseh fotografij, prispelih na letošnji natečaj, je ta vsebinsko najbolj odprta za asociacije, od opazovalca s svojo tesnobo bolj zahteva, da jo ta občuti, kot da jo zgolj vidi. Organizatorji bi se na koncu radi zahvalili podpornikom, ki so omogočili izvedbo festivala. V prvi vrsti Občini Ajdovščina in podjetju Kibuba. Prav tako pa Reviji Vino in partnerskemu festivalu Boff.

Vabljeni naslednje leto.

PD in AO Ajdovščina

FLUVIO·FRIGIDO

V AJDOVŠČINI BOMO ZA VAS ZGRADILI
DVA NOVA POSLOVNO - STANOVANJSKA OBJEKTA

STANOVANJA: 39m² - 84m²

POSLOVNI PROSTORI: 40m² - 130m²

CELOVITA PARKOVNA UREDITEV
NOTRANJA IN ZUNANJA PARKIRIŠČA

VSELITEV 2022

GABERIT
nepremičnine

Tovarniška cesta 4A (C3), Ajdovščina

T: 051 690 437

E: INFOFF@GABERIT.SI

www.fluviofrigido.com

Sestra Rebeka Kenda in mag. Alojz Grahor dobitnika Slomškovega priznanja

V soboto, 26. septembra, je bilo na Ponikvi tradicionalno srečanje učiteljev, vzgojiteljev, katehetov in staršev. Na slovesnosti so podelili Slomškova priznanja. Od treh sta kar dve

priznanji prišli v roke osebam, ki delujejo ali so delovali na našem območju.

Eno od treh priznanj je prejela šolska sestra Rebeka Kenda, ki je več kot dvajset let vodila

dom duhovnosti Eden v Kanjem dolu. Priznanje je prejela za vzgojno in katehetsko delo z mladimi.

Drugo priznanje pa je prejel mag. Alojz Grahor – profesor matematike in pomočnik ravnatelja na Škofjski gimnaziji Vipava. Gospod Alojz sodelavce in dijake bogati s svojo tankočutnostjo, pozornostjo in trudom za medsebojne odnose ter v delovni proces vnaša svežino in inovativnost. Še posebej se odlikuje v skrbi za dijake s socialnega roba.

Obema nagrajencema za priznanje iskreno čestitamo z željo, da bi tudi v prihodnje z uspešnim delom nadaljevala.

Niko Ličen

Foto: sentjur.net

Na Gočah rožnati oktober malo drugače

Tudi na Gočah smo želeli obeležiti rožnati oktober, mednarodni mesec ozaveščanja o raku dojk, z delavnico, ki bi jo vodila patronažna sestra ga. Rosana Harej. Ker žal trenutne razmere to onemogočajo, smo uporabili drug način komuniciranja in ozaveščanja. V sodelovanju z Združenjem Europa Dona je Harejeva pripravila prispevek in priskrbeli zgibanke, menstrualne koledarčke in roza petlje - simbol rožnatega oktobra. Omenjeno gradivo je v teh dneh prejelo vsako gospodinjstvo na Gočah. Zložanka ima zgovoren naslov: Zaupajte svojim rokam za zdravje dojk.

V ospredje je postavljeno redno mesečno samopregledovanje dojk, ki je izrednega pomena za zgodnje odkrivanje raka in uspešno ter manj agresivno zdravljenje z manj posledicami. Poleg omenjenega je zelo pomembno tudi to, da se odzovemo na vabila državnih presejalnih programov.

Dotik svojega telesa, ki pove največ, naj postane del našega življenja. Ne smemo pozabiti na skrb za svoje zdravje.

Anja Godnič

Varno na kolesu

Prometne varnosti tudi v negotovih časih, ki jih narekuje širjenje koronavirusa, ne smemo zanemariti. Kolesarjenje kljub zaostitvi ukrepov ostaja dovoljeno, zaradi izjemnih uspehov naših profesionalnih kolesarjev pa kolo med Slovenci postaja še bolj priljubljeno. S tem v mislih so si pri programu Varno na kolesu zastavili vprašanje, ali so vsi kolesarji primerno ozaveščeni o pomenu prometne varnosti. Pri tem moramo v ospredje postaviti predvsem prometno varnost otrok, zato so se organizatorji

% učencev od 6. do 9. razreda. Anketa je pokazala še, da bi tudi starše morali bolj aktivno vključevati v ozaveščanje o tej temi, saj prav slednji s svojimi dejanji postavljajo zgled za otroke.

Anketa je še razkrila, da si učitelji želijo jasnejših smernic na temo prometne varnosti v učnem načrtu ter več posluha s strani občinskih svetov in pristojnih za ureditev potrebne infrastrukture.

Letos bo v programu Varno na kolesu sodelovalo kar 10.000 učencev iz 140 slovenskih

programa za oceno izobraževanja na področju varnosti v prometu med otroki obrnili na slovenske učitelje, in sicer prek spletne ankete, v kateri je sodelovalo več kot 100 slovenskih učiteljev.

Med drugim je anketa pokazala, da se njihovi učenci sicer večinsko zavedajo pomena nošenja čelade in spoštovanja predpisov, a po ocenah čelado uporablja le zaskrbljujočih 10

osnovnih šol. Sodelujoči učenci so v oktobru že pognali kolesa in se podali v svet cestno prometnih pravil – med drugim so opazovali poti v šolski okolici, analizirali nevarne odseke in spoznavali, kako mora biti opremljeno varno kolo. Zaradi trenutnih razmer šole sicer ne morejo izvajati vseh predvidenih aktivnosti in bodo z opravljanjem nalog nadaljevale, ko bo to ponovno mogoče.

ASFALTI plus

Asfalti plus, nizke gradnje, d.o.o.,
Šmihel 7, 6257 Pivka, Slovenija
asfalti.plus@gmail.com, M: 041 740 514

IZVAJAMO NASLEDNJA DELA:

- asfaltiranje (rezkanje, ročno, strojno)
- novogradnja javnih in zasebnih prometnih površin (cest, pločnikov, dvorišč...)
- ureditev zunanje okolice objektov
- izdelava odvodnjavanj, drenaž, fekalne, meteorne kanalizacije...
- rušitvena dela
- zemeljska pripravljalna dela
- izdelava škarp in kamnitih zložb

Kontakti: tel: +386 41 740 514
mail: asfalti.plus@gmail.com

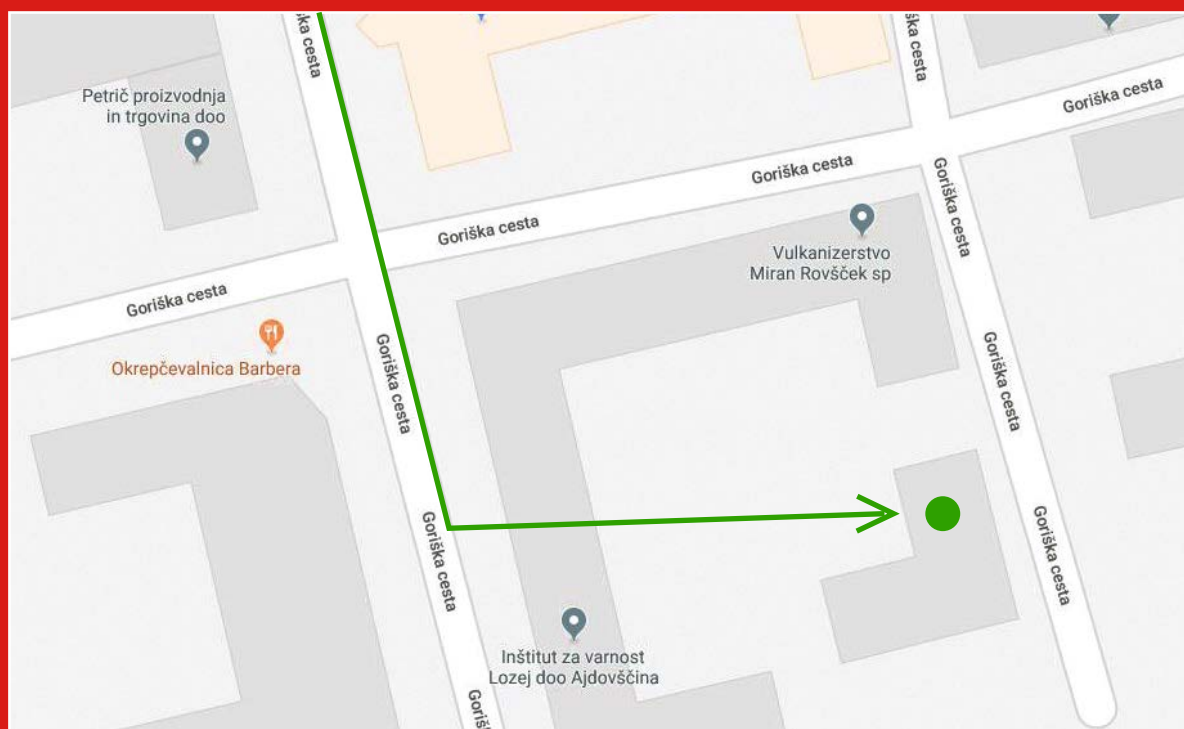
VRTNI CENTER KALIA Ajdoščina

Goriška 64, obrtna cona Gmajna,
Tel: 05/ 850 15 06

ODPIRALNI ČAS:
pon - pet: 8:00 - 17:00
sob: 8:00 - 12:00

Ugodni nakupi za člane kluba Kalia!

Včlanite se lahko na vseh prodajalnih mestih
Kalia ali na www.kalia.si

Vse za urejanje grobov (zemlja, pesek, kamenčki, ikebane, navadne sveče in sveče prijazne okolju ...)

